

02.09.2024

Kokousaika 02.09.2024 16:00 - 16:53

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Vartiainen, Juhana
Sinnemäki, Anni

pormestari
apulaispormestari
kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja

Laisaari, Johanna

apulaispormestari
kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
apulaispormestari

Arhinmäki, Paavo
Gebhard, Elisa
Huff, Shawn
Koskela, Minja
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Sarkomaa, Sari
Sazonov, Daniel
Vierunen, Maarit
Hakola, Juha
Kivistö, Kasper

apulaispormestari

varajäsen
varajäsen
läsnä: 498 - 523 §, saapui 16:04
varajäsen

Pulkkinen, Suvi

Muut

Vanhanen, Reetta
Bogomoloff, Harry

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Jalovaara, Ville

kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja

Månsson, Björn

kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja
läsnä: 495 - 496 § poistui 16:03

Ujula, Jukka-Pekka
Ahonen, Juha

kansliapäällikkö
kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

Jolkkonen, Juha

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja

02.09.2024

	Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
	Manninen, Rikhard	vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
	Krogell-Magni, Pi	vs. viestintäjohtaja
	Kühn, Markus	strategiajohtaja
	Lumijärvi, Petri	henkilöstöjohtaja
	Miettinen, Paula	vs. elinkeinojohtaja
	Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
	Rope, Jenni	kaupunginlakimies
	Peltonen, Antti	vs. hallintopäällikkö
	Nelskylä, Maria	kaupunginsihteeri
	Villeneuve, Anna	läsnä: 495 - 517 §, poistui 16:47
	Hopeakunnas, Maisa	kaupunginsihteeri
	Lawrence, Sanna	läsnä: 495 - 517 §, poistui 16:47
	Pakarinen, Rosa	viestintäasiantuntija
		hallintoasiantuntija
		hallintosuunnittelija
Puheenjohtaja		
	Juhana Vartiainen	pormestari
		495 - 523 §
Esittelijät		
	Juhana Vartiainen	pormestari
		495 §
	Jukka-Pekka Ujula	kansliapäällikkö
		496 §, 502 - 523 §
	Antti Peltonen	vs. hallintopäällikkö
		497 - 501 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Sanna Lawrence	hallintoasiantuntija
		495 - 523 §

02.09.2024

§	Asia	
495	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
496	Asia/2	Lausunto valtiovarainministeriölle valtion aluehallinnon uudistamista koskevasta lainsäädäntöhankkeesta
497	Asia/3	V 11.9.2024, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa sekä kaupunginhallituksen jäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen valinta
498	Asia/4	V 11.9.2024, Kaupunginhallituksen varajäsenen ja konsernijaoston varajäsenen valinta
499	Asia/5	V 11.9.2024, Kaupunginhallituksen varajäsenen, kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen ja kaupunginhallituksen elinkeinojaoston jäsenen valinta
500	Asia/6	V 11.9.2024, Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston varajäsenen valinta
501	Asia/7	V 11.9.2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaaston varapuheenjohtajan valinta
502	Asia/8	V 25.9.2024, Pohjoismaisen yhtenäiskoulun perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelma
503	Asia/9	V 11.9.2024, Herttoniemen Puusepänkatu 11 asemakaavan muutos (nro 12904)
504	Asia/10	V 25.9.2024, Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite keskustan elävöittämisestä lapsille, nuorille ja perheille
505	Asia/11	V 25.9.2024, Valtuutettu Oula Silvennoisen aloite paremmasta virkakielestä ja kuntademokratiasta
506	Asia/12	V 11.9.2024, Valtuutettu Mia Haglundin aloite humanitaarisen avun antamisesta Gazan siviileille
507	Asia/13	V 25.9.2024, Valtuutettu Katri Penttisen aloite kaavoituksen suunnitteluperiaatteista päättämisestä kaupunginvaltuustossa
508	Asia/14	V 11.9.2024, Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite lauttayhteydestä Herttoniemenrannasta keskustaan
509	Asia/15	V 11.9.2024, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite vuoroasuvien koulu-

02.09.2024

		kuljetukseen oikeutettujen lasten kuljetuksista molemmista kodeista
510	Asia/16	V 11.9.2024, Valtuutettu Elina Kauppilan aloite muistolaatasta äärioikeiston väkivallan uhrille
511	Asia/17	Perustettavan työllisyyspalveluliikelaitoksen johtokunnan nimeäminen sekä työllisyyspalvelutoimikunnan asettaminen
512	Asia/18	Helsingin kaupungin liittyminen Luontoviisaat kunnat -verkoston jäseneksi
513	Asia/19	Maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen tekeminen Spoki Oy:n kanssa liittyen asemakaavan muutosehdotukseen nro 12602 (Pitäjänmäki)
514	Asia/20	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027
515	Asia/21	Vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintietuuden kriteerien tarkistaminen
516	Asia/22	Valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponsi kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arvioinnista ja raportoinnista
517	Asia/23	Valtuutettu Elina Kauppilan toivomusponsi eläineettisen näkökulman huomioon ottamisesta
518	Asia/24	Valtuutettu Laura Kolehmainen toivomusponsi viiden uuden luonnon-suojelualueen perustamisesta vuodessa
519	Asia/25	Valtuutettu Amanda Pasasen toivomusponsi aktiivisten ilmansaasteiden vähentämistoimien käyttöönottoamisesta
520	Asia/26	Valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponsi vanhan puuston säilyttämisestä ja uuden puuston istuttamisesta rakentamisen ja uusien alueiden suunnittelun yhteydessä
521	Asia/27	Helsingin kaupungin liittyminen Kunnallisen nuorisotyön yhdistyksen jäseneksi
522	Asia/28	Kaupunginvaltuuston 28.8.2024 tekemien päätösten täytäntöönpano
523	Asia/29	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

02.09.2024

Asia/1

§ 495

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Shawn Huffin ja Minja Koskelan sekä varatarkastajiksi Mika Raatikaisen ja Maarit Vierusen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

02.09.2024

Asia/2

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 496

Lausunto valtiovarainministeriölle valtion aluehallinnon uudistamis- ta koskevasta lainsäädäntöhankkeesta

HEL 2024-009158 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon:

Nyt lausunnolla oleva lainsäädäntöesitys käsittelee suurinta valtion aluehallinnon uudistusta sitten vuoden 2010, jolloin perustettiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja aluehallintovirastot. Valtion aluehallintouudistuksessa aluehallintovirastot ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset lopetetaan, perustetaan kymmenen elinvoimakeskusta ja uuteen valtakunnalliseen lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoon (VALO) yhdistetään sosiaalialan lupa- ja valvontavirasto Valvira, aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ympäristövastuualueen tehtävistä pääosa. Aluehallintouudistuksessa aiotaan tehdä myös tehtäväsiirtoja muihin virastoihin kuten Kilpailu- ja kuluttajavirastoon, Ruokavirastoon ja Liikenne- ja viestintävirastoon.

Lausuntopyynnössä kommentteja on pyydetty toimittamaan yksilöidysti kolmeen osioon (A, B ja C) ja osioihin liittyviin lukuihin ja pykäliin. Lisäksi on pyydetty toimittamaan alla oleva tiivistelmä lausunnon päähuomioista osioon D.

Yhteenvedona Helsingin kaupunki toteaa seuraavaa:

Helsingin kaupunki kannattaa lähtökohtaisesti aluehallintouudistusta ja erityisesti lupien ja investointipäätösten keskittämistä uuteen virastoon ja yhden luukun toimintamallin edistämistä.

Perustettavan lupa- ja valvontaviraston päätoimipaikan tulee olla Helsingissä. Uudellamaalla pitää olla oma elinvoimakeskus, ja keskuksen resurssien tulee olla suhteutettuna alueen yritys- ja asukasmäärään.

Helsingin kaupunki painottaa, että uudistus ei saa muuttaa valtion ja kuntien viranomaistehtävien toimivaltuuksia eikä esimerkiksi kuntien kaavoitusmonopolia.

Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että uudistuksessa syntyy erittäin vahva valtakunnallinen, keskusjohtoinen lupatoimija. Toimintamallin toimivuutta pitää seurata.

Osa aluehallintouudistuksen kokonaisuudesta vaatii jatkotarkastelua. Erityisesti aluehallintouudistuksessa perustettavien elinvoimakeskusten toimivaltaa ja tehtäviä tulee edelleen selkeyttää.

Elinvoimakeskusten osalta ehdotetun säätelyn suhdetta aluekehittämissä määriteltyyn aluekehittämisen suunnittelujärjestelmään tulee avata. Esityksessä on kohtia, joissa eri toimijoiden roolit ja rajapinnat aluekehittämisessä ja elinvoiman edistämässä ovat epäselviä. Näitä on tarpeen tarkentaa.

Kaupungit ovat merkittäviä toimijoita alueiden ja koko maan kestävä kehityksen, kasvun ja kilpailukyvyn, asukkaiden hyvinvoinnin ja työllisyyden sekä elinympäristön laadun näkökulmista. Voimassa olevan aluekehittämislain mukaan aluekehittämisestä vastaavat kunnat ja maakuntien liitot. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että aluehallintouudistuksen ohjaus- ja valmisteluryhmissä ei ole ollut kuntien edustusta.

Helsingin kaupunki korostaa, että aluehallintouudistuksessa on hyvä mahdollisuus norminpurkuun ja yritysten hallinnollisen taakan keventämiseen samalla, kun varmistetaan yrityspalvelujen ja erilaisten lupaprosessien sujuvuus ja ennakoitavuus. On tärkeää, että hakemusten käsittelyaikoja ja maksatuspäätosprosessien pituutta seurataan.

Mittavalla uudistuksella on riskejä liittyen esimerkiksi tietojärjestelmiin, osaamisen säilyttämiseen ja vielä osin epäselviin toimivaltarajoihin. Uudistuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota riskien hallintaan ja jatkuvuussuunnitteluun.

Osio A (Tehtävien uudelleen organisointi)

Lupa- ja valvontavirastoa koskevat ehdotukset (kohta 1)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1?

Kyllä.

Ehdotukset ja niiden vaikutukset (Luku 4)

Hallitusohjelman mukaan aluehallintouudistuksen tärkein ajuri on vihreälle siirtymälle tärkeiden investointien vauhdittaminen. Uudistuksen mittakaava on kuitenkin paljon laajempi, koska valmistelussa on tarkasteltu muitakin viranomaistoimintoja.

Suomeen on suunnitteilla 50 miljardin edestä investointihankkeita, mutta usein moni investointisuunnitelma jää toteutumatta. Uusien ulkomaisten investointien määrä on tippunut vuoden 2021 jälkeen joka vuosi. Ulkomaisten investointien saantiin vaikuttavat monet asiat kuten

panostukset tutkimukseen, kehitykseen ja koulutukseen, puhtaan sähkön saatavuus, koronapandemian myötä kiihtynyt globaali valtiontukikilpailu, korkotaso ja suomalaisten lupaprosessien kesto.

Helsingin kaupunki kannattaa lupatoimintojen keskittämistä ja yhden luukun mallia. Investointien edistämiseksi hallituksen tulee kuitenkin tarkastella myös muita keinoja. Nyt kyseessä olevassa esityksessä on tarkasteltu investointipäätösten vauhdittamista vain esitetyllä virastouudistuksella.

Ympäristöhallinnon ja sosiaali- ja terveydenhallinnon osalta viranomaisrakenteen muuttuisi, kun valtion lupa- ja valvontatehtävät kuuluisivat ehdotuksen mukaisesti samalle valtakunnalliselle viranomaiselle.

Viimeistään hyvinvointialueuudistuksen myötä on tarkoituksenmukaista, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen valvonta siirretään yhdelle valtakunnalliselle viranomaiselle. Eri aluehallintovirastoilla on ollut toisistaan eroavia tulkintoja lainsäädännön ja asetusten vaatimuksista esimerkiksi luvituksessa ja valvonnassa, eivätkä ne ole olleet perusteltavissa alueellisilla eroilla. Myös resurssit voidaan jakaa tasaisemmin ja joustavammin, kun henkilöstö työskentelee yhden työnantajan palveluksessa.

Helsingin kaupunki arvioi, että lupatoimintojen ja valvonnan keskittämisen hyvinä puolina ovat viranomaisten tulkintaerojen väheneminen, hakijoiden yhdenmukaisempi kohtelu ja odotettu vihreän siirtymän nopeutuminen. Yhden valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston malli vähentäisi sitä, että eri viranomaiset vallittaisivat toistensa päätöksistä. Samaa aikaan se saattaa johtaa kuitenkin siihen, että sama viranomainen voi sekä myöntää päätöksen että valittaa siitä (lupa- ja valvontaviraston tehtävinä olisivat lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus-, lupa-, rekisteröinti- ja valvontatehtävät sekä yleisen edun valvonta). Helsingin kaupunki pitääkin tärkeänä, että mikäli malliin päädytään, tulee sen toimivuutta ja oikeusturvan toteutumista arvioidaan säännöllisesti eri näkökulmista.

Jatkossa ympäristölainsäädäntöön perustuvat yleisen edun valvontatehtävät kuuluisivat lupa- ja valvontavirastolle. Tehtävät osoitettaisiin ympäristöosastolla erilliselle yksikölle, jolla olisi yleisen edun valvontatehtävässään itsenäinen ratkaisovalta. Yksikön riippumattomuus ja puolueettomuus näissä tehtävissä on turvattava eikä yksikölle saa antaa sellaisia muita tehtäviä, jotka voivat vaarantaa näiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen ja riippumattomuuden.

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (luku 8)

Uuden organisaation ehdotetaan aloittavan toimintansa 1.1.2026. Helsingin kaupunki pitää uudistukselle asetettua aikataulua sinänsä hyvänä, mutta nopea toimeenpano sisältää myös riskejä. Uuden viraston perustaminen ja toiminnan käynnistäminen saattaa viedä resursseja substanssiasioiden, kuten esimerkiksi ympäristölupa- ja sosiaaliasioiden, hoitamiselta. Hakemusten käsittely ja päätösten tekeminen saattavat hidastua, kun henkilöstöresurssia pitää kohdentaa muutosten suunnitteluun ja toteuttamiseen. Jos näin käy, se on vastoin uudelleenjärjestelyn tavoitteita ja sillä voi olla haitallisia vaikutuksia esimerkiksi kaupunkien ja kuntien ympäristöasioiden hoitamiseen. Samoin voi käydä, mikäli organisaatiouudistuksen yhteydessä asetetaan valtion taloustilanteen takia tavoitteeksi myös asiantuntijoiden määrän vähentäminen. Onkin oleellista huolehtia siitä, ettei uudistus vaikuta tärkeiden viranomaistoimintojen viivytyksettömään hoitamiseen.

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen Lupa- ja valvontavirastosta

Esitys ei sisällä linjausta lupa- ja valvontaviraston pääpaikasta. Perustettavan lupa- ja valvontaviraston päätoimipaikan tulee olla Helsingissä.

Esityksen mukaan Lupa- ja valvontavirastolle tulisi alueiden käytön valvonta ja ohjaus. Tällä on vaikutusta myös kuntien itsemääräämisoikeuteen. Helsingin kaupunki toteaa, että alueiden käytön valvontaa ja ohjausta ei tule sisällyttää Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin tässä vaiheessa, vaan se tulee selvittää ja arvioida osana alueidenkäyttölain kokonaisuutta. Alueiden käytön osalta virastouudistuksen tavoite ja tarkoitus ei ole selvä. Alueiden käyttöön liittyvät toiminnot sijoittuvat jatkosakin kahteen eri virastoon, mikä ei ratkaise nykyisin vallitsevaa epäselvyyttä vastuista eikä osaoptimointia valtion eri toimijoiden välillä. Alueiden käytön edistämisen ja valvonnan eriyttäminen nykyistä vahvemmin voi jyrkentää viranomaiskantoja, mikäli vuorovaikutus eri roolissa olevien tahojen välillä heikkenee. Helsingin kaupunki korostaa, että lupa- ja valvontaviraston tuleva rooli ei myöskään saa palauttaa vuonna 2017 poistettua kuntakaavoitusta koskevaa valitusoikeutta. Uudistuksen täytäntöönpanossa tulee varmistaa, että luodut toimintamallit ja eri virastojen välinen työnjako eivät aiheuta tarpeetonta viivytystä kuntakaavoitukseen. Viranomaisyhteistyön tulee olla aidosti rakentavaa ja yhteensovittavaa.

Elinvoimakeskuksia ja kehittämis- ja hallintokeskusta koskevat ehdotukset (kohta 2)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2?

Kyllä.

Muutos- ja korjausehdotukset valtioneuvoston asetukseen elinvoimakeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Elinvoimakeskusten nimet, toimialueet ja päätoimipaikat

Uudellamaalla tulee ehdottomasti olla oma elinvoimakeskuksensa, jonka resurssit on suhteutettu alueen yritys- ja asukasmäärään. Uudemaan elinvoimakeskuksen pitää sijaita Helsingissä.

Esityksestä ei ilmene, millä perusteilla on päädytty ehdotettuihin elinvoimakeskusten toimialueisiin. Helsingin kaupunki pitää epätarkoituksenmukaisena ehdotusta, jossa Uudellamaalla ja Päijät-Hämeellä olisi yhteinen elinvoimakeskus. Uusimaa on riittävän suuri kokonaisuus ja kokonaisuutta sekoittaisi, mikäli elinvoimakeskuksen toimialueessa olisi mukana orgaanisesti alueeseen kuulumaton osa, toinen maakunta. Tämä ei tuo lisäarvoa kummallekaan alueelle. Myös esityksessä tuodaan esiin, että Uudenmaan ja Päijät-Hämeen maakuntien kattava elinvoimakeskus muodostaisi väestömäärältään suuren ja aluetyypiltään erittäin heterogeenisen toiminta-alueen, mikä voisi olla aluekehittämisen näkökulmasta haastava. Helsingin kaupunki yhtyy tähän näkemykseen ja tuo lisäksi esiin, että tällainen toiminta-alue muodostaisi merkittäviä käytännön haasteita esimerkiksi tilanteissa, joissa työvoimaviranomaiset käyvät säännöllisiä lakisääteisiä keskusteluja elinvoimakeskusten kanssa (alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut, joissa Etelä-Suomen elinvoimakeskuksen alueella tulisi olemaan 11 työvoimaviranomaista). Vaikka yhdistämisessä osasyynä saattaa olla se, että rakennerahastoasioiden osaamista ja hakemusten käsittelyä on keskitetty nykyiseen Hämeen ELY-keskukseen, ratkaisu ei ole toimiva eikä näin ollen tarkoituksenmukainen.

Muut mahdolliset huomiot asetuksesta

Perustettavien elinvoimakeskusten toimivaltaa ja tehtäviä koskevaa sääntelyä tulee edelleen selkeyttää. Sääntelyä selkeyttäisi, mikäli elinvoimakeskusten tehtäväkuvauksen pohjana olisi voimassa olevan elykeskuslain (laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista) 2. pykälä: Esim. Elinvoimakeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Helsingin kaupunki toteaa, että alueiden kehittämistä koskevassa laisassa osoitetaan kuntien ja valtion kehittämisvastuu ja siksi aluekehittämislakiin olisi hyvä viitata. Sääntelystä pitää myös selkeästi ilmetä, mikä on elinvoimakeskusten rooli toimijakentässä ja aluekehittämisen suunnittelujärjestelmässä. Esityksessä todetaan, ettei valtion ja kuntien väliseen tehtäväjakoon tule muutoksia, mutta samalla siinä on kohtia, joissa eri toimijoiden roolit ja rajapinnat aluekehittämisessä ja elinvoiman edistämässä ovat epäselviä. Helsinki kiinnittää lisäksi huo-

miota siihen, että aluekehittämislain toimivuudesta on valmisteilla selonteko, joka valmistuu ensi keväällä. Tämän olisi pitänyt olla käytettävissä uudistuksen valmistelussa.

Elinvoimakeskusten osalta ehdotetuissa tehtävissä (esim. yritys- ja elinkeinotoimintaan liittyvät tehtävät) on edelleen päällekkäisyyttä erityisesti kuntien elinkeinopalvelujen ja työvoimaviranomaisten työnantajapalvelujen kanssa. Elinvoimakeskusten roolia tulee tältäkin osin tarkentaa. Yritys- ja elinkeinotoiminnan tehtävien tulee olla selkeästi kohdennettuja.

Esityksen mukaan elinvoimakeskusten kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA) tuottaisi jatkossa mm. valtakunnalliset kv-rekrytoinnin palvelut ja julkisiin työvoimapalveluihin sekä yritystoiminnan aloittamiseen ja kehittämiseen liittyvän valtakunnallisen tieto- ja neuvontapalvelun. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että kansainvälisen rekrytoinnin osalta eri toimijoiden väliset vastuut kunta- ja valtiotasolla jäävät esityksessä epäselviksi.

Helsingin kaupunki pitää tärkeänä, että jatkossa KEHAn tehtävissä ja palveluissa otetaan aidosti huomioon kuntien tarpeet. KEHAn roolin tulee olla sellainen, että se palvelee kuntia ja työvoimaviranomaisia nykytilannetta paremmin. KEHAn tulisi olla aktiivinen yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa alueiden keskeisten sidosryhmien kuten kuntien ja työvoimaviranomaisten kanssa. Sidosryhmäyhteistyön tiivistäminen tulee sisällyttää KEHA:n tulostavoitteisiin.

Nykytilanteessa KEHAn ja myös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen rooli työperäisen maahanmuuton edistämisessä on jäänyt käytännössä epäselväksi ja vähäiseksi. Kotoutumisen edistämiseen liittyvät seurantatehtävät ovat näyttäytyneet epäselvinä. KEHA-keskus kerää valtakunnallista seurantatietoa ja tuottaa raportteja kuntien ja valtion tarpeisiin. Toisaalta Ely-keskusten (jatkossa elinvoimakeskusten) tehtäviin kuuluvat alueelliset työllisyyden edistämisen seurantakeskustelut ja kuntien kotoutumislain 45 § mukaisen raportoinnin seuraaminen. On tärkeää, että jatkossa roolit olisivat selkeät kotoutumislain ja työvoimapalvelulain mukaiseen seurantaan liittyen.

Helsingin kaupunki ei ole ollut täysin tyytyväinen KEHA-keskuksen nykyiseen toimintaan. Valtakunnallisen kv-rekrytoinnin palvelu (Work in Finland) ei ole ollut riittävän tuloksellista, työvoimapalveluiden järjestämisessä ratkaisukyky ei ole ollut riittävää, Työmarkkinatorin käyttöönottossa on ollut viiveitä ja KotoDigi-hanke on edennyt hitaasti. Ongelmana on myös se, että KEHA ei ota sellaisia tehtäviä, joista olisi aidosti lisäarvoa kunnille, kuten kotoutumisen yhteiskuntaorientaation etätoteutus harvinaisten kielten osalta. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on

kotoutumista edistävä palvelu, jota kunnan tai työvoimaviranomaisen on tarjottava kotoutuja-asiakkaille. Olisi tarpeen, että harvinaisten kielten osalta palvelun tarjoaisi etätoteutuksena KEHA-keskus. Yhteiskuntaorientaatioiden harvinaisten kielten etätoteutusten koordinoinnin ja järjestämisen lisäksi KEHA:n olisi hyvä ottaa roolia valtakunnallisen kouluttajaverkoston koordinoinnissa.

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskeva lakiehdotus (kohta 3)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan kolme?

Ei. Helsingin kaupungilla ei ole lausuttavaa Ahvenanmaan valtiovirastoa koskeviin asioihin. Ahvenanmaan valtioviraston asemaa ja tehtäviä ei myöskään aiota muuttaa aluehallintouudistuksessa.

Osio B (Hallituksen esitysluonnosta koskevat muut mahdolliset huomiot)

Onko teillä kommentoitavaa osioon B?

Kyllä.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on vauhdittaa investointi- ja lupapäätöksiä. Myös komissio haluaa vauhdittaa strategisten investointien käsittelyä jäsenmaissa, koska investoinneilla voidaan lisätä EU:n strategista autonomiaa ja vähentää riippuvuutta erityisesti Kiinasta (mm. kriittisten raaka-aineiden aloite). Aluehallintouudistuksella pyritään vauhdittamaan palveluprosesseja ja parantamaan siten asiakaskokemusta. Toimintojen keskittämisen avulla on jo saatu hyviä kokemuksia, sillä esimerkiksi rakennerahastoasioita on keskitetty lakimuutoksilla neljään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY), jolloin niissä on ollut myös enemmän rakennerahastoasioihin liittyvää osaamista. Toimintojen keskittämisessä on monia hyviä puolia. On kuitenkin riski, että samanaikaisilla henkilövähennyksillä eri virastoissa vaarannetaan uudistuksen tavoitteet, mikäli avainhenkilöriskit toteutuvat ja välttämättömän osaaminen menetetään. Helsingin kaupungin mukaan uudistuksessa on välttämätöntä huolehtia siitä, että uudistuksen myötä asiakaskokemus todella paranee eikä heikkene ja käsittelyajat lyhenevät eivätkä pitene. Tähän on kiinnitettävä huomiota myös siirtymä-/toimeenpanovaiheessa. Uudistuksessa on huomioitava lisäksi se, että aluehallintouudistus osuu EU:n ohjelmakaudelle ja kohdistuu organisaatioihin, jotka jakavat EU-varoja (välittävät toimielimet). Uudistuksessa on tärkeää varmistaa, että muutokset välittävissä toimielimissä ja tietojärjestelmissä eivät vaaranna hakemusten käsittelyä ja osaamista.

Helsingin kaupunki pitää välttämättömänä, että käsittelyaikoja seurataan systemaattisesti tulosohjauksella. Mikäli osalle lupa-asioista tulevaisuudessa asetetaan käsittelyaika-rajat ja etusijavaatimuksia, tulisi

muutosten yhteydessä varmistaa myös lausuntojen ja muiden lupa-asioiden edistämiseksi riittävät resurssit. Tehtäväkokonaisuuksissa, joissa nykyisin ELY-keskuksille kuuluvat tehtävät jakautuvat jatkossa lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten välille tulisi varmistua muutosvaiheessa myös resurssien riittävydestä molemmissa virastoissa.

Kuntien ympäristöhallinnon kannalta olennaista on toimiva yhteistyö valtion viranomaisten ja kuntien välillä. Tämä edellyttää lupa- ja valvontavirastolta myös alueellisen läsnäolon varmistamista. Valtion lupa- ja valvontaviranomaisilla on ympäristönsuojelulaissa säädetty velvollisuus kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten ohjaukseen ja neuvontaan. Myös lainsäädännössä oleva osin jakamaton valvontavastuu, lukuisat toimivaltojen rajapinnat sekä kuntien merkitys ympäristön- ja luonnonsuojelun kehittäjänä ja edistäjänä edellyttävät valtion ja kuntien viranomaisten yhteistyötä. Yhteistyön toimivuuden varmistamiseen muutostilanteessa tulee kiinnittää erityistä huomiota. Valtakunnallisesta viranomaisesta kuntien voi olla hankalaa löytää oikeita yhteyshenkilöitä, ellei uudistuksen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa oteta yhteistyötarvetta aktiivisesti huomioon. Toimiva yhteistyö kuntien kanssa tulee ottaa keskeiseksi tavoitteeksi viraston toimintatavoista päätettäessä.

Helsingin kaupungille on siirretty valtion viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa pilaantuneiden maiden puhdistamiseen liittyvissä tehtävissä. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa tehtävä tiivis yhteistyö on varmistanut yhdenmukaiset tulokset ja viranomaislinjaukset Uudenmaan alueella. Vastaavasti vesilain jakamaton valvontavastuu toimii sujuvasti vain, jos viranomaiset keskenään pystyvät sopimaan yhteisistä linjoista ja työnjaosta. Akuuteissa valvonta-asioissa tämä edellyttää matalan kynnyksen välitöntä ja avointa keskusteluyhteyttä. Nyt luotu toimiva yhteistyöverkosto vaarantuu suunnittelussa ympäristöhallinnon muutoksessa, ellei sen säilyttämistä oteta huomioon muutosta suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Osio C (Hallituksen esitysluonnoksen sisältämät muut lakiehdotukset, joilla toteutetaan uudistuksen edellyttämät tehtäväsiirrot Lupa- ja valvontavirastolle, elinvoimakeskuksille, kehittämis- ja hallintokeskukselle sekä muille virastoille.)

Onko teillä kommentoitavaa osioon C?

Kyllä.

Helsingin kaupunki pitää erittäin hyvänä sitä, että aluehallintouudistuksella pyritään vähentämään eri virastoissa tehtävää päällekkäistä tai rinnakkaista työtä. Siten on perusteltavissa esimerkiksi aluehallintovirastojen kilpailu- ja kuluttajatehtävien siirtäminen Kilpailu- ja kuluttajavi-

02.09.2024

Asia/2

rastoon. Periaatteessa myös julkisen henkilöliikenteen tehtävien siirto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin on perusteltua palvelujen löydettävyyden ja selkeyden kannalta, sillä Traficom on jo vastuussa monista keskeisistä tieliikenteen viranomaispalveluista. Kaikissa tehtäväsiirroissa ja niihin liittyvissä tietojärjestelmämuutoksissa onkin huolehdittava palvelujen jatkuvuudesta ja siitä, että muutokset eivät heikennä asiakastytyvääsyyttä tai vaikeuta asiakkaiden asiointia edes tilapäisesti. Helsinki pitää myös tärkeänä, että aluehallintouudistuksen toteuttaminen ei heijastu kuntatalouteen tai vaikeuta yritysten toimintaa. Siksi on erityisen tärkeää, että uudistukseen valmistaudutaan huolella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Kaisa Saario, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 20.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 20.6.2024, liite 4, hallituksen esitysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa valtion aluehallintouudistusta koskevasta hallituksen esityksestä. Esitys sisältää ehdotuksen valtion aluehallintouudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Lupa- ja valvontavirastosta, laki elinvoimakeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta sekä laki Ahvenanmaan valtionvirastosta. Samalla vuonna 2010 perustetut aluehallintovirastot (AVI) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristövirastot (ELY) lakkautetaan. Nykytilanteessa ELY-keskuksia on 15. Uusia elinvoimakeskuksia perustettaisiin kymmenen. Ehdotuksen mukaan elinvoimakeskukset hoitaisivat jatkossa elinkeinoihin, työllisyyteen, maahanmuut-

toon ja kotoutumiseen, kulttuuriin, maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen, liikenteeseen, alueidenkäytön edistämiseen, vesitalouteen, luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja vesien hyvän tilan edistämiseen sekä kalatalouteen liittyviä tehtäviä alueillaan.

Lausunto on pyydetty toimittamaan lausuntopalveluun viimeistään 1.9.2024. Lausunto on valmisteltu Kaupunginkanslian elinkeino-osastolla. Asiassa on pyydetty myös kaupunkiympäristön toimialan ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunnot.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomaisen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Kaisa Saario, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 20.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 20.6.2024, liite 4, hallituksen esitysluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 484

02.09.2024

Asia/2

HEL 2024-009158 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Kaisa Saario, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

02.09.2024

Asia/3

§ 497

V 11.9.2024, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa sekä kaupunginhallituksen jäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen valinta

HEL 2024-010631 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Anniina Iskaniukselle eron kaupunginvaltuutetun, kaupunginhallituksen jäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen luottamustehtävistä,
- toteaa, että kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet uudeksi kaupunginvaltuutetuksi tulee Sirpa Asko-Seljavaara vuoden 2025 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi,
- toteaa, että keskusvaalilautakunta nimeää Kokoomuksen valtuustoryhmälle 23. varavaltuutetun valtuustokauden lopussa päättyväksi toimikaudeksi sekä
- valitsee Matias Pajulan kaupunginhallituksen jäseneksi ja Sari Sarkomaan kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäseneksi (Jenni Pajusen henkilökohtainen varajäsen) jäljellä olevaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Daniel Sazonovin ehdotuksesta valita Matias Pajulan jäseneksi kaupunginhallitukseen sekä Sari Sarkomaan varajäseneksi kaupunginhallituksen konsernijaostoon Jenni Pajusen henkilökohtaiseksi varajäseneksi.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 8.8.2024
- 2 Eroilmoitus täydennys 9.8.2024

02.09.2024

Asia/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Anniina Iskaniukselle eron kaupunginvaltuutetun, kaupunginhallituksen jäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen luottamustehtävistä,
- toteaa, että kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet uudeksi kaupunginvaltuutetuksi tulee Sirpa Asko-Seljavaara vuoden 2025 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi,
- toteaa, että keskusvaalilautakunta nimeää Kokoomuksen valtuustoryhmälle 23. varavaltuutetun valtuustokauden lopussa päättyväksi toimikaudeksi sekä
- valitsee _____ kaupunginhallituksen jäseneksi ja _____ kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäseneksi (Jenni Pajusen henkilökohtainen varajäsen) jäljellä olevaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Anniina Iskaniuksen (Kok.) 14.6.2023 § 135 kaupunginhallituksen jäseneksi kesäkuussa 2023 alkavaksi toimikaudeksi ja 15.5.2024 § 98 kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäseneksi kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Anniina Iskanius on pyytänyt 8.8.2024 (täydennetty 9.8.2024) eroa kaupunginvaltuutetun, kaupunginhallituksen jäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen luottamustoimista töihin liittyvien syiden vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Valtuusto myöntää eron valtuutetuille ja varavaltuutetuille.

Kokoomuksen valtuustoryhmän ensimmäinen varavaltuutettu Sirpa Asko-Seljavaara tulee sijaantulojärjestyksen mukaisesti kaupunginvaltuutetuksi kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kutsuttua hänet uudeksi valtuutetuksi.

Kuntalain 17 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Varavaltuutettujen määrä jää näin ollen vajaaksi.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi. Kaupunginvaltuuston myönnettyä Anniina Iskaniukselle eron kaupunginvaltuuston luottamustoimesta, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja pyytää keskusvaalilautakuntaa nimeämään Kokoomuksen valtuustoryhmälle 23. varavaltuutetun.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen kunnanhallitukseen kuntalain 73 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Hallintosäännön 2 luvun 4 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi konsernijaoston jäsenet ja varajäsenet. Jäsenet ja varajäsenet valitaan kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 8.8.2024

02.09.2024

Asia/3

2 Eroilmoitus täydennys 9.8.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunginhallitus
Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 473

HEL 2024-010631 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

02.09.2024

Asia/4

§ 498

V 11.9.2024, Kaupunginhallituksen varajäsenen ja konsernijaoston varajäsenen valinta

HEL 2024-010799 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää eron Johanna Nuortevalle kaupunginhallituksen varajäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen luottamustoimista
- valitsee Amanda Pasasen varajäseneksi (Shawn Hufin henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallitukseen ja varajäseneksi (Tuomas Rantasen henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallituksen konsernijaostoon kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 14.8.2024
- 2 Eroilmoitus 19.8.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Johanna Nuortevan (vihr.) 14.6.2023 § 135 varajäseneksi kaupunginhallitukseen sekä § 137 varajäseneksi kaupunginhallituksen konsernijaostoon kaupunginhallituksen toimikaudeksi. Johanna Nuorteva on pyytänyt eroa 14.8.2024 kaupunginhallituksen varajäsenen ja 19.8.2024 konsernijaoston varajäsenen luottamustoimesta perhesyiden vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginhallituksen jaostojen jäsenet ja varajäsenet valitaan kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 14.8.2024
- 2 Eroilmoitus 19.8.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

02.09.2024

Asia/4

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu liikelaitos
Kaupunginhallitus

02.09.2024

Asia/5

§ 499

V 11.9.2024, Kaupunginhallituksen varajäsenen, kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen ja kaupunginhallituksen elinkeinojaoston jäsenen valinta

HEL 2024-010938 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää eron Kasper Kivistölle kaupunginhallituksen varajäsenen, kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen ja kaupunginhallituksen elinkeinojaoston jäsenen luottamustoimista ja
- valitsee Osmo Soininvaaran varajäseneksi (Minna Lindgrenin henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallitukseen, varajäseneksi (Anni Sinnemäen henkilökohtainen varajäsen) kaupunginhallituksen konsernijaostoon ja jäseneksi kaupunginhallituksen elinkeinojaostoon kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

02.09.2024

Asia/5

Kaupunginvaltuusto valitsi Kasper Kivistön (vihr.) 14.6.2023 § 135 varajäseneksi kaupunginhallitukseen, § 136 jäseneksi kaupunginhallituksen elinkeinojaostoon sekä § 137 varajäseneksi kaupunginhallituksen konsernijaostoon kaupunginhallituksen toimikaudeksi. Kasper Kivistö on pyytänyt eroa 1.11.2024 alkaen kaupunginhallituksen varajäsenen, kaupunginhallituksen elinkeinojaoston jäsenen ja kaupunginhallituksen konsernijaoston varajäsenen luottamustoimista ajankäytöllisten syiden takia.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kahden vuoden toimikaudeksi kaupunginhallituksen jäsenet ja varajäsenet valtuutetuista ja varavaltuutetuista.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginhallituksen jaostojen jäsenet ja varajäsenet valitaan kaupunginhallituksen jäsenistä ja varajäsenistä.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu liikelaitos
Kaupunginhallitus

02.09.2024

Asia/6

§ 500

V 11.9.2024, Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston varajäsenen valinta

HEL 2024-011183 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Kristiina Ilvoselle eron kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston varajäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ varajäseneksi (Tarik Ahsanullahin henkilökohtainen varajäsen) kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

va. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 23.8.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Kristiina Ilvosen (kok.) 2.8.2021 § 234 varajäseneksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Kristiina Ilvonen on 23.8.2024 pyytänyt eroa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston varajäsenen luottamustoimesta puolueesta eroamisen vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston jäsenet ja varajäsenet.

Esittelijä

va. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Rosa Pakarinen, hallintosuunnittelija, puhelin: 09 310 60584
rosa.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 23.8.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

02.09.2024

Asia/7

§ 501

V 11.9.2024, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisajaoston varapuheenjohtajan valinta

HEL 2024-010768 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää eron Hanna Kivimäelle kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisajaoston varapuheenjohtajan luottamustoimesta ja
- valitsee Sara Salosen varajäseneksi (Mahad Ahmedin henkilökohtainen varajäsen) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisajaoston varapuheenjohtajaksi sekä
- valitsee Irja Vaaterin varajäseneksi (Tomi Raition henkilökohtainen varajäsen) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisajaostoon kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 13.8.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Hanna Kivimäen (SDP) 2.8.2024 § 242 varajäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakuntaan ja § 245 kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaoston varapuheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Hanna Kivimäki on 13.8.2024 pyytänyt eroa kaikista luottamustoimistaan kotikuntansa vaihtumisen vuoksi.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet ja varajäsenet.

Hallintosäännön 2 luvun mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaoston jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee lautakunnan varsinaisista jäsenistä ja varajäsenistä jaostolle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 13.8.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

02.09.2024

Asia/7

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalvelu liikelaitos
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

02.09.2024

Asia/8

§ 502

V 25.9.2024, Pohjoismaisen yhtenäiskoulun perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelma

HEL 2024-003765 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Shawn Huffin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Suvi Rämö, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma, Yhtenäiskoulun perusparannus ja Nordiska Skolan laajennus, 07.02.2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Pohjoismaisen yhtenäiskoulun perusparannuksen ja laajennuksen 7.2.2024 päivätyn hankesuunnitelman siten, että hankkeen laajuus on noin 7 691 brm² ja enimmäishinta arvonlisäverottomana on 29 360 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Esittelijän perustelut

Hankkeen tarpeellisuus

Pohjoismaisen yhtenäiskoulun nykyiset tilat Käpylässä osoitteessa Louhentie 3 ovat tekniseltä kunnoltaan ja toiminnoiltaan mittavan perusparannuksen tarpeessa. Tilat ovat myös riittämättömät koulun käyttöön, eivätkä ne kaikilta osin vastaa toiminnallisia tavoitteita.

Käpylän, Koskelan ja Kumpulan osa-alueilla 7–15-vuotiaiden suomen tai muun kielisten lasten määrän ennustetaan nousevan vuoteen 2037 mennessä noin 120 lapsella verrattuna 2022 toteumaan. Pohjoismaisen yhtenäiskoulun perusopetustoimintaa varten tarvitaan tiloja luokille 1–9 ja erityisopetustoimintaa varten kahdelle erityisluokalle (1 tuettu erityisluokka, 1 alueellinen erityisluokka). Lisäksi koulun tiloihin tarvitaan ajanmukaisia tiloja henkilöstölle ja ruokahuollolle sekä yhteiskäyttöisiä tiloja asukas- ja iltatoimintaa varten.

Pohjoismaisen yhtenäiskoulun tilat palvelevat 365 oppilasta (tilanne 5/2024). Koulussa on 7. luokalta alkaen kotitalous- ja liikuntapainotus. Lisäksi koulussa järjestetään kaksikielistä Nordiska Skolan -opetusta, jossa painotetaan pohjoismaista yhteistyötä, yhdessä oppimista ja kestävää kehitystä.

Kasvatus- ja koulutuspalvelujen tarvetta ja paikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Palveluverkon suunnittelussa on otettu huomioon rakenteilla ja olemassa oleva tilakapasiteetti. Toimipisteen laajuudessa on huomioitu Nordiska Skolan -opetuksen tarpeet, koko palvelualueen pitkän tähtäimen kehitys sekä väestön- nuste, asuin- ja liikerakentaminen ja liikennejärjestelyt.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 27.2.2024, 45 § hyväksynyt hankkeen tarveselvityksen.

Hankesuunnitelma

Pohjoismainen yhtenäiskoulu perusparannetaan ja sen yhteyteen rakennetaan laajennukset Nordiska Skolania ja koulun toiminnan kannalta keskeisiä tiloja varten.

Koulurakennus ja sen laajennukset suunnitellaan ja rakennetaan tämän päivän normaalia laatutasoa noudattaen voimassa olevien rakennusmääräysten sekä Helsingin kaupungin omien suunnitteluohjeiden mukaisesti. Tilat suunnitellaan terveellisiksi, turvallisiksi ja viihtyisiksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tarpeen perusteella yhtenäiseen peruskouluun suunnitellaan tilapaikat yhteensä 675 lapselle. Perusopetustoimintaa varten järjestetään perusopetustilat luokille 1–9, aineopetusluokkia ja oppilashuoltotilat. Lisäksi järjestetään tilat painotettua liikunnan ja kotitalouden opetusta sekä kahta erityisopetusryhmää varten.

Perusparantamisen ja uudisrakentamisen myötä käyttöön saadaan ajanmukaiset ja viihtyisät tilat, joissa voidaan järjestää monipuolista toimintaa. Rakennukseen tulee ajanmukaisia tiloja henkilöstölle ja ruokahuollolle sekä yhteiskäyttöisiä tiloja asukas- ja iltatoimintaa varten.

Koulun piha-alueen toiminnallisuutta parannetaan uusilla liikunta- ja leikkivälineillä. Piha-alueen turvallisuutta parannetaan meluaidoin ja erottamalla huoltoliikenne koulun ulkoalueiden toiminnoista erilleen.

Hankkeen liikuntatilat on suunniteltu vastaamaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tarpeita opetushallituksen mitoitussuositusten mukaisesti ja koulun tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden ja asukaskäytön lisäämisen alueella. Hankkeen tarvekuvausvaiheessa ei kuitenkaan ole kartoitettu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan mahdollisia palvelu- ja liikuntaverkkosuunnittelun tarpeita alueella. Vuodesta 2023 alkaen tällainen läpikäynti on vakiinnutettu toimialojen yhteishankkeiden kaupunkiyhteiseen palveluverkkotyöskentelyyn ja nelivaiheisen talonrakentamishjelman valmistelutyöhön

Hankkeesta on laadittu 7.2.2024 päivätty hankesuunnitelma kaupunkiympäristön toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen yhteistyönä. Hankkeen suunnittelun aikana on kuultu asiantuntijoina rakennusvalvontapalvelujen, kaupunginmuseon, ympäristöpalvelun ja pelastuslaitoksen edustajia, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstöä sekä esteettömyysasiamiestä.

Hankesuunnitelma on liitteenä 1.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstön osallistaminen

Henkilöstö on osallistunut hankkeen valmisteluun tuoden tilasuunniteluun pedagogisen ja toiminnallisen näkökulman. Osallistamisen myötä saatu palaute otetaan huomioon suunnitelmien laadinnassa. Henkilöstöä osallistetaan käyttäjäkokousten kautta myös suunnitelmien jatkokehittämiseen.

Hankkeen laajuus

Hankkeen laajuus on 7 691 brm², 6 251 htm².

Kustannukset

Hankkeen rakentamiskustannukset ovat arvonlisäverottomana yhteensä enintään 29 360 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa.

Koulun perusparannuksen arvonlisäverottomat rakentamiskustannukset ovat 16,16 milj. euroa, eli 3 391 euroa/brm² (4 766 brm²) ja laajenusosan arvonlisäverottomat rakentamiskustannukset 13,20 milj. euroa eli 4 513 euroa/brm² (2 925 brm²).

Tilakustannus kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle

Kokonaistilavuokra kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on 2,1 milj. euroa vuodessa (28,0 euroa/htm²/kk) joulukuun 2023 kustannustasossa. Tästä pääomavuokran osuus on 22,5 euroa/htm² kuukaudessa. Neliövuokran perusteena on huoneistoala 6 251 htm².

Nykyinen sisäinen vuokra on noin 838 881 euroa vuodessa (17,68 euroa/htm²/kk). Neliövuokran perusteena on nykyinen vuokrattu huoneistoala 3 954 htm².

Vuokralaskelma on hankesuunnitelman teknisenä liitteenä. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan urakkavaiheen kustannusten mukaan.

Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Hankkeen rahoitus

Talousarvion 2024 liitteenä olevassa talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa on hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle varattu yhteensä 27,68 milj. euroa vuosiksi 2024–2033 siten, että hankkeen laajuus on 6 750 brm² ja toteutus on vuosina 2025–2027.

Hankkeen toteutuksen edellyttämä kasvanut rahoitustarve otetaan huomioon uuden rakentamishjelman valmistelussa.

Hankkeen toteutus ja aikataulu

Hankkeen toteutus- ja ylläpitovastuut ovat kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet- palvelukokonaisuudella.

Rakennustöiden on tarkoitus alkaa 6/2025 ja valmistua 6/2027.

Väistötilat

Koulun koko toiminta siirretään väistötiloihin perusparannuksen ja laajennuksen toteutuksen ajaksi (06/2025–06/2027). Kaupunginhallitus hyväksyi 2.10.2023, 591 § osoitteessa Mäkelänkatu 84 sijaitsevien tilojen vuokrauksen jatkamisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen väistötilakäyttöön. Väistötilaratkaisu on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä.

Väistötilojen vuokra-arvio on 79 165 euroa kuukaudessa eli yhteensä noin 950 000 euroa vuodessa helmikuun 2024 kustannustasossa. Väistötilat tarvitaan perusparannuksen ja laajennuksen valmistumiseen saakka.

Väistötilojen kustannukset eivät sisälly hankesuunnitelmassa esitettyihin rakentamiskustannuksiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto sekä lapsivaikutusten arviointi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on 14.5.2024, 108 § antanut hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja todennut, että hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Lausunto on kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Tilojen ja pihan toteutuksella varmistetaan lapsille turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö. Liikenteen suunnittelulla varmistetaan lasten turvalliset kevyen liikenteen yhteydet rakennukseen ja sen lähialueille. Suunnittelussa on otettu huomioon lasten turvallinen siirtyminen lähialueen virkistys-, liikunta- ja kulttuuripalveluihin.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 3 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaupungin hankkeita koskevista hankesuunnitelmista, kun kustannusarvio ylittää 10 miljoonaa euroa

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Suvi Rämö, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma, Yhtenäiskoulun perusparannus ja Nordiska Skolan laajennus, 07.02.2024

Oheismateriaali

1 Hankesuunnitelman liitteet 1–7
2 Väistötiloja koskeva kaupunginhallituksen päätös 2.10.2023 § 591

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.05.2024 § 108

02.09.2024

HEL 2024-003765 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon 07.02.2024 päivätystä Yhtenäiskoulun perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelmasta (liite 1).

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt 27.02.2024 osoitteen Louhentie 3 rakennettavan Yhtenäiskoulun perusparannuksen ja laajennuksen tarveselvityksen. Hankesuunnitelma on tarveselvityksen mukainen.

Lautakunta edellyttää erityistä huomiota ja tarkkuuta kiinnitettävän tilojen valmistumiseen sovituissa aikataulussa, mikä on edellytys lakisääteisten palvelujen toteuttamiselle.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Tilojen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota äänieristykseen, äänenvaimennukseen ja valaistukseen. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta painottaa hankkeen kustannusseuranan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin aikana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Kimmo Mustonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 23148
kimmo.mustonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 04.04.2024
§ 38

HEL 2024-003765 T 10 06 00

Louhentie 3, 00610 Helsinki, Pysyvä rakennustunnus: 5838, Hankenumero: 2821P21527

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle osoitteeseen Louhentie 3, 00610 Helsinki toteutettavan Yhtenäiskoulun perusparannuksen ja Nordiska Skolan laajennuksen 07.02.2024 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäishinta-arvio arvonlisäverottomana on 29 360 000 euroa joulukuun 2023 kustannustasossa ja laajuus on noin 7 691 brm² ehdolla, että kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon.

Käsittely

04.04.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Juha Polvinen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Hannu Seppälä

Lisätiedot

Juha Polvinen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 21291
juha.polvinen(a)hel.fi
Sonja Liljeblad, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 38472
sonja.liljeblad(a)hel.fi

02.09.2024

Asia/9

§ 503

V 11.9.2024, Herttoniemen Puusepänkatu 11 asemakaavan muutos (nro 12904)

HEL 2023-006363 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 43. kaupunginosan (Herttoniemi, Herttoniemen yritysalue) korttelin 43061 tontin 1 asemakaavan muutoksen 4.6.2024 päivätyn piirustuksen nro 12904 mukaisena ja asemakaava-selostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12904 kartta, päivätty 4.6.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12904 selostus, päivätty 4.6.2024, päivitetty Kylk:n 4.6.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 18.3.2024, täydennetty 4.6.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Kymp/Talouden tuki
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti
Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2

Kaavamuutoksen haki- ja Liite 3
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee tonttia, joka sijaitsee Herttoniemen yritysalueella osoitteessa Puusepänkatu 11. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden 2-kerroksisen liike- ja toimitilarakennuksen rakentamisen sekä tontilla sijaitsevien rakennusten purkamisen. Kaavaratkaisu on tehty, koska voimassa olevan asemakaavan toimitilarakennusoikeus ei ole ollut houkutteleva eikä ole toteutunut. Alueen yritystoiminta keskittyy monipuoliseen teollisuus-, varasto-, tuotanto- ja liiketoimintaan. Tavoitteena on, että kaavaratkaisu edesauttaa tontin käyttöä monipuolisessa yritystoiminnassa, parantaa yritysalueen veto-voimaisuutta ja edistää mittakaavaltaan ja käyttötarkoitukseltaan alueelle sopivaa korkealaatuista liike- ja toimitilarakentamista. Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, että yritysalueen tarpeita vastaava toiminta mahdollistuu tontilla. Kaavaratkaisu mahdollistaa useamman pienemmän yrityksen sijoittumisen rakennukseen ja myös autokaupan, joka ei kuitenkaan ole tontinomistajan ensisijainen toive käyttötarkoitukseksi.

Lähelle uutta asuntorakentamista tulevaa rakennusta ohjataan kaavalla laadukkaaseen ja lähiympäristön huomioivaan suuntaan. Rakennuksen mittakaava ottaa huomioon alueen arkkitehtonisesti merkittävän Marimekon myymälä- ja tehdasrakennuksen. Pitkänomainen kaksikerroksinen rakennus jaetaan sisäänvedetyillä sisäänkäynneillä tai muilla arkkitehtonisilla aiheilla sekä niihin liittyvillä istutuksilla kolmeen osaan. Rakennuksen julkisivut ovat puuverhoillut. Rakennus on 2 metriä irti Puusepänkadun katualueesta, jolloin rakennuksen viereen saadaan istutuksia ja tarvittavia asiakkaiden polkupyöräpaikkoja. Sorvaajankadun varressa oleva puurivi on määrätty säilytettäväksi ja täydennettäväksi.

Toimitilakerrosalaa on kaavassa 5 100 k-m², josta 100 k-m² on osoitettava liiketilaksi. Alueen korttelitehokkuus on kaavamuutoksen jälkeen e=1,02. Tontin rakennusoikeus vähenee nykyisestä 6 200 k-m²:llä, koska hakija ei pitänyt yli kaksikerroksista rakennusta aiottuun käyttötarkoitukseen käyttökelpoisena.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan alue on liike- ja palvelukeskusta-alueita C1, jotka kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 (nro 12704) mukaan Linnanrakentajan-tietä pitkin kulkee ohjeellisen, suunnitellun liikennetunnelin tilavaraus. Nyt laadittu kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian 2021-2025 toteutumista mahdollistamalla joustavia toimitiloja ja vahvistamalla alueen yritystoiminnan edellytyksiä.

Herttoniemen yritysalueelle on laadittu vuonna 2015 suunnitteluperiaatteet, joissa linjataan alueen kehittämisen tavoitteita. Suunnitteluperiaatteissa yritysalue on jaettu toimitila-alueeseen ja keskusta-alueeseen. Tavoitteena toimitila-alueella on niin nykyisen yritystoiminnan edellytysten ylläpitäminen kuin uuden yritystoiminnan mahdollistaminen, keskusta-alueella tehokkaasti rakennettu kaupunkimainen, sekoitettujen toimintojen ympäristö ja osittainen asumiseen muuttaminen. Kaava-alue sijaitsee suunnitteluperiaatteiden keskusta-alueen osassa, joka säilyy toimitilojen, palvelujen ja kaupan alueena. Kaavaratkaisu on Herttoniemen yritysalueen suunnitteluperiaatteiden mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alue sijaitsee Herttoniemen yritysalueen eteläosassa. Kaava-alueen lähiympäristössä sijaitsee yritysalueen teollisuus- ja varastotontteja, joissa on yritysalueelle mittakaavallisesti tyypillisiä, 3 - 5 - kerroksisia rakennuksia. Suunnittelualueella sijaitsee kaksi tuotanto- ja varastotiloina toimivaa rakennusta. Puusepänkadun ja Sorvaajankadun kulmassa sijaitseva v. 1959 rakennettu pienteollisuusrakennus edustaa yritysalueelle tyypillistä alkuperäistä rakennuskantaa, mutta sitä ei ole vuonna 2009 tehdyssä kaupunginmuseon inventoinnissa esitetty suojeltavaksi.

Alueella on voimassa vain tätä tonttia koskeva asemakaava vuodelta 2011, jossa tontille on esitetty yhteensä 11 300 k-m² toimitilarakennusoikeutta. Puusepänkadun ja Sorvaajankadun kulmassa olevalle rakennukselle on annettu määräys, että rakennusta korjattaessa sen kaupunkikuvallinen luonne tulee säilyttää. Määräystä ei ole tulkittu varsinaiseksi suojelumääräykseksi.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Kaavaratkaisun johdosta ei maanomistajille koidu merkittävää hyötyä, joten kaupunginhallituksen 26.4.2021 § 310 tekemän päätöksen mukaiselle maankäyttösopimusmenettelylle ei ole tarvetta.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) vesihuolto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat olemassa olevien rakennusten säilymiseen ja Sorvaajankadun varren puurivistön säilyttämiseen. Lisäksi todettiin, että asemakaavan muutos ei edellytä vesihuollon lisärakentamista eikä johtosiirtoja.

Kaupunginmuseon kannanotossa esitetyt toiveet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että Puusepänkadun ja Sorvaajankadun kulmassa sijaitsevan rakennuksen uudelleenkäyttö- ja jatkojalostusmahdollisuudet on tutkittu. Rakennuksesta on tehty kuntoarvio sisältäen suositukset korjaustoimenpiteistä, sekä vertailu olemassa olevan rakennuksen ja uudisrakennuksen käyttömahdollisuuksista ja soveltuvuudesta nykyaikaisen yritystoiminnan tarpeisiin.

Kannanotossa esitetty toive Sorvaajankadun kaupunkikuvallisesti merkittävän puurivistön säilyttämisestä on otettu huomioon kaavaratkaisun piha-alueita koskevissa määräyksissä. HSY:n vesihuoltoa koskeva kannanotto on välitetty tiedoksi kaavamuutoksen hakijalle.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat viitesuunnitelmassa esitetyn uudisrakennuksen

ulkoarkkitehtuurin lintuturvallisuuteen. Lisäksi mielipiteissä ilmaistiin huoli lintujen pesäpaikkojen säilymiseen ja turvaamiseen alueella.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että uudisrakennuksen arkkitehtuurin lintuturvallisuudesta on määrätty kaavamääräyksiä, ja tontille on osoitettu puin ja pensain istutettavia alueiden osia pesimäpaikkojen turvaamiseksi. Sorvaajankadun varren puurivi on määrätty kaavassa säilytettäväksi ja tarvittaessa uudistettavaksi.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 1 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 18.3. - 18.4.2024, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtävillä asettamisesta on lähetetty kirje ulkokuntalaiselle maan omistajalle (hakija).

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus. Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat lintujen pesimispaikkojen turvaamiseen uudisrakennuksessa.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- HSY
- kaupunginmuseo

Lausunnoissa huomautettiin jakelumuuntamon tarpeesta tontilla ja todettiin aiemmin kannanotossa esitetyt huomiot Sorvaajankadun puurivin ja olemassa olevan rakennuksen säilyttämisestä huomioiduiksi ja tutkituiksi.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksesta ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

02.09.2024

Asia/9

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12904 kartta, päivätty 4.6.2024
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12904 selostus, päivätty 4.6.2024, päivitetty Kylk:n 4.6.2024 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 18.3.2024, täydennetty 4.6.2024
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Muistutus

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Tehdyt muutokset
- 4 Hakemus 3.5.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä HSY
Kymp/Talouden tuki
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysteksti

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Kaavamuutoksen haki-
ja

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Asemakaavoitus

Kaupunginmuseo

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 04.06.2024 § 319

HEL 2023-006363 T 10 03 03

Hankennumero 1086_15

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 4.6.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12904 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi, Herttoniemen yritysalue) korttelin 43061 tonttia 1.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteeseen, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-006363>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijalta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - Kiinteistö Oy Helsingin Puusepänkatu 11: 7 000 euroa

Käsittely

04.06.2024 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavina oli arkkitehti Elina Rytönen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Julia Rytönen, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 52390
julia.rytonen(a)hel.fi

Anu Kuutti, tiimipäällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, liikenne- ja katusuunnittelu, puhelin: 09 310 37088

markus.ahtiainen(a)hel.fi

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 37868

marko.ahola(a)hel.fi

Hanna Ilmonen, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37255
hanna.ilmonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 18.01.2024 § 3

HEL 2023-006363 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12904 pohjakartan kaupunginosassa 43 Herttoniemi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12904

Kaupunginosa: 43 Herttoniemi

Kartoituksen työnumero: 60/2023

Pohjakartta valmistunut: 20.12.2023

Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n
asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden
asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön
16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten
valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -
palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot
-yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 09 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

§ 504

V 25.9.2024, Vihreän valtuustoryhmän ryhmäaloite keskustan elävöittämisestä lapsille, nuorille ja perheille

HEL 2024-003152 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Shawn Huffin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite 28.02.2024 Pasanen Amanda Vetovoimainen keskusta lapsille, nuorille ja perheille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Vihreiden valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että kaupunki käynnistää uusia toimia keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille. Osana työtä tulee selvittää laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausuntoihin ja toteaa, että kantakaupungin kaupunkitilan kokonaisvaltainen tarkastelu lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta on tärkeää keskustan elävöittämiseksi. Niin puistojen, katujen, kulttuurilaitosten kuin ulkoliikuntapaikkojen on oltava esteettä-

miä ja viihtyisiä. Kaupunki on ottanut käyttöön lapsivaikutusten arvioinnin, jolla toteutetaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen ja lainsäädännön edellyttämää lapsen edun arviointia. Kaupunkiympäristö ja keskusta, jossa lapset ja nuoret viihtyvät, on ympäristö, jossa kaikki viihtyvät.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa työtään elämyksellisen leikkipuiston tai -paikan toteuttamiseksi keskusta. Samalla toimiala jatkaa usean puiston peruskorjausten suunnittelua ja toteuttamista, joiden yhteydessä niissä sijaitsevia leikkipaikkoja ja -puistoja kunnostetaan. Myös uusien leikkipaikkojen toteuttamista jatketaan. Lisäksi toimiala edistää käveltävää kaupunkitilaa, joka tukee lasten ja nuorten turvallista liikkumista sekä luo paikkoja pysähtyä, oleilla ja leikkiä.

Kaupunginhallitus kannustaa kaupunkiympäristön sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialoja tekemään yhdessä töitä esimerkiksi Annantalon edustan Annanpuistikon saamiseksi paremmin lasten, nuorten ja perheiden käyttöön, jolloin myös Annantalon toiminta voisi laajeta sisätiloista ulkoalueille.

Jotta lapset, nuoret ja perheet tulisivat jatkossa paremmin huomioituiksi, on tarpeen koordinoida aiempaa enemmän eri toimintojen sijoittamista lähekkäin sekä panostettava osallistamiseen, jotta lasten, nuorten ja perheiden tarpeet ja toiveet tulisivat kuulluiksi. Kaupunginhallitus kannattaa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ehdotusta kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöryhmälle ([HELY-ryhmä](#)) annettavasta toimeksiannosta tuottaa konkreettisia ideoita ja ratkaisuja keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

1 Ryhmäaloite 28.02.2024 Pasanen Amanda Vetovoimainen keskusta lapsille, nuorille ja perheille

Muutoksenhaku

02.09.2024

Asia/10

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

HELY-työryhmä

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 11.06.2024 § 349

HEL 2024-003152 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin vihreän valtuustoryhmän aloitteessa esitetään, että kaupunki käynnistää uusia toimia keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille. Aloitteen mukaan osana työtä tulee selvittää laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan.

Ryhmäaloite on kaupunkiympäristön toimialan tavoitteiden ja strategisten painopisteiden mukainen. Tarve elämyksellisen leikkipuiston tai -paikan toteuttamisesta on tunnistettu, ja sille tullaan etsimään paikka keskustasta.

Lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden kesken sekä yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Lapset ja kaupungin julkinen ulkotila

Kantakaupungin vetovoima koostuu tiiviin rakenteen urbaanista toiminnallisesta monipuolisuudesta ja laadusta, elävästä katutasosta kivijalkoiseen, julkisista tiloista, kaikille avoimista aukioista ja puistoista sekä viihtyisistä rannoista.

Lasten näkökulmasta leikkivälineiden rinnalla kaupunkitilassa voi myös olla kaupunkitaidetta, kiinnostavia elementtejä ja yksityiskohtia: sekä materiaaleja ja värejä, jotka kannustavat leikkisyyteen ja samalla kaikenikäisiä ihmisiä käyttämään kaupunkitilaa. Hyviä esimerkkejä ovat Amos Rexin kummut, joiden luona lapset ja nuoret viihtyvät tai kesäkatukokeilut, joiden yhteydessä on tuotu leikkimistä ja lasten oleskelua tukevia elementtejä kaupunkitilaan. Kulttuurikeskusten, kuten Annantalon, ympäristöjen, aukoiden ja puistojen kehittämisessä on myös hyviä mahdollisuuksia elävöittää kaupunkitilaa yhteistyössä eri toimialojen kesken.

Keskustan elinvoimaprojektissa panostetaan käveltävään, turvalliseen ja viihtyisään kaupunkitilaan. Kävelyn edistäminen on nostettu keskustan strategiseksi vetovoimatekijäksi, ja se on huomioitu myös keskustavisiossa ja Helsingin kävelyn edistämishjelmassa. Käveltävyyden kehittäminen tukee lasten ja nuorten turvallista liikkumista, se luo paikkoja pysähtyä, oleilla ja leikkiä, sekä seurata mitä kaikkea kiinnostavaa ympäristössä tapahtuu. Tällainen kaupunkitila tukee myös leikkipaikkojen ja -puistojen sekä harrastuspaikkojen ulkopuolella lasten ja nuorten hyvää arkea.

Maankäytön keskustavisiossa vuodelta 2021 kehittämisen periaatteina on nostettu esille esimerkiksi seuraavia lasten ja nuorten sekä perheiden viihtyisyyttä tukevia suuntaviivoja: kaikki ovat tervetulleita keskustaan, keskusta on silmäkorkeudelta elävä, katutilan käyttöä priorisoidaan, keskustasta löytyy tapahtumapaikkoja ja keskustan kulttuurikeskittymää vahvistetaan. Kaavoituksella pyritään edistämään monipuolisia ja kaikille saavutettavia tiloja keskustassa.

Makasiinirannan alueelle on suunnitteilla sekä arkkitehtuuri- ja design-museo että uusi leikkipaikka. Rantaan osoitetaan leikkipaikka siten, että sen vieressä on mahdollisuus istuskella sekä kahvilaterassilla että penkeillä. Suunnitteluperiaatteet asettavat tavoitteeksi suunnitella ja rakentaa ulkotilat eri käyttäjäryhmiä varten laadukkaiksi ja viihtyisiksi. Makasiinirantaan saadaan uutta julkista rantaa. Tavoitteena on tehdä siitä toiminnallisesti monimuotoista sovitettuna alueen kulttuurihistorialliseen arvoon ja muihin vaatimuksiin.

Kaupunkiympäristölautakunnan 7.5.2024 hyväksymässä Helsingin uudessa arkkitehtuuriohjelmassa linjataan, että Helsingissä edistetään myös lapsilähtöistä kaupunkisuunnittelua.

Keskustan kehittämisessä tehdään yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Keskustassa on useita kaupungin toimijoita. Osana keskustan elävöittämistä ja kehittämistä vetovoimaisemmaksi tulee toimialojen tehdä tiivistä yhteistyötä ja edelleen kehittää koordinaatio- ja toimintamalleja nykyisiä selkeämmiksi.

Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita aiempaa enemmän leikkialueiden, ulkoliikuntapaikkojen, kahviloiden ja terassien ja muiden myös aikuisille kiinnostavia aktiviteetteja luovien toimintojen sijoittamista lähemmäksi, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, kohtaamisiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaaisesti. Keskustaan tulevan uuden leikkialueen sijaintia harkitaan jonkin jo olemassa olevan tai tulevan lapsia, nuoria ja perheitä palvelevan toimintopaikan tai -pisteen läheisyyteen.

Leikkipuistot ja viheralueet

Keskustassa ja sen lähialueilla on käynnissä tai käynnistymässä useita peruskorjauksia, joiden yhteydessä myös leikkipaikkoja ja -puistoja kunnostetaan. Näitä ovat esimerkiksi Kaisaniemenpuisto, Hesperianpuisto, Hesperian esplanadilla sijaitseva Taivallahden leikkipuisto, Töölönlahdenpuisto ja Sibeliuksenpuisto. Puistojen kunnostukset parantavat lasten, nuorten ja perheiden palveluja. Keskustan alueella käynnissä olevien ja käynnistyvien puistojen ja niihin liittyvien leikkipaikkojen peruskorjaushankkeiden lisäksi alueen asemakaavahankkeissa tutkitaan uuden, laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan. Myös Töölönlahden pohjoispuolella sijaitsevia alueita tarkastellaan uuden leikkiin varattavien paikkojen ja alueiden näkökulmasta.

Meneillään olevassa Töölönlahdenpuiston idea- ja konseptisuunnitelmassa haetaan laajasti yhteisiä tavoitteita Töölönlahdenpuiston suunnitteluun ja siihen, millainen puisto on tulevaisuudessa. Töölönlahdella korostuvat ympäristön ja luonnon merkitys sekä vehreyden lisääminen. Tämä edistää osaltaan lasten, nuorten ja perheiden viihtymistä keskustassa. Idea- ja konseptisuunnitelman valmistuu kesällä 2024. Tämän jälkeen alkaa varsinainen puistosuunnittelu. Nopeina toimenpiteinä keksiksi 2024 ja 2025 Töölönlahdenpuistoon lisätään kasvillisuutta ja uusia toimintapaikkoja. Puistoon tulee väliaikainen hiekka- ja vesileikkipiste.

Teemaleikkipuistot osana verkostoa: pilottikohde valmisteilla

Teema-ajattelua on hyödynnetty Helsingin mittavassa, noin 230 leikki- paikan ja lähes 70 leikkipuiston verkostossa aiemminkin.

Uusia leikkipuistotoja perustetaan harvakseltaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää ja vastaa leikkipuistojen ohjatusta toiminnasta, ja kaupunkiympäristön toimialan tehtäviin kuuluvat sekä leikkipuiston rakennusten että leikki- ja pelialueiden ja muun ympäristön suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Uusia leikkipaikkoja on toteutettu viime aikoina uusien asuinalueiden puistoihin. Joka vuosi kunnostetaan useita leikkipuistoja ja -paikkoja, ja tulevaisuudessa teemallisuus otetaan Helsingissä entistä kokonaisvaltaisemmin osaksi leikkialueiden suunnittelukäytäntöjä.

Vuonna 2022 määriteltiin Helsingin leikkipalveluverkoston tavoitetila. Tavoitteena on täydentää verkostoa joko kehittämällä tai rakentamalla kaupunkiin noin kymmenen teemaleikkipuistoa tai -leikkipaikkaa, joissa jokaisella on oma leikkiin innostavaa teemansa. Se näkyy leikkivälineiden valinnassa ja alueen suunnittelussa.

Kaupunkiympäristön toimiala käynnisti tänä vuonna teemaleikkiverkoston tarkemman suunnittelun osana leikin palveluverkoston kehittämistä. Tämä työ valmistuu ensi syksynä. Työssä määritellään periaatteet koko kaupungin laajuiselle ja tasapuoliselle teemaleikin verkostolle. Koko kaupungin kattavan verkoston suunnittelussa tarkastellaan myös Helsinkiin jo rakennettuja teemallisia leikkipaikkoja ja -puistoja.

Teemaleikkipuistojen ja -paikkojen verkostotarkastelussa otetaan huomioon, että teemaleikkipuistot vaativat ylimääräistä resursointia, kuten esimerkiksi erikoisleikkivälineitä, osallisuusprosesseja, sekä teeman näkymistä puiston toiminnoissa.

Ensimmäinen uuden teemaleikkipuiston konseptin mukainen leikkipuisto valmistuu syksyllä 2024, kun Helsingin leikkipuistot täyttävät 110 vuotta. Tietokone-teemainen leikkipuisto Ruoholahti on suunniteltu yhteistyössä kirjailija, kuvittaja Linda Liukkaan ja maisema-arkkitehtitoimisto Näkymän kanssa. Puiston uniikkien leikkivälineiden toteuttajaksi valikoitui tanskalainen palkittu leikkivälinevalmistaja Monstrum.

Leikkipuisto Ruoholahti palvelee lasten lisäksi eri ikäisiä käyttäjiä. Se on julkisilla liikennevälineillä sujuvasti saavutettava kohde, jonne voi tulla tutustumaan tietokoneiden toimintaperiaatteisiin leikin avulla. Puiston suunnittelussa osallistettiin lapsiperheitä ja käyttäjiä useissa kohdin. Suunnittelun aikana järjestettiin verkkokysely kolmella kielellä, ja vastauksia saatiin 130. Suunnittelun aikana järjestettiin useita työpajoja leikkipuiston henkilökunnan ja lähikoulujen oppilaiden kanssa. Näin saatuja oppeja ja kokemusta hyödynnetään myös jatkossa suunniteltaessa leikkipuistoja.

Osallisuus suunnittelussa

Lapsilähtöisyyttä ja lasten osallisuuden vahvistamista osana Helsingin suunnittelua edistetään tällä hetkellä useissa kaupunkitasoisissa rakenteissa.

Helsingin kaupunki hakee parhaillaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta-tunnustusta (LYK). Haussa ovat mukana kaikki kaupungin toimialat ja kaupunginkanslia. Keskeisessä roolissa LYK-työssä on lasten osallisuuden toteutuminen. Helsinki edistää kokonaisvaltaisesti lasten ja nuorten huomioon ottamista kaupungin toiminnassa ja kaupunkiympäristön suunnittelussa.

Helsinki kehittää käyttäjälähtöisen suunnittelun placemaking-mallia. Viimeksi on keskitytty kaupunki-uudistusalueiden julkisiin ulkotiloihin. Kaupunki on käynnistänyt yhdessä lasten ja nuorten kanssa useam-

man kaupunkitilan viihtyisyyttä parantavan kokeilun, jotka pohjaavat lasten ja nuorten kaupunkitilatutkimukseen.

Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnistynyt Kävelyn edistämisohjelman (KH 14.3.2022) yhtenä toimenpiteenä Käveltävien katutilojen suunnitteluohjeen laatiminen, jossa edistetään julkisten tilojen tasa-arvoista avautumista esimerkiksi nuorille suunnitelluilla oleskelupaikoilla. Lautakunta kehotti huomioimaan suunnitteluohjeen tavoitteiden mukaisesti sen, että julkisiin ulkotiloihin on luotava myös erityisesti nuorille suunnattuja, houkuttelevia paikkoja kohdata ja viettää aikaa maksutta.

Käsittely

11.06.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Amanda Pasanen: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnistynyt Kävelyn edistämisohjelman (KH 14.3.2022) yhtenä toimenpiteenä Käveltävien katutilojen suunnitteluohjeen laatiminen, jossa edistetään julkisten tilojen tasa-arvoista avautumista esimerkiksi nuorille suunnitelluilla oleskelupaikoilla. Lautakunta kehottaa huomioimaan suunnitteluohjeen tavoitteiden mukaisesti sen, että julkisiin ulkotiloihin on luotava myös erityisesti nuorille suunnattuja, houkuttelevia paikkoja kohdata ja viettää aikaa maksutta."

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Amanda Pasanen: Muutetaan lausuntoehdotuksen 13 kappaleen virke: "Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita aiempaa enemmän ulkoliikuntapaikkojen ja leikkialueiden sijoittamisesta lähekkäin, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaisesti."

Muotoon: "Tulevaisuudessa on tarpeen koordinoita aiempaa enemmän leikkialueiden, ulkoliikuntapaikkojen, kahviloiden ja terassien ja muiden myös aikuisille kiinnostavia aktiviteetteja luovien toimintojen sijoittamista lähekkäin, jotta lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus leikkiin, kohtaamisiin, ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaisesti."

Kannattaja: Silja Borgarsdottir Sandelin

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen.

02.09.2024

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Hyövähti, johtava maisema-arkkitehti: 09 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.06.2024 § 80

HEL 2024-003152 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuravan lausunnon:

Helsingin vihreä valtuustoryhmä esittää, että kaupunki käynnistää uusia toimia keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille. Osana työtä tulee selvittää laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamista keskustaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on erinomaiset valmiudet olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa ratkaisuja keskustan elävöittämiseksi sekä leikkipuiston ja mahdollisten muiden ideoiden toteuttamiseksi yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toivookin aloitteen etenevän konkreettisiin toimenpiteisiin hyvässä yhteistyössä kaupunkiympäristölautakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että valtuustokauden alussa asetulle Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyöryhmä ydin-keskustan elinvoiman vahvistamiseksi -työryhmälle (HELY-ryhmä) annetaan toimeksiantona miettiä tarkempia konkreettisia ideoita ja ratkaisuja keskustan elävöittämiseksi lapsille, nuorille ja perheille. Lisäksi lautakunta ehdottaa pitkäjänteisemmän suunnitelman toteuttamista lasten, nuorten ja perheiden huomioimiseksi osana keskustan kehittämisen suunnittelua.

Kaupungin toiminnan ja vastuiden osalta aloitteessa esitetty selvitys laadukkaan ja elämyksellisen leikkipuiston toteuttamisesta keskustaan kuuluu kaupunkiympäristölautakunnalle, joka antaa aloitteesta oman lausuntonsa.

Lapset, nuoret ja perheet kohderyhmänä keskusta-alueella

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta vahvistaa aloitteessa esiin nostetun lapsiperheille suunnattujen elämysten ja kysynnän tarpeen ja toteaa, että keskustan vetovoimaisuuden lisäämisessä on sisällöllisesti ja toiminnallisesti useita näkökulmia ja ulottuvuuksia. Siten lasten, nuorten

ja perheiden osalta on ensiarvoisen tärkeää ja rauhassa pohdittava, miten heidän toiveensa ja tarpeet tulevat aidosti kuulluiksi ja huomioiduiksi. Osana Lapsiystävällinen kunta -työtä lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmän toimesta on tuotettu kaupungin yhteinen suunnittelutyökalu, joka on tukena lasten ja nuorten kuulemisessa ja lapsiystävällisessä palautteenkeruussa. Lisäksi osana Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyötä otetaan laajemmin käyttöön lapsivaikutusten arviointi, jolla toteutetaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen ja lainsäädännön edellyttämää lapsen edun arviointia.

Keskustan ja muidenkin alueiden ja toimintojen kehittämisessä on olennaista huomioida eri-ikäiset lapset, mikä edesauttaa kohdentamaan palveluita ja toimenpiteitä entistä tarkemmin kohderyhmien tarpeisiin. Nämä voivat olla melko pieniä ja yksinkertaisiakin asioita, kuten eväs- ja wc-tiloja, mutta sellaisia, joilla on merkitystä heidän kokemukseensa tilasta ja siellä viihtymisestä. Esimeriksi osana Lapsiystävällinen kunta -kehittämistyötä on selvitetty alle kouluikäisten, 7–12-vuotiaiden, 13–15-vuotiaiden ja yli 15-vuotiaiden näkemyksiä muun muassa siitä, mitä heidän näkemysten mukaan tulisi kotikunnassa kehittää. Lisäksi on kysytty, mitä tarpeita ja toiveita eri ikäisillä ja taustoista tulevilla lapsilla on. Osana suunnittelu- ja kehittämishankkeita on siis hyvä huomioida jo olemassa oleva tieto, jota voidaan rikastuttaa tapauskohtaisilla tarkentavilla lisätiedoilla.

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että keskusta-alueen kehittämisessä nuoret tulee huomioida omana kohderyhmänä. Tällä hetkellä on tunnistettu, että nuoret viihtyvät kauppakeskukissa ja erityisesti aikuistuvat nuoret itäisessä kantakaupungissa, eikä keskusta-alueella ole nuorille vetovoimaisia paikkoja taikka alueita Oodilla lukuun ottamatta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että keskusta-alueella tulisi olla nuorille tarjolla toiminnallisempia tiloja, niin sisällä kuin ulkona, jossa nuoret voisivat enemmän toimia omaehtoisesti. Lisäksi keskusta-alueella voisi järjestää enemmän nimenomaan nuorille kohdennettuja tapahtumia, jotka toisivat nuoria keskustaan.

Keskusta-alueen infrarakentamisen kehittäminen keskustan elävöittämiseksi

Keskustaa tarkasteltaessa ja kehitettäessä on hyvä huomioida ja tunnistaa keskusta kaikkien helsinkiläisten alueeksi. Parhaimmillaan keskusta tuo ihmisiä yhteen alueista ja taustoista riippumatta ja siten osaltaan ennaltaehkäisee segregatiota. Esimerkiksi keskustakirjasto Oodilla on tärkeä rooli nimenomaan kaikkia helsinkiläisiä yhteen tuovana paikkana, minkä vahvistaa sen käyntikertojen tämänhetkinen noin kahdeksan prosentin kasvu edelliseen vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Vuonna 2023 Oodi keräsi yhteensä 2 477 668 käyntikertaa. Kirjastot ovat avoinna kaikille ja tämän viestin vahvistaminen esimerkiksi eri

kohderyhmien, kuten lasten, nuorten ja perheiden, tilankäyttötarpeita huomioimalla on kirjastopalveluille olennainen ja tärkeä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi 12.3.2024, § 33 Rikhardinkadun kirjaston tarveselvityksen, jossa todettiin, että hankkeessa tavoitellaan tilallisesti elämyksellistä kirjastoa, joka houkuttelee toiminnallaan ja palveluillaan kaikkia kaupunkilaisia, yhteistyökumppaneita ja kauempaakin tulevia vierailijoita. Hankkeessa laajennetaan erityisesti perheitä, lapsia ja nuoria palvelevien tilojen pinta-alaa ja huomioidaan paremmin heidän erikoistarpeensa. Kirjastossa halutaan myös tarjota enemmän tilaa lapsiperheiden palveluun. Kohderyhmää on osallistettu ja tarkoitus on kuulla heitä peruskorjaushankkeen edetessäkin.

Rikhardinkadunkirjastoa yhdessä Annantalon ja Oodin kanssa suunnitellaan toisiaan täydentäviksi, mikä mahdollistaa niiden hyödyntämisen alustana lasten ja nuorten palveluiden ekosysteemin toimijoille. Keskustassa sijaitseva lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo tavoittaa merkittävästi helsinkiläisiä ja on vakiinnuttanut paikkansa lapsiperheiden kulttuurin keskuksena. Vuonna 2023 Annantalo keräsi yhteensä 117 383 käyntikertaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että Annantalon etupiha-alue, Annanpuistikkoa, tulisi hyödyntää paremmin lasten, nuorten ja perheiden käyttöön, vastaten myös aloitteessa nostettuun toiveeseen toiminnan laajentamisesta sisätiloista ulkoalueille. Annantalon perusparannuskorjaus on tämänhetkisessä investointiohjelmassa aikataulutettu vuosille 2030–2032, mikä viimeistään mahdollistaisi tämän kaltaisten suunnitelmien toteuttamisen. Vastaavia mahdollisuuksia olisi Tori-korttelissa esimerkiksi kaupunginmuseon taikka kaupungintalon sisäpihoilla. Erityisesti kaupunginmuseon sisäpihan toiminnallisuutta toivottaisiin parannettavan lapsiperheet huomioiden toteuttamalla esimerkiksi placemaking-hanke yhdessä kaupunkiympäristötoimialan kanssa. Kaupunginmuseon Aleksanterinkadun toimipisteen käyntikerrat ovat kasvaneet noin kaksi prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja vuonna 2023 se keräsi yhteensä 313 071 käyntikertaa.

Ryhmäaloitteessa esiin nostettu suunnitelma Töölönlahden puiston uudistamisesta ja ehdotus sen yhteydessä toteuttavasta vetovoimaisesta leikkipuistosta kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan hallintaan. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että Töölönlahden puiston kehittämisessä tulee huomioida sen luontoarvot sekä kulttuurihistoriallinen arvo, jonka osalta kaupunginmuseo on mielellään mukana suunnittelun eri vaiheissa toteuttaen perustehtävänsä helsinkiläisen kulttuuriympäristön vaalijana. Tämänhetkisissä idea- ja konseptisuunnitelmissa korostuvat laatu ja elämyksellisyys, minkä lisäksi suunnittelussa mukana olevat toimijat tukevat vahvasti sitä, että alueesta tulee vetovoimainen paikka nimenomaan erityisesti lapsille, nuorille ja perheille. Kulttuurin ja

vapaa-ajan toimialan alueelle sijoittuvat toimijat, kuten keskustakirjasto Oodi sekä kaupungin sidosryhmät, kuten alueen taide- ja kulttuurilaitokset ovat mukana suunnittelutyössä, jolla tähdätään alueen elävöittämiseen.

Aloitteessa nostettu ajatus ulkoliikuntapaikkojen ja lasten leikkipuistojen sijoittamisesta lähekkäin siten, että lapsilla ja heidän huoltajillaan on mahdollisuus ulkoiluun ja harrastamiseen yhtäaikaisesti on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkökulmasta kannatettava. Suunnittelussa tulee huomioida turvallisuusmääräykset, jonka osana pitää huomioida muun muassa leikkipaikkojen ja liikuntapaikkojen välinen riittävä turvaetäisyys. Lisäksi on hyvä todeta, että erityisesti keskusta-alueelle sijoittuu useita kaupungin toimijoita ja toimintoja ja siten osana keskustan elävöittämistä ja kehittämistä vetovoimaisemmaksi on olennaista tehdä tiivistä yhteistyötä toimialojen kesken ja kehittää yhteistyön koordinaatio- ja toimintamalleja nykyistä selkeämmiksi. Esimerkiksi kulttuurin ja vapaa-ajan liikuntapalvelukokonaisuuden sekä kaupunkiympäristötoimialan välillä puistossa sijaitsevien ulkoliikuntapaikkojen, kuten ulkokuntosalien ja kenttien, ylläpidon osalta tehdään jo yhteistyötä, mutta samanaikaisesti tarpeiden ja toiveiden lisääntyessä yhteistyön kehittäminen ja selkeyttäminen olisi perusteltua niin kaupungin kuin kaupunkilaistenkin näkökulmasta. Samoin toimialan sisäiset synergiaedut tulee huomioida, kuten esimerkiksi kirjaston rooli liikuntavälineiden lainaajana, mikä mahdollistaa kaikkien mahdollisuudet pelata ja harrastaa lähialueiden liikunta- ja ulkoilupaikoilla. Yleisestikin kaupungin palveluja tulisi toteuttaa mahdollisuuksien mukaan siten, että ne tukisivat ja täydentäisivät toisiaan tarjoten kaupunkilaisille mutkattoman asiakas- ja palvelupolun. Siten esimerkiksi mahdollisen keskustaan suunniteltavan leikkipuiston sijaintia tulisi harkita sijoitettavan jonkin jo olemassa olevan lapsille, nuorille ja perheille toimivan toimipisteen läheisyyteen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että erilaisten pallokenttien lisääminen keskusta-alueella on perusteltua, sillä ne lisäävät mahdollisuuksia omaehtoisen liikunnan harrastamiselle. Koripallokenttiä taikka vastaavia kenttiä keskusta-alueella on esimerkiksi Oodin edessä sekä Baanan eteläpäätyyn rakennettava uusi katukoripallokenttä, jotka molemmat ovat kaupunkiympäristötoimialan vastuulla, ja joiden toimivuutta tulee pohtia toimialojen yhteistyönä. Mahdollisten keskustaan suunniteltavien liikunnallisten toimintojen lisäämiseksi tulee hyödyntää kaupungin lähiliikuntapaikka- ja skeittipaikkaohjelmia, jotka on laadittu vuosille 2022–2032.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että mahdollisten uusien ulkokuntosalien toteuttamista keskustaan on todellisen käyttäjätarpeen näkökulmasta syytä harkita. Töölönlahdelle Linnunlaulun läheisyyteen aletaan rakentaa uutta ulkokuntosalia kesällä 2024, minkä lisäksi kah-

den muun Töölönlahdelle sijoittuvan ulkokuntosalin suunnittelu on käynnissä. Laajemmalla keskusta-alueelta löytyy ulkokuntosali Hieta-
lahden uimarannalta sekä Kaisaniemenrannasta. Lisäksi OmaStadi
2024 kierroksella toteutetaan 1–2 uutta ulkokuntosalia tai laajennetaan
nykyisiä ulkokuntosaleja eteläisen suurpiirin alueella. Pingiksen pelaa-
mista voidaan helpottaa sijoittamalla pingispöytiä siten, että pingisväli-
neitä on mahdollista käydä lainaamassa läheisestä kirjastosta tai vas-
taavasta paikasta. Lähiliikuntapaikkaohjelmassa keskustan alueita Töö-
lää lukuun ottamatta ei ole tunnistettu nykyisen lähiliikuntapaikkaver-
koston katvealueina.

Lausunnossa korostetaan myös turvallisen, viihtyisän ja leikkiin kutsu-
van kävely-ympäristön tärkeyttä lapsille. Kaupungin strategiassa 2021–
2025 kävelyn edistäminen on nostettu tärkeäksi keskustan vetovoima-
tekijäksi ja se on huomioitu myös keskustavisiossa sekä Helsingin en-
simmäisessä kävelyn edistämishjelmassa. Toimenpiteiden toteutta-
misvastuu on myös kaupunkiympäristötoimialalla, mutta kulttuurin ja
vapaa-ajan toimiala edesauttaa omalla asiantuntemuksellaan kaupun-
kiympäristön kehittymistä arki- ja hyötyliikkumista edistävään suuntaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että osana kävelykeskustan
laajentamista ja muutenkin kävely-ympäristön kehittämisessä on tärke-
ää huomioida lapset, nuoret ja perheet. Suunnittelussa olisi hyvä hu-
mioida ympäristön mahdollisuudet kaikenikäisten leikkiin ja fyysiseen
aktiivisuuteen kannustamiseksi. Yksittäisenä onnistuneena esimerkkinä
tällaisesta on keskustassa Amos Rexin yhteydessä olevat kumpareet,
jotka keräävät kaiken ikäisiä kiipeilemään. Samoin kävelymatkat ja -
etäisyydet tulisi nähdä mahdollisuuksina lisätä arkiliikkumista. Keskus-
ta-alueen kehittäminen elämykselliseksi ja kokemukselliseksi ympäris-
töksi palvelisi laajempaakin joukkoa, esimerkiksi matkailijoita ja turisteja
tarjoten heille kokemuksia kaupunkitilassa. Lisäksi osana kävely-
ympäristön kehittämistä on tärkeä huomioida esteettömyys ja saavutet-
tavuus, jotka palvelevat myös lapsiperheitä.

Huhtikuussa 2024 käynnistettiin uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon
suunnittelukilpailu ja museon tuleva uudisrakennus tarjoaa houkuttele-
van kohteen myös lapsiperheille osana Helsingin merellistä julkisivua
Makasiinirannassa. Museo asettuu osaksi uutta eteläistä kaupunkia
kiertävää rantareittiä ja tarjoaa mahdollisuuden sekä kävelykeskustan
laajentamiseen, että myös tapahtumallisuuden kehittämiseen ulkotilas-
sa.

Keskusta-alueen kulttuuri-, taide- ja tapahtumatuotannon kehittäminen keskustan
elävöittämiseksi

Infrarakentamisen lisäksi tapahtumilla on merkittävä vaikutus virtojen suuntaamiseksi keskustaan. Keskusta-alue tarjoaa tälläkin hetkellä useita paikkoja järjestää ja toteuttaa erilaisia tapahtumia eri-ikäisille, minkä lisäksi Töölönlahden puistolle valmisteilla oleva idea- ja konseptisuunnitelma sekä peruskorjauksessa oleva Kaisaniemen puisto valmistuessaan edistävät ydinkeskustan tapahtuma-aluejärjestämistä monimuotoisille ja -kokoisille tapahtumille. Lisäksi kaupunkiympäristötoimiala on tehnyt suunnitelman tapahtumainfran parantamiseksi usealla keskusta-alueen torilla ja aukiolla, kuten Senaatintorilla, Narinkkatorilla, Kasarmitorilla sekä Kauppatorilla ja Mantan alueella Kukkatorilla. Työtä on tehty yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kulttuuripalvelukokonaisuuden sekä kaupunginkanslian elinkeino- ja viestintäosaston kanssa.

Aloitteessa on todettu keskustan omaleimaisuuden ja kiinnostavuuden lisäämisen olevan tärkeitä tekijöitä keskustan elinvoimaisuuden kannalta, mistä hyvänä esimerkkinä on LUX Helsingin kaltaiset tapahtumat. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta vahvistaa tämän ja toteaa, että erityisesti erilaiset ulkoilmatapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja luovat positiivisia kohtaamisia eri väestöryhmien välille, mihin perustuen myös eri ikäisten lasten ja nuorten sekä perheiden huomioiminen tapahtumien kohderyhminä on tärkeää. Kulttuuritapahtumien saavutettavuutta voisi parantaa kokeilemalla esimerkiksi teatterin, oopperan, baletin ja konserttien suoratoistoa isolta ruudulta kaupunkilaisille ulkoilmatapahtumana. Lisäksi olisi hyvä rakentaa matala, yksinkertainen lava kunta-laisten omaehtoista kulttuuria, muun muassa tanssi-, sirkus- ja musiikkiesityksiä varten. Lisäksi tulisi pohtia myös pienempiä ja kevyesti toteutettavia ratkaisuja, kuten viljelylaatikoita ja sähkökaappien maalauksia, jotka osaltaan monipuolistaisivat ja värittäisivät kaupunkitilaa tarjoten myös perheen pienemmille mahdollisuuden ihmettelylle ja ihastelulle.

Tällä hetkellä esimerkiksi Savoy-teatteri, ja sen osana Espan lava huomioi lapset, nuoret ja lapsiperheet tarjonnassaan, vaikka se ei olekaan toiminnan ydinkohderyhmä. Erityisesti Espan lavan maksuton alle 12-vuotiaille suunnattu runsas ohjelma toimii myös miljöönensä helppouden puolesta lapsiperheille. Perheitä kiinnostaa myös taidepainotteisen perusopetuksen ja lukioiden esiintymiset Espan lavalla. Myös Savoy-teatterin ohjelmassa on vuosittain lastenkulttuuria esimerkiksi musiikin ja elokuvien muodossa.

Parhaimmillaan tapahtumat, taide, kulttuuri ja muut kohtaamisia mahdollistavat tilat ja ympäristöt luovat syitä saapua keskustaan, tuottavat kohtaamisia ja isoja ruuhkahuippuja ehkäisten siten myös segregatiota. Kaupungin omien sekä kaupungin tukemien ja mahdollistamien tapahtumien ja kulttuuripalvelujen lisäksi merkittävä osa tapahtuma- ja

kulttuuritarjonnasta on alan yksityisten yhteisöjen ja kaupunkilaisten omaehtoista toimintaa, jonka helpottaminen on kaupungin elävöittämissen kannalta tärkeä tavoite.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo tärkeäksi, että kaupungin tapahtuma-, taide- ja kulttuurimyönteistä toimintakulttuuria vahvistetaan entisestään, ylläpidetään ja kehitetään sallivaa ja mahdollisuuksia tunnistava palveluasennetta kaupunkilaisten ja kumppanien kanssa sekä kehitetään kaupungin omia palveluja asiakaslähtöisesti ja yhteistyössä kaupunkilaisten kanssa huomioiden myös lapset, nuoret ja perheet. Lisäksi lautakunta toteaa, ettei kaikkia tapahtumia ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista tuoda ydinkeskustaan, sillä samanaikaisesti kaupungin tulee elävöittää kaupunginosia ympäri Helsinkiä ja tämän tasapainon löytäminen on tärkeää.

Yhteenveto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toivoo aloitteen etenevän konkreettisiin toimenpiteisiin yhteistyössä kaupunkiympäristölautakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa, minkä lisäksi lautakunta esittää toimeksiantona HELY-työryhmälle pohtia konkreettisia ideoita ja ratkaisuja keskustan elävöittämiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan keskeiset toimijat keskusta-alueella aloitteen kohderyhmän osalta ovat keskustakirjasto Oodi, Rikhardinkadunkirjasto, kaupunginmuseo ja sen yhteydessä toimiva Lasten kaupunki sekä lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo. Näiden lisäksi keskusta-alueella on muitakin toimialan ylläpitämiä paikkoja, kuten ulkokuntosaleja, kumppanitoimijoina erityisesti taide- ja kulttuurilaitoksia ja lisäksi alueella toimii aktiivisesti kaupungin jalkautuva ja etsivä nuorisotyö.

Olennaista keskustan kehittämisessä aloitteessa esitetyn kohderyhmän näkökulmasta on huolellisesti osallistaa heitä suunnitteluun sekä aidosti kuulla heidän tarpeensa ja toiveensa. Lisäksi nuoret on tärkeää huomioida omana kohderyhmänään niin infrarakentamisen kuin tapahtumatuotannon osalta, samoin kuin eri-ikäiset lapset ja heidän tarpeensa.

Infrarakentamisen luo mahdollisuuksia, minkä lisäksi on tärkeä vahvistaa tapahtuma-, taide- ja kulttuurimyönteistä toimintakulttuuria. Annantalon ja sen etupiha-alueen hyödyntäminen nimenomaan lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta olisi tärkeää. Mahdollisten uusien ulkokuntosalien toteuttamista keskustaan on todellisen käyttäjätarpeen näkökulmasta syytä harkita. Keskustan, ja koko Helsingin, kävelyympäristön kehittäminen fyysisistä aktiivisuutta ja leikkiä lisääväksi on suositeltavaa lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta.

Keskustaa kehitettäessä lasten, nuorten ja perheiden näkökulmasta on tärkeä pohtia ja selvittää juurisyitä, minkä takia keskustaan ei tällä hetkellä tulla, miten kohderyhmä kokee keskustan ja mitä he siltä odottavat. Lisäksi osana kohderyhmän osallistamista on tärkeä selvittää, mitä keskustalta toivotaan jatkossa ja mikä saisi heidät tulemaan keskustaan ja sen jälkeen ottaa heidät mukaan suunnittelun eri vaiheisiin, kuten esimerkiksi Rikhardinkadun kirjaston osalta on tehty. Selvittämällä tarkemmin syitä sekä osallistamalla kohderyhmiä voidaan paremmin löytää ratkaisuja keskustan elävöittämiseksi.

Käsittely

11.06.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus 1:

Nina Miettinen: Lisäys kappaleeseen 19 ennen viimeistä virkettä:

"Kulttuuritapahtumien saavutettavuutta voisikin parantaa kokeilemalla esimerkiksi teatterin, oopperan, baletin ja konserttien suoratoistoa isolta ruudulta kaupunkilaisille ulkoilmatapahtumana."

Kannattaja: Tuomas Tuomi-Nikula

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Nina Miettisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus 2:

Nina Miettinen: Korvataan kappaleen 14 pingistä käsittelevät 2 virkettä seuraavalla: "Pingiksen pelaamista voidaan helpottaa sijoittamalla pingispöytiä siten, että pingisvälineitä on mahdollista käydä lainaamassa läheisestä kirjastosta tai vastaavasta paikasta."

Kannattaja: Tuomas Tuomi-Nikula

Vastaehdotus 3:

Hilkka Ahde: Kappaleen 19 toiseksi viimeiseksi virkkeeksi lisätään:

Lisäksi olisi hyvä rakentaa matala, yksinkertainen lava kuntalaisten omaehtoista kulttuuria, muun muassa tanssi-, sirkus- ja musiikkiesityksiä varten.

Kannattaja: Mahad Ahmed

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Hilkka Ahteen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus 4:

Heimo Laaksonen: Poistetaan kappaleesta 14 pingistä koskevat kaksi virkettä.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Äänestettiin ensin Heimo Laaksosen vastaehdotuksesta 4 esittelijän ehdotusta vastaan ja tämän jälkeen erikseen Nina Miettisen vastaehdotuksesta 2.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Heimo Laaksosen vastaehdotuksen 4 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 3

Anna Karhumaa, Esa Korkia-aho, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 10

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Titta Hiltunen, Lukas Korpelainen, Heimo Laaksonen, Nina Miettinen, Kimmo Niemelä, Dani Niskanen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Heimo Laaksosen vastaehdotuksen 4 äänin 3 - 10.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Nina Miettisen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Anna Karhumaa, Esa Korkia-aho, Heimo Laaksonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 8

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Titta Hiltunen, Lukas Korpelainen, Nina Miettinen, Kimmo Niemelä, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Nina Miettisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5 - 8.

28.05.2024 Pöydälle

02.09.2024

Asia/10

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Kirsti Laine-Hendolin

Lisätiedot

Tanja Tuominen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 50674
tanja.tuominen(a)hel.fi

02.09.2024

Asia/11

§ 505

V 25.9.2024, Valtuutettu Oula Silvennoisen aloite paremmasta virkakielestä ja kuntademokratiasta

HEL 2024-003158 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Shawn Huffin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Pi Krogell-Magni, viestintäpäällikkö, puhelin: 09 310 73511
pi.krogell-magni(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 28.02.2024 Silvennoinen Oula Parempaa virkakieltä - parempaa kuntademokratiaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuutettu Oula Silvennoinen sekä 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy määrätietoisiin ja pitkäjänteisiin toimiin Kansallisten standardisointijärjestöjen liiton ISO:n kesällä 2023 hyväksymän selkeän kielen standardin periaatteiden omaksumiseksi sekä päätöksenteon pohjana toimivassa että kaupunkilaisille suunnatussa virkakielessä. Selkeän kielen standardin periaatteiden omaksumisen keinoksi aloitteessa ehdotetaan kielenhuoltajan viran perustamista kaupunginkansliaan.

Aloitteessa huomautetaan, että vaikeaselkoinen ja kankea virkakieli on suora este tasa-arvon toteutumiselle ja demokratian toiminnalle. Lisäksi aloitetta perustellaan sillä, että Helsingin päätöksenteko ja kaupungin viestintä asukkailleen perustuu ehdottomalta valtaosaltaan suomen ja ruotsinkieliselle kirjoitetulle kielelle. Näin ollen ymmärrettävä ja selkeä virkakieli on tärkeä edellytys kaupunkilaisten taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutumiselle.

Kaupungin viestinnän lähtökohtia

Kaupungin viestintää ohjataan kuntalaissa, julkisuuslaissa, perustuslaissa, kielilaissa, kaupungin hallintosäännössä sekä viestinnän linjauksissa ja ohjeissa. Laeissa ja ohjeissa, joilla viestintää ohjataan, korostetaan, että kaupungin viestinnässä käytetään selkeää, asiallista ja ymmärrettävää kieltä sekä otetaan huomioon eri asukasryhmien tarpeet.

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille kunnan palveluista, taloudesta, valmistelussa olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä sekä päätöksistä ja niiden vaikutuksista. Viestinnässä on käytettävä selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon kunnan eri asukasryhmien tarpeet.

Kielilain mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Kaupunki viestii toiminnastaan ja päätöksistään pääsääntöisesti kotimaisilla kielillä. Kaupunki tekee asukasviestintää myös muilla kielillä.

Kaupungin viestinnän ohjeet (Pri 19.06.2019) luovat lähtökohdan kaikelle kaupungin viestinnälle. Helsingin kaupungin viestinnän ohjeiden lähtökohtana ovat perustuslaki, kuntalaki sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki (julkisuuslaki), erityisesti niiden sananvapautta, viestintää, vuorovaikutusta ja asiakirjojen julkisuutta koskevat säädökset.

Kaupungin viestinnän ohjeiden mukaan viestinnän tulee olla avointa, ajantasaista ja luotettavaa. Tavoitteena on, että kaupunkilaisilla, yhteisöillä ja yrityksillä on hyvissä ajoin tietoa kaupungin suunnitelmista, toiminnasta ja palveluista sekä mahdollisuus osallistua kaupungin kehittämiseen ja päätöksentekoon.

Selkeä yleiskieli käsitteenä

Kotimaisten kielten keskuksen (Kotus) mukaan virkakieli on kieltä, jota viranomaiset käyttävät työssään. Kuten viranomaisten tehtävät, virkakielikin on moninaista ja sitä käytetään monenlaisissa viestinnän kanavissa. Virkakieltä ovat esimerkiksi säädösten ja EU:n kieli, suunnitelmien, tiedotteiden, lomakkeiden, verkkosivujen ja suullisten asiointien

kieli. Kotus kertoo, että virkakieli on yleiskieltä tiukemmin säänneltyä. Yleiskielen normien lisäksi sitä ohjaavat useat lait sekä arvot ja periaatteet, jotka ohjaavat muutenkin viranomaisten toimintaa. Tunnetuin virkakieltä sääntelevistä laeista on hallintolaki, jonka 9. pykälä velvoittaa viranomaiset käyttämään asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä.

Tänä vuonna julkaistu suomenkielinen ISO-standardi on käännös kansainvälisestä selkeän kielen ISO-standardista. Siihen on muokattu joidakin esimerkkejä suomen kieleen paremmin soveltuviksi, mutta muuten se on suora käännös kansainvälisestä versiosta. Kansainvälinen standardi on kansainvälisten selkeän kielen järjestöjen laatima, ja se on tehty eri kieliin ja eri tekstilajeihin soveltuvaksi. Se koskee nimenomaan selkeää yleiskieltä (plain language), ei selkokieltä (easy language).

Standardi laadittiin, jotta kansainvälisellä yhteistyöllä eri alojen kielenkäytön kehittämiseksi olisi yhteinen pohja ja perusta. Tavoitteena oli myös standardin avulla tehdä tekstien kehittämistyötä tunnetuksi ja tarjota siihen työkalu, joka on laajan kieliasiantuntijajoukon laatima ja hyväksymä.

Selkeän kielen ISO-standardi on suositus, eikä velvoittava, kuten monet ISO-standardit ovat. Standardin sisältämät periaatteet, suositukset ja ohjeet ovat sellaisia, jotka jo muutenkin linjaavat Suomessa tehtävää viranomaisten viestinnän kehittämistyötä. Standardi ei siis sinänsä suoraan muuta mitään työn sisältöjä tai linjauksia, vaan toimii pikemminkin taustatukena. Standardi on suunnattu kaikkien tahojen viestintään sekä tekstien tekoon, ei vain viranomaisten teksteihin.

Hyvän virkakielen ja valmistelutyön kehittäminen kaupungilla

Päätösvalmistelijat kiinnittävät huomiota virkakielen ja tekstien selkeyteen. Päätösteksteihin liittyy paljon juridisia termejä ja monimutkaisiakin asioita, joiden ymmärrettävyys tulee varmistaa. Päätöstekstien valmistelijoille on laadittu valmistelutekstien kirjoittamisen opas, joka ohjaa kirjoittamaan hyvää ja selkeää valmistelutekstiä ja kiinnittämään huomiota sekä muotoseikkoihin että sisällölliseen laatuun. Oppaan tavoitteena on yhtenäistää kaupungin päätösvalmistelua tarjoten kaikille kaupungin valmisteluteksteille yhteiset raamit. Oppaassa ohjataan kirjoittamaan valmisteluteksti asialliseen ja selkeään muotoon, käyttäen objektiivista, asiallista, ymmärrettävää ja selkeää virkakieltä. Tämä tarkoittaa, että kohderyhmän tulee vaivatta ymmärtää päätöksen ja sen perustelun sisältö. Asiat tulee ilmaista täsmällisesti kapulakieltä välttämällä, ja kirjoitustyyli on pidettävä yksinkertaisena. Tekstissä käytetään virallisia sekä juridisia ilmaisuja, ja virallinen tyyli on säilytettävä läpi asiakirjan.

Päätökset kirjoitetaan suomen tai ruotsin kielellä. Päätösasiakirjojen kieliversioissa noudatetaan kielilakia, jonka mukaan valtuuston kokouskutsu ja pöytäkirja käännetään ruotsiksi. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien asiakirjoja ei käännetä, mutta lautakuntien ruotsinkielisten jaostojen asiakirjat kirjoitetaan ruotsiksi. Viranhaltijapäätöksistä julkaistaan ruotsiksi esimerkiksi kasvatuksen ja koulutuksen ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtajan päätökset.

Kaikkiin kaupunginkanslian kielenkääntäjien tekemiin ruotsinnoksiin sisältyy kieliasun tarkistus. Kielenhuolto on osa käännöprosessin laadunvarmistusta ja kaupungin kääntäjät ottavat tarvittaessa yhteyttä tekstin valmistelijaan tai kirjoittajaan mahdollisten epäselvien tai monitulkintaisten ilmaisujen tarkentamiseksi.

Hyvän virkakielen ja esitystekstien valmistelun koulutusta on järjestetty aika ajoin. Koulutuksissa on käyty läpi valmisteluprosessien lisäksi hyvää virkakieltä ja päätöstekstien selkeyteen on kiinnitetty huomiota. Hyvän virkakielen ja ymmärrettävien esitys- ja valmistelutekstien edistämiseksi kaupunki järjestää jatkossakin koulutusta. Kaupungilla on mahdollisuus järjestää koulutuksia joko itse tai esimerkiksi hyödyntämällä Kotimaisten kielten keskuksen (Kotus) räätälöityjä koulutuksia valmistelijoille ja päätösviestijöille.

Tämän lisäksi kaupunki ohjaa valmistelijoita ja päätösviestijöitä itsenäiseen opiskeluun Kotuksen ja Kielitoimiston materiaalien avulla sekä erilaisten muiden oppaiden omaehtoiseen tutustumiseen. Oppaita täydentävät myös Kotimaisten kielten keskuksen selkeän kielen standardi sekä kaupungin eri toimialojen omat päätösvalmisteluoppaat.

Helsingin kaupunki panostaa laadukkaaseen ja selkeään viestintään sekä hyvään virkakielen käyttöön. Muun muassa kaupungin verkkosivujen uudistuksessa määritellyt visio ja palvelulupaukset edistävät asiakas- ja asiointikokemusta sekä Hel.fi:tä helsinkiläisten tärkeänä mediana. Luottamuselinten kokouksissa toimivat päätösviestinnän asiantuntijat ovat paneutuneet erityisesti päätösasioiden viestintään, varmistaen ymmärrettävän ja tiivistetyn päätöstiedon kokousten jälkeen. Päätösviestinnässä panostetaan yleistajuisten päätösuutisten ja -tiedotteiden kirjoittamiseen.

Kielenhuoltajien käyttö eri viranomaisissa

Kaupunginkanslian tekemän selvityksen perusteella voidaan todeta, että kielenhuoltajan nimikkeellä työskenteleviä kielenhuollon ammattilaisia (suomen kieli) ei ole käytössä kunnissa ja kaupungeissa. Myöskään Kuntaliitossa ei ole kielentarkistajaa (suomen kieli). Kuntaliitossa ja kaksikielisissä kunnissa on ruotsin kääntäjien tiimi ja tiimin kääntämiin teksteihin sisältyy kieliasun tarkistus.

Valtionhallinnossa kielenhuollon ammattilaisia on ainakin valtioneuvoston kansliassa sekä eduskunnassa, joissa lakien, säädösten sekä muuhun oikeudellisen kirjoittamisen laatuun täytyy kiinnittää erityistä huomiota. Valtionhallinnossa työskentelee myös ruotsin kääntäjiä ja heidän sekä freelance-kääntäjien tekemiin käännöksiin tehdään kielen-tarkistus satunnaisina pistokokeina.

Tämänhetkisen arvion mukaan Helsingin kaupungilla ei ole tarvetta tai suunnitelmaa suomen kielen kielenhuoltajan tehtävän perustamiseksi. Kaupungilla kielenhuoltoa tekee osana työtehtäviään sekä viestinnän ja journalismin että eri kielten, kielitieteen ja käännöstieteiden ammattilaisia. Lisäksi viestinnän ja kääntämisen käytäntöihin kuuluu tekstien tarkistuttaminen työyhteisössä ennen julkaisua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Pi Krogell-Magni, viestintäpäällikkö, puhelin: 09 310 73511
pi.krogell-magni(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 28.02.2024 Silvennoinen Oula Parempaa virkakieltä - parempaa kuntademokratiaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 506

V 11.9.2024, Valtuutettu Mia Haglundin aloite humanitaarisen avun antamisesta Gazan siviileille

HEL 2023-014853 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Kappaleesta 5 eteenpäin korvataan esittelijän perusteet seuraavalla tekstillä:

”Helsingin kaupunki on määritellyt itsensä aktiiviseksi kansainväliseksi toimijaksi. Kaupungilla on globaalin vastuun strategia ja Helsinki on toiminut aktiivisesti ukrainalaisten tukena Venäjän aloittaman hyökkäyssodan jälkeen.

Suomen ulkopoliitiikan johtaminen kuuluu perustuslain 93 §:n mukaan tasavallan presidentille yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Ulkopoliitiikan valmistelu ja täytäntöönpano kuuluvat valtioneuvoston asetuksen 1171/2005 mukaisesti ulkoministeriön tehtäviin.

Kunnan kansainvälisen toiminnan puitteissa humanitaarisen avun antaminen on kuitenkin pidetty sallittuna (KHO 1983 II 35). Helsingin kaupunki teki maaliskuussa 2022 päätöksen humanitaarisen avun antamisesta Ukrainassa käytävän sodan uhrien auttamiseksi (Pri 3.3.2022 § 33). Helsinki on lahjoittanut Ukrainaan myös ensihoitoyksiköitä sekä koulu- ja päiväkotikalusteita.

YK:n käyttämien Gazan terveysministeriön arvioihin perustuvien tietojen mukaan alueella on sodan alkamisesta lokakuussa 2023 17. heinäkuuta 2024 mennessä kuollut yli 38 000 palestiinalaista, 87 000 ovat loukkaantuneet ja tuhannet ovat kadoksissa. Valtaosa uhreista ovat naisia ja lapsia.

Unicefin mukaan noin 1,9 miljoonaa ihmistä - noin yhdeksän kymmenestä Gazan väestöstä - on arviolta joutunut siirtymään kotiseudultaan ja ovat humanitaarisen avun tarpeessa. Puolet heistä on lapsia. Heillä ei ole riittävästi vettä, ruokaa, polttoainetta ja lääkkeitä. Gazassa on elokuussa todettu ensimmäinen poliotartunta 25 vuoteen. Jotta taudin

leviäminen ei aseta etenkin alueen nuoria lapsia hengenvaaraan on alueella pikimmiten toteutettava laaja rokotuskampanja.

Suomen valtio on valtionavustuksella tukenut Punaisen Ristin kansainvälisen komitean ICRC:n sekä Maailman ruokaohjelman (WFP) humanitaarista avustustyötä alueella.

Euroopassa EU ja valtiot toimivat pääasiallisesti niinä julkisen vallan toimijoina jotka myöntävät humanitaarista apua kansainvälisissä kriisitilanteissa. Euroopassa on muita pääkaupunkeja, kuten Itävalta Wien, joiden kansainväliseen toimintaan kuuluu vakiintuneesti kaupungin omat kehitysapuprojektit. Barcelona on eurooppalainen esimerkki kaupungista, joka on myöntänyt Gazan alueelle kertaluontoisella päätöksellä taloudellista humanitaarista tukea joka kohdennettiin kansainvälisten organisaatioiden kautta. Helsingin kaupungin nykyisen kansainvälisen toiminnan puitteissa luontevinta on tehdä päätös kertaluontoisesta humanitaarisen taloudellisen tuen myöntämisestä Gazan siviilien tueksi.

Kaupunginhallitus esitti, että Helsinki myöntää Gazaan humanitaarista avustusta 350 000 euroa ja kohdentaa siitä 100 000 euroa Punaisen ristin kansainväliselle komitealle (ICRC), 100 000 euroa UNICEFille, 100 000 euroa Pelastakaa Lapset ry:lle sekä 50 000 euroa Lääkärit ilman rajoja ry:lle käytettäväksi humanitaariseen apuun Gazassa.”

Kannattaja: Elisa Gebhard

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Juha Hakola, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Shawn Huff, Kasper Kivistö, Minja Koskela, Johanna Laisaari, Suvi Pulkkinen, Marcus Rantala, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 9–5 (1 tyhjä).

Daniel Sazonov, Sari Sarkomaa, Maarit Vierunen, Juhana Vartiainen ja Juha Hakola jättivät päätöksestä seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen:

”Pidämme tilannetta Gazassa vakavana ja kestäättömänä. Kansainvälisen yhteisön on löydettävä tapa päättää väkivaltaisuuDET ja inhimillinen kärsimys alueella. Katsomme kuitenkin virkavalmistelun esittämän mukaisesti, että kunnan toiminnan lähtökohtana on toiminnan paikallisuus ja keskittyminen kunnan omalle alueelle ja vastuu Suomen roolista kansainvälisen humanitaarisen avun antamisessa on Suomen valtiolla.

Katsomme, että Gazalle kohdennettavaa apua ei voi rinnastaa Ukrainalle ohjattuun apuun. Venäjän laajamittainen hyökkäys muodosti poikkeustilan koko Euroopan laajuisesti ja kytketyi elimellisesti myös Suomen omaan turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen. Helsingillä oli ja on myös kiinteitä aikaisempia yhteyksiä ukrainalaisiin kaupunkeihin.

Avun myöntäminen Gazaan olisi ennakkotapaus kaupungin antamasta avusta alueelle, johon sillä ei ole olemassa yhteistyötä eikä yhteistyösopimusta. Katsomme, että kaupungin ei tule laajentaa omaa toimialaansa kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun alalle nykyistä laajemmin, vaan kyseinen toiminta kuuluu vakiintuneen ja luontevan työnjaon mukaan suomalaisessa yhteiskunnassa Suomen valtiolle.”

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Laura Uuttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 09 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi

Outi Jäppinen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36073
outi.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 22.11.2023 Haglund Mia Helsingiltä humanitaarista apua Gazan siviileille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Asian palauttaminen valmisteluun

Valtuutettu Mia Haglund ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki tekee päätöksen humanitaarisen avun antamisesta Gazan siviilien auttamiseksi.

Kaupunginhallitus palautti 3.6.2024, 350 § asian uudelleen valmisteltavaksi. Kaupunginhallituksen palautuspäätöksessä todetaan seuraavaa: "Asia palautetaan valmisteluun ja päätetään, että kaupunki antaa taloudellista tukea humanitaariselle avulle Gazaan. Palautuksen aikana kartoitetaan kaupungille luontevin kansainvälinen yhteistyötaho, jonka kautta tukea siviileille kanavoidaan ja määritellään taloudellisen tuen laajuus."

Vertailua Helsingin verrokkikaupunkeihin

Helsingin kaupungin kotimaisista taikka kansainvälisistä verrokkikaupungeista mikään ei ole toistaiseksi osoittanut humanitääristä tukea Gazan alueelle.

Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan oli suuri vaikutus paitsi Suomelle, Suomen suhteille Venäjään, Suomen sotilaalliselle riippumattomuudelle sekä suomalaisten toimijoiden Ukrainalle osoittamaan tukeen ja apuun. Sota syttyi Euroopassa, ja sen aggressiivisena osapuolena on Suomen naapurimaa, mikä on tuonut sodan lähelle ja sen lopputulemalla nähdään olevan välittömiä vaikutuksia myös Suomelle. Ukrainan tukemisen voidaan tässä suhteessa todeta olevan eri asemassa. Helsingin kaupunki kuten myös kaupungin kotimaiset ja kansainväliset verrokkikaupungit ovat osoittaneet Ukrainalle tukea eri muodoissa.

Asian ajankohtaisuudesta johtuen Kuntaliitto on tehnyt kunnille kyselyn humanitaarisen tuen antamisesta Gazaan. Kyselyyn vastanneista kunnista ei missään ole tehty päätöstä humanitääristä avunannosta tai tuen osoituksista Gazaan. Valtuustoaloitteita on saatujen vastausten mukaan tehty Helsingin lisäksi Rovaniemellä, Vaasassa ja Vantaalla. Vain Rovaniemen aloite on ehditty käsitellä tähän mennessä.

[\(Rovaniemen kaupunginhallitus 12.8.2024\)](#)

Rovaniemen kaupunginhallituksen aloitevastuksessa todetaan, että vuonna 2022 useat kunnat tekivät päätöksiä Ukrainan valtion avustamisesta ja myös Kuntaliitto antoi aiheeseen liittyvää ohjeistusta. Nyt vastaavia päätöksiä ei ole samassa laajuudessa tehty eikä Kuntaliitto ole antanut asiasta ohjeita. Suomen kaupungit eivät pääsääntöisesti

anna humanitaarista apua suoraan ulkomaille, vaan se tapahtuu valtion tai avustusjärjestöjen kautta. Suomen valtio on antanut humanitaarista apua Gazaan esimerkiksi YK:n avustusjärjestöjen kautta.

Humanitaarisen tuen antaminen

Kunnan toiminnan lähtökohtana on toiminnan paikallisuus ja keskittyminen kunnan omalle alueelle. Kunnat harjoittavat kuitenkin nykyisin laajasti kansainvälistä yhteistyötä, ja sillä voidaan katsoa olevan vakiintunut paikka kunnan toiminnassa. Kansainvälisen yhteistyön kuulumista kunnan toimialaan arvioidaan samoilla periaatteilla kuin kunnan toimialan rajoja yleisestikin. On siten huomioitava muun muassa, että kyseinen toiminta on kunnan asukkaiden edun mukaista, ja että panostus toimintaan on kohtuullinen suhteessa tavoiteltaviin päämääriin.

Esimerkiksi Ruotsissa lainsäädäntö rajoittaa vieraan valtion humanitaarista avustamista. Ruotsin kuntalaki (kommunallagen, 2017:725) 2 luku rajoittaa kunnan mahdollisuutta käyttää kuntavarojaan suoraan kansainvälisiin tarkoituksiin, kuten humanitaariseen apuun toisessa valtiossa. Mahdollisuus antaa avustusta on sidottu valtion apuun. Kunnan antama suora taloudellinen avustus tulee kohdentaa rajattuihin toimiin, kuten koulutukseen ja neuvontaan (Lag om vissa kommunala befogenheter 2009:47).

Suomessa humanitaarisen avun antamista on pidetty mahdollisena joissakin tapauksissa. Silloin kun päätös ei ollut sisältänyt kannanottoa ulkopoliittisiin kysymyksiin tai toisen valtion sisäisiin asioihin on avustusta voitu myöntää (KHO 1983 II 35).

Kaupungin talousarviossa ei ole varattu määrärahaa erilaisten globaalien humanitaaristen katastrofien avustamista varten. Kaupungilla ei myöskään ole ohjetta taikka linjauksia, joissa määritellään kriteerit humanitaarisen avun antamisesta taikka sitä miten avustussumma yksittäistapauksessa määritetään.

Mikäli kaupunginhallitus katsoo, että kaupungin tulee ottaa käyttöön toimintamalli, jossa kaupunki avustaa erilaisia globaaleja humanitaarisia kriisejä, tulee kaupunginhallituksen määrittää avustussumma sekä järjestö, jonka kautta avustus toimitetaan kohteeseen. Tällaisia järjestöjä ovat muun muassa Suomen Punainen risti, Kirkon ulkomaanapu ja Suomen Unicef.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251

02.09.2024

maria.nelskyla(a)hel.fi
Laura Uuttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 09 310 15266
laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi
Outi Jäppinen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36073
outi.jappinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 22.11.2023 Haglund Mia Helsingiltä humanitaarista apua Gazan siviileille

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 475

HEL 2023-014853 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

03.06.2024 Palautettiin

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251

maria.nelskyla(a)hel.fi

Laura Uuttu-Deschryvere, kansainvälisten asioiden päällikkö, puhelin: 09 310 15266

laura.uuttu-deschryvere(a)hel.fi

Outi Jäppinen, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 36073

outi.jappinen(a)hel.fi

§ 507

V 25.9.2024, Valtuutettu Katri Penttisen aloite kaavoituksen suunnitteluperiaatteista päättämisestä kaupunginvaltuustossa

HEL 2023-014563 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Palautusehdotus:

Daniel Sazonov: "Palautetaan valmisteluun. Kaupunginhallitus katsoo, että aloitevastauksessa viitatuilla välimuodon suunnitelmilla on niin keskeinen vaikutus kaupungin eri toimialojen toimintaan ja kaupunkiyhteisten tavoitteiden toteutumiseen, että ne tulisi päättää vähintään kaupunginhallituksen tasolla."

Daniel Sazonovin palautusehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Paavo Arhinmäen ehdotuksesta Elisa Gebhardin kannattamana panna asian pöydälle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Penttinen Katri Täsmennys hallintosäätöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Katri Penttinen ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan seuraavaa: Hallintosääntöä on tulisi täsmentää toimivallan osalta siten, että merkittäviä kaavoituksen suunnitteluperiaatteita koskevat päätökset tehdään kaupunginvaltuustossa. Aloitetta perustellaan sillä, että hallintosäännön 16 luvun 1 §:n mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta. Pykälän 2 momentissa lautakunnalle on annettu rajattua toimivaltaa muihin kuin vaikutukseltaan merkittäviin asemakaavan muutoksiin. Kaupunkiympäristölautakunta päättää usein osana asemakaavojen valmistelua suunnitteluperiaatteista. Näillä lautakunnan päätöksillä rajataan suunnitteluvaihtoehtoja pois jatkovalmistelusta ja näin ollen sitoudutaan tiettyihin kaavoitusperiaatteisiin ja -tavoitteisiin. Merkittävillä suunnitteluperiaatepäätöksillä käytännössä sitoudutaan myös huomattavaan kaupungin resurssien käyttöön. Päätösvalta resurssien käytöstä kuuluu kaupunginvaltuustolle. Toimivaltaa on tarve täsmentää hallintosäännön epätarkkuuden takia ja erityisesti siitä syystä, että suunnitteluperiaatepäätösten on katsottu olevan valmistelua, mistä ei kuntalain 136 §:n ei voi valittaa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan asemakaavoista päättää valtuusto.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto

Kaupunkiympäristölautakuntakunta totesi, että sen tulee voida päättää alueiden suunnitteluperiaatteista osana yleis- ja asemakaavoituksen sekä liikenne- ja katusuunnittelun valmistelua eikä hallintosääntöä tältä osin tarvitse muuttaa. Kaupunkiympäristölautakunta on toimialalautakunta, joka huolehtii kaupunkiympäristön toimialan mukaisista tehtävistä, joihin kuuluu mm. kaupunkiympäristön suunnittelusta huolehtiminen.

Keskeisten maankäytön prosessien pitkittämisen sijaan tulisi tarkastella mahdollisuuksia niiden sujuvoittamiseksi niin valmistelun kuin päätöksenteonkin osalta. Valtuustoaloitteen mukainen muutos pidentäisi merkittävästi suunnitteluprosessien kestoa ja lisäisi tarpeettomasti tarvittavan valmistelutyön määrää.

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin kohdan 1 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta. Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin kohtien 2 ja 3 mukaan kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy myös tietyt kriteerit täyttävät muut kuin vaikutukseltaan merkittävät asemakaavat ja niiden muutokset. Toimivallan siirtäminen valtuustolta lautakunnalle tietyt kriteerit täyttävissä asemakaavoissa ja asemakaavamuutoksissa on ollut tarkoituksenmukaista kaavaprosessin keventämiseksi ja sujuvoittamiseksi. Vaikutuksiltaan

merkittävät yleiskaavat, asemakaavat ja niiden muutokset hyväksytään kuitenkin aina valtuustossa.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin kohdan 1 perusteella lautakunnalle kuuluvan maankäytön ohjauksen yleistoimivallan mukaisesti kaupunkiympäristölautakunnassa käsitellään monenlaisia suunnittelua ohjaavia asiakirjoja kuten suunnitteluperiaatteita, kaavarunkoja, visioita ja kehittämisperiaatteita. Nämä ns. väli­muodon suunnitelmat, jotka sijoittuvat yleiskaavataso ja asemakaava­taso väliin, eivät ole juridisesti sitovia maankäytön suunnitelmia. Niillä tulkitaan ja tarkennetaan valtuuston hyväksymän yleiskaavan määräyksiä ja tavoitteita ja tätä kautta tulevan asemakaavoituksen reu­naehtoja asukasvuorovaikutuksen, viranomaisyhteistyön ja lautakun­nan poliittisen ohjauksen avulla. Kaupunkiympäristölautakunnan rooli on toteuttaa valtuuston hyväksymää yleiskaavaa.

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuten suunnitteluperiaatteita, ei saa tehdä oikai­suvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Sillä, kuka tai mikä päättävä taho on, ei ole merkitystä sen suhteen voiko päätöksestä valittaa vai ei, vaan merkittävää on itse päätöksen sisältö tai vaikutukset.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ei sääntele suunnitteluperiaatteita tai niitä koskevaa menettelyä, eikä näin ollen edellytä kunnilta tällaisten väli­muodon suunnitelmien tekoa. Aiemmin suunnitteluperiaatteita laadittiin Helsingissä valmistelun osana kokonaisuuden hahmottamiseksi, eikä tätä vaihetta viety lainkaan päätöksentekoon. Suunnitteluperiaatteet on kuitenkin todettu toimivaksi tavaksi ohjata laajempien alueiden mahdol­lista vaiheittain etenevää asemakaavoitusta valtuuston hyväksymän yleiskaavan määrittämissä puitteissa. Lisäksi niillä on merkitystä kaa­voituksen sidosryhmien vuorovaikutuksessa ja yhteisymmärryksen ra­kentamisessa hankalien suunnittelukysymysten ratkaisemisessa. Käy­tännössä suunnitteluperiaatteiden vuorovaikutusprosessi Helsingissä toteutetaan nykyisin samaan tapaan kuin kaavojen vuorovaikutus.

Merkittävät maankäyttöä muuttavat hankkeet edellyttävät monipolvisia suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja, joiden läpivienti vie usein yli kymmenenkin vuotta. Toimivaltaisen toimielimen muuttaminen valtuus­toaloihteessa esitetyllä tavalla pidentäisi entisestään prosessien läpi­menoaikaa. Kaavoitus on vuorovaikutteinen prosessi, jota koskee osal­listen lakiin perustuvat vuorovaikutus- ja valitusmahdollisuudet. Osalli­set voivat antaa mielipiteen kaavasta jo heti valmistelun alussa ja lisäk­si jättää muistutuksen kaavaehdotuksesta. Lisäksi kaavan hyväksymis­päätöksestä voi tehdä kunnallisvalituksen hallinto-oikeuteen ja edelleen hakea valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Hankkeiden to­teuttamiseen liittyy usein myös muita suunnittelun ja täytäntöönpanon

tasoja, joihin osalliset voivat vaikuttaa tai valittaa päätöksestä, kuten katu- ja puistosuunnitelmat sekä rajatun rakennusluvut.

Kaupunginhallitus tai pormestari voi ottaa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi myös suunnitteluperiaatteita koskevat päätökset. Näin ei ole kuitenkaan koskaan toimittu. Erittäin toimivaksi sen sijaan on osoittautunut kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyihin liittynyt joustava käytäntö, jossa kaupunkiympäristötoimialan valmistelijat ovat tarvittaessa käyneet valtuustoryhmissä esittelemässä asiaa.

Helsingin kaupunkistrategian 2021-2025 mukaan velvollisuutemme kaupunkilaisia kohtaan on hakea toimintaamme taloudellista tehokkuutta niin, että saamme kaupunkilaisten verovarolla enemmän hyötyä kaupunkilaisille. Myös toimintatapamme tarvitsevat kehittämistä ja uudistamista.

Kaupunkistrategian kohdassa vastuullinen talous kestävän kasvun perustana todetaan lisäksi, että käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan. Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan panos-tuotos -suhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa. Tämä edellyttää hyvää johtamista samoin kuin kaupunkiorganisaation kehittymistä. Hallinnollisten rakenteiden tulee edistää, ei rajoitaa kaupungin tavoitteiden saavuttamista.

Strategian tavoitteiden mukaisesti maankäytön prosessien monimutkaistamisen sijasta tulisi tarkastella mahdollisuuksia prosessien sujuvoittamiseksi niin valmistelun kuin päätöksenteon osalta läpinäkyvyys ja valitusoikeudet huomioiden. Yhtenä tarkasteltavana lähtökohtana tulisi olla eri prosessien osien samanaikainen tai limittäinen edistäminen valmistelussa sekä päätöksenteossa ja valitusprosessien mahdollistaminen samanaikaisesti, jolloin nykyisin pitkälti lineaarisesti etenevä suunnitteluprosessi lyhenisi.

Helsingin tulisi myös pyrkiä vaikuttamaan alueidenkäyttölain valmisteluun siten, että tuleva laki mahdollistaisi kunnille sujuvat ja tarkoituksenmukaiset maankäytön suunnitteluprosessit ja toisi liikkumavaraa siihen, mitkä suunnitteluinstrumentit tai käytännöt soveltuvat kulloiseenkin tilanteeseen. Merkittävät maankäytön ratkaisut voivat lisätä tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan ja kaupungin kehitys tulee turvata tältä osin myös tulevaisuudessa.

Suunnitteluperiaatteilla ei ole oikeudellista sitovuutta eikä niillä näin ollen ole asemakaavaa ohjaavaa oikeusvaikutusta samaan tapaan kuin

yleiskaavoilla. Laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi ohjeena on kaikissa tapauksissa valtuuston hyväksymä yleiskaava, vaikka alueelle olisi hyväksytty lisäksi suunnitteluperiaatteet. Suunnitteluperiaatteiden hyväksymisen jälkeen laaditaan ja hyväksytään myös rakentamista ohjaava asemakaava. Suunnitteluperiaatteiden hyväksymispäätöksessä on siis kyse aiempaa tarkentavasta suunnitelmasta, joka toteuttaa valtuuston hyväksymää yleiskaavaa ja jota on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä valmisteltaessa. Välittömiä oikeusvaikutuksia hyväksytyillä periaatteilla ei ole. Näin ollen periaatteiden hyväksymispäätös lähtökohtaisesti koskee vain valmistelua ja sitä koskee kuntalain 136 §:n mukainen valituskielto.

Esitys on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginvaltuustossa käsitellään vastaus aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Kaupunginhallituksen on esitettävä antamansa vastaus käsiteltäväksi kaupunginvaltuustossa viimeistään kahdeksan kuukauden kuluessa aloitteen jättämisestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Penttinen Katri Täsmennys hallintosääntöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 476

HEL 2023-014563 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

02.09.2024

Asia/13

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 16.04.2024 § 228

HEL 2023-014563 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että hallintosäätöä täsmennettäisiin toimivallan osalta siten, että merkittäviä kaavoituksen suunnitteluperiaatteita koskevat päätökset tehtäisiin kaupunginvaltuustossa.

Kaupunkiympäristölautakuntakunta totesi, että sen tulee voida päättää alueiden suunnitteluperiaatteista osana yleis- ja asemakaavoituksen sekä liikenne- ja katusuunnittelun valmistelua eikä hallintosäätöä tältä osin tarvitse muuttaa. Kaupunkiympäristölautakunta on toimialalautakunta, joka huolehtii kaupunkiympäristön toimialan mukaisista tehtävistä, joihin kuuluu mm. kaupunkiympäristön suunnittelusta huolehtiminen.

Keskeisten maankäytön prosessien pitkittämisen sijaan tulisi tarkastella mahdollisuuksia niiden sujuvoittamiseksi niin valmistelun kuin päätöksenteonkin osalta. Valtuustoaloitteen mukainen muutos pidentäisi merkittävästi suunnitteluprosessien kestoa ja lisäisi tarpeettomasti tarvittavan valmistelutyön määrää.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin kohdan 1 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta. Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin kohtien 2 ja 3 mukaan kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy myös tietyt kriteerit täyttävät muut kuin vaikutukseltaan merkittävät asemakaavat ja niiden muutokset. Toimivallan siirtäminen valtuustolta lautakunnalle tietyt kri-

teerit täyttävissä asemakaavoissa ja asemakaavamuutoksissa on ollut tarkoituksenmukaista kaavaprosessin keventämiseksi ja sujuvoittamiseksi. Vaikutuksiltaan merkittävät yleiskaavat, asemakaavat ja niiden muutokset hyväksytään kuitenkin aina valtuustossa.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin kohdan 1 perusteella lautakunnalle kuuluvan maankäytön ohjauksen yleistoimivallan mukaisesti kaupunkiympäristölautakunnassa käsitellään monenlaisia suunnittelua ohjaavia asiakirjoja kuten suunnitteluperiaatteita, kaavarunkoja, visioita ja kehittämisperiaatteita. Nämä ns. välimuodon suunnitelmat, jotka sijoittuvat yleiskaavatason ja asemakaavatason väliin, eivät ole juridisesti sitovia maankäytön suunnitelmia. Niillä tulkitaan ja tarkennetaan valtuuston hyväksymän yleiskaavan määräyksiä ja tavoitteita ja tätä kautta tulevan asemakaavoituksen reunaehtoja asukasvuorovaikutuksen, viranomaisyhteistyön ja lautakunnan poliittisen ohjauksen avulla. Kaupunkiympäristölautakunnan rooli on toteuttaa valtuuston hyväksymää yleiskaavaa.

Kuntalain 136 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuten suunnitteluperiaatteita, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Sillä, kuka tai mikä päättävä taho on, ei ole merkitystä sen suhteen voiko päätöksestä valittaa vai ei, vaan merkittävää on itse päätöksen sisältö tai vaikutukset.

Maankäyttö- ja rakennuslaki ei sääntele suunnitteluperiaatteita tai niitä koskevaa menettelyä, eikä näin ollen edellytä kunnilta tällaisten välimuodon suunnitelmien tekoa. Aiemmin suunnitteluperiaatteita laadittiin Helsingissä valmistelun osana kokonaisuuden hahmottamiseksi, eikä tätä vaihetta viety lainkaan päätöksentekoon. Suunnitteluperiaatteet on kuitenkin todettu toimivaksi tavaksi ohjata laajempien alueiden mahdollista vaiheittain etenevää asemakaavoitusta valtuuston hyväksymän yleiskaavan määrittämissä puitteissa. Lisäksi niillä on merkitystä kaavoituksen sidosryhmien vuorovaikutuksessa ja yhteisymmärryksen rakentamisessa hankalien suunnittelukysymysten ratkaisemisessa. Käytännössä suunnitteluperiaatteiden vuorovaikutusprosessi Helsingissä toteutetaan nykyisin samaan tapaan kuin kaavojen vuorovaikutus.

Suunnitteluperiaatteilla ei ole oikeudellista sitovuutta eikä niillä näin ollen ole asemakaavaa ohjaavaa oikeusvaikutusta samaan tapaan kuin yleiskaavoilla. Laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhtyessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi ohjeena on kaikissa tapauksissa valtuuston hyväksymä yleiskaava, vaikka alueelle olisi hyväksytty lisäksi suunnitteluperiaatteet. Suunnitteluperiaatteiden hyväksymisen jälkeen laaditaan ja hyväksytään myös rakentamista ohjaava asemakaava. Suunnitteluperiaatteiden hyväksymispäätöksessä on siis kyse aiempaa tarkentavasta suunnitelmasta,

joka toteuttaa valtuuston hyväksymää yleiskaavaa ja jota on tarkoitus noudattaa tulevia päätöksiä valmisteltaessa. Välittömiä oikeusvaikutuksia hyväksytyillä periaatteilla ei ole. Näin ollen periaatteiden hyväksymispäätös lähtökohtaisesti koskee vain valmistelua ja sitä koskee kuntalain 136 §:n mukainen valituskielto.

Merkittävät maankäyttöä muuttavat hankkeet edellyttävät monipolvisia suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja, joiden läpivienti vie usein yli kymmenenkin vuotta. Toimivaltaisen toimielimen muuttaminen valtuustoaloitteessa esitetyllä tavalla pidentäisi entisestään prosessien läpimenoaikaa. Kaavoitus on vuorovaikutteinen prosessi, jota koskee osallisten lakiin perustuvat vuorovaikutus- ja valitusmahdollisuudet. Osalliset voivat antaa mielipiteen kaavasta jo heti valmistelun alussa ja lisäksi jättää muistutuksen kaavaehdotuksesta. Lisäksi kaavan hyväksymispäätöksestä voi tehdä kunnallisvalituksen hallinto-oikeuteen ja edelleen hakea valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Hankkeiden toteuttamiseen liittyy usein myös muita suunnittelun ja täytäntöönpanon tasoja, joihin osalliset voivat vaikuttaa tai valittaa päätöksestä, kuten katu- ja puistosuunnitelmat sekä rajatummin rakennusluvut.

Kaupunginhallitus tai pormestari voi ottaa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi myös suunnitteluperiaatteita koskevat päätökset. Näin ei ole kuitenkaan koskaan toimittu. Erittäin toimivaksi sen sijaan on osoittautunut kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyihin liittynyt joustava käytäntö, jossa kaupunkiympäristötoimialan valmistelijat ovat tarvittaessa käyneet valtuustoryhmissä esittelemässä asiaa.

Helsingin kaupunkistrategia 2021 - 2025:

Helsingin kaupunkistrategian mukaan velvollisuutemme kaupunkilaisia kohtaan on hakea toimintaamme taloudellista tehokkuutta niin, että saamme kaupunkilaisten verovaroilla enemmän hyötyä kaupunkilaisille. Myös toimintatapamme tarvitsevat kehittämistä ja uudistamista.

Kaupunkistrategian kohdassa vastuullinen talous kestävän kasvun perustana todetaan lisäksi, että käynnistetään sellaisten konkreettisten uudistusten suunnittelu ja toimeenpano, jotka tuovat lisää tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan. Haemme kaupungin menoihin liikkumavaraa pyrkimällä entistä kunnianhimoisemmin tehokkuuteen ja parempaan panostuotossuhteeseen kaupungin kaikessa omassa toiminnassa ja palvelutuotannossa. Tämä edellyttää hyvää johtamista samoin kuin kaupunkiorganisaation kehittymistä. Hallinnollisten rakenteiden tulee edistää, ei rajoittaa kaupungin tavoitteiden saavuttamista.

Strategian tavoitteiden mukaisesti maankäytön prosessien monimutkaistamisen sijasta tulisi tarkastella mahdollisuuksia prosessien suju-

voittamiseksi niin valmistelun kuin päätöksenteon osalta läpinäkyvyys ja valitusoikeudet huomioiden. Yhtenä tarkasteltavana lähtökohtana tulisi olla eri prosessien osien samanaikainen tai limittäinen edistäminen valmistelussa sekä päätöksenteossa ja valitusprosessien mahdollistaminen samanaikaisesti, jolloin nykyisin pitkälti lineaarisesti etenevä suunnitteluprosessi lyhenisi.

Helsingin tulisi myös pyrkiä vaikuttamaan alueidenkäyttölain valmisteluun siten, että tuleva laki mahdollistaisi kunnille sujuvat ja tarkoituksenmukaiset maankäytön suunnitteluprosessit ja toisi liikkumavaraa siihen, mitkä suunnitteluinstrumentit tai käytännöt soveltuvat kulloiseenkin tilanteeseen. Merkittävät maankäytön ratkaisut voivat lisätä tehokkuutta, tuottavuutta, taloudellista liikkumavaraa ja voimavaroja kaupungin toimintaan ja kaupungin kehitys tulee turvata tältä osin myös tulevaisuudessa.

09.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Rikhard Manninen, maankäyttöjohtaja, puhelin: 09 310 37160
rikhard.manninen(a)hel.fi
Marja Piimies, asemakaavapäällikkö, puhelin: 09 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Tuomas Hakala, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37205
tuomas.hakala(a)hel.fi
Tuuli Nikulin, lakimies, puhelin: 09 310 24652
tuuli.nikulin(a)hel.fi

§ 508

V 11.9.2024, Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite lauttayhteydestä Herttoniemenrannasta keskustaan

HEL 2024-000915 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite
- 2 HSL lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto ja 36 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki selvittäisi mahdollisuutta käynnistää vesiliikenne Herttoniemenrannasta keskustaan Kulosaaren sillan remontin ajaksi.

Kaupunkiympäristön toimialan tekemän alustavan arvion mukaan lauttaliikenteen ei arvioida olevan tehokas joukkoliikenneratkaistu eikä taloudellisesti kannattava keino ruuhkien ehkäisyyn Kulosaaren sillan peruskorjauksen aikana. Metron on tarkoitus liikennöidä normaalisti perusparannuksen aikana eikä HSL pidä perusteltuna luoda metron kanssa päällekkäistä liikennettä lautalla Herttoniemenrannan ja kanta-kaupungin välillä.

Vaikka vesiliikenne voikin tarjota osaltaan vaihtoehdon helpottamaan liikkumista Kulosaaren sillan uusimisen aikana, ehdotettu lauttayhteys

ei näytä olevan laajasti Itä-Helsinkiä palveleva tai taloudellisesti kannattava ratkaisu, sillä järjestelyn kustannukset ovat suuret suhteessa vesiliikenteen mahdollistamaan matkustajakapasiteettiin. HSL:n mukaan lauttaliikenne olisi kustannustehoton joukkoliikenneyhteys, jolla ei saavutettaisi merkittäviä parannuksia Herttoniemenrannan ja keskustan välisen joukkoliikenteen kapasiteettiin.

Valtuustoaloitteen lisäksi lauttayhteyttä Herttoniemenrannasta keskustaan on ehdotettu OmaStadi -äänestyksessä. Kyseinen Omastadi-ehdotus poikkeaa valtuustoaloitteen ehdotuksesta siltä osin, että sen lauttayhteyttä on suunniteltu palvelemaan vapaa-ajan vesiliikennettä varsinaisen joukkoliikenneyhteyden sijaan. OmaStadi -ehdotus lauttayhteydestä Herttoniemenrannasta Kauppatorille on yhteiskehittämisen vaiheessa ja sille on varattu 300 000 euroa. Käynnistyneen yhteiskehittämisen vaiheen aikana selvitetään tarkemmin, miten OmaStadi-ehdotus voidaan toteuttaa, millaisella kalustolla kannattaa liikennöidä ja millaiset ovat vuorovälit.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja HSL:n lausunnot. Esitys on lausuntojen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite
- 2 HSL lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 477

HEL 2024-000915 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 16.04.2024 § 229

HEL 2024-000915 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupunki selvittää mahdollisuuden käynnistää vesiliikenne Herttoniemenrannasta keskustaan Kulosaaren sillan remontin ajaksi remontista aiheutuvan ruuhkan ehkäisemiseksi.

Lauttayhteys Herttoniemenrannasta keskustaan

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt alustavan arvion lauttayhteyden edellytyksistä ja vaikutuksista Herttoniemenrannasta keskustaan. Sen perusteella lauttaliikenteen ei arvioida olevan tehokas joukkoliikennetkaisu eikä se ole taloudellisesti kannattava keino ehkäistä ruuhkaa Kulosaaren sillan peruskorjauksen aikana.

Reittivaihtoehdot ja tehokkuus

Reittivaihtoehdoista tehokkaimmaksi arviointiin reitti Herttoniemestä Pohjoisrantaan Meritullintorille, jossa on jo vesiliikennöintilaituripaikka. Reitin pituus on noin 5 kilometriä, ja reitti kulkee monen eri nopeusrajoitusalueen läpi. Reitillä on Kruunuvuorenrannan ja Palosaaren välisellä Kruunuvuorensillan rakennustöiden aikaisella yksityisellä kulkuväylällä työmaasillan kulkuaukko lähestymisalueineen. Tässä paikassa on nopeusrajoitus ja ohituskielto. Kesäsesongin aikana vesiliikenne siltatyömaa-alueella voi ajoittain ruuhkautua. Herttoniemenranta– Meritullintori-reitin ajoajaksi arvioidaan noin 40 - 45 minuuttia, joka on lähes kak-

sinkertainen aika verrattuna Kruunuvuorenrannan ja Meritullintorin välisen reitin aikaan.

Vesiliikenne tällä reitillä on mahdollista nykykalustolla vain kesäisin, sillä Helsingin vesialueella nykyisin liikennöivät, jääolosuhteissa toimivat alukset ovat jo kaikki käytössä muilla reiteillä. Lisäksi vesiliikenteessä tällä hetkellä käytettävien lauttojen matkustajakapasiteetti on pieni, eikä niiden avulla siksi pystytä tehokkaasti ehkäisemään ruuhkia.

Reitti palvelisi parhaiten vain Herttoniemenrantaa, sillä kävelyetäisyydellä laiturista on suhteellisen vähän asukkaita tai sinne saapuvia. Herttoniemenrannan bussilinja 81:n lisäksi muut lähialueen bussireitit eivät tue yhteyksiä laiturille eivätkä ne ole sellaisiksi helposti muutettavissa. Kulosaaren sillan käyttäjistä valtaosa tulee muualta kuin Herttoniemenrannasta tai Herttoniemestä.

Kustannusarvio ja hyödyt

Joukkoliikennöintitasoisen liikennöinnin järjestämisen kuluja voidaan arvioida pohjautuen Kruunuvuorenrannan lauttaliikenteen kustannustietoihin. Reittiliikenteen pitkän vuorovälin takia Herttoniemenranta–Meritulli-reitillä on tarve vähintään kahden aluksen liikennöintiin, mikä kaksinkertaistaa kustannukset. Alustavan arvion mukaan liikennöinti on mahdollista järjestää nykykalustolla huhtikuun puolesta välistä marraskuun puoleen väliin avovesikauden ajaksi.

Seuraavat, hyvin alustavat kustannusarviot pohjautuvat Kruunuvuorenrannan lautan kustannuksiin ja tämän reitin aikatauluun. Liikennöinnin bruttokustannus on yhdellä aluksella ja arviolta 1 tunnin 30 minuutin vuorovälillä Herttoniemenrannasta Meritullintorille noin 800 000 euroa vuodessa. Vaihtoehtoisesti kustannus on kahdella aluksella ja arviolta 45 min vuorovälillä noin 1 600 000 euroa vuodessa. Näin vesiliikenneyhteyden kustannukset suhteessa joukkoliikennejärjestelmästä syntyviin hyötyihin nähden ovat merkittävät.

Kruunuvuorensillan käyttöönotto ja väliaikaisten vesiliikenne rajoitusten poistuminen reitiltä parantavat jonkin verran reitin nopeutta. Samalla Kruunuvuorensillan mahdollistama liikenneyhteys pikaratikalla keskustasta Laajasaloon voi osaltaan vastata esitettyyn, Kulosaaren sillan remontista aiheutuvaan ruuhkan helpottamiseen tehokkaammin kuin lauttayhteys. Tavoitteena Kulosaarensillan uusimisen aikataulutuksessa on aloittaa työt vasta Kruunuvuorensillan käyttöönoton jälkeen. Lopullinen aikataulu määräytyy kuitenkin Kulosaarensillan rakenteellisen kunnan seurannan ja sen pohjalta tehtävän tilannekuvan perusteella.

Valtuustoaloitteessa esitetty lauttayhteys Herttoniemenrannasta keskustaan on lähes vastaava OmaStadi-ehdotuksen kanssa. Tämä ehdo-

tus menestyi äänestyksessä saaden riittävästi ääniä päästäkseen yhteiskehittämisvaiheeseen. Ehdotuksessa liikennöintiin on varattu 300 000 euroa. Loppukeväällä 2024 alkavan yhteiskehittämisvaiheen aikana selvitetään tarkemmin, miten OmaStadi-ehdotus voidaan toteuttaa, millaisella kalustolla kannattaa liikennöidä ja millaiset ovat vuorovälit.

Yhteenveto

Vaikka vesiliikenne voikin tarjota osaltaan vaihtoehdon helpottamaan liikkumista Kulosaaren sillan uusimisen aikana, ehdotettu lauttayhteys ei näytä olevan laajasti Itä-Helsinkiä palveleva tai taloudellisesti helppo ratkaisu, sillä järjestelyn kustannukset ovat suurehkot suhteessa vesiliikenteen mahdollistamaan matkustajakapasiteettiin.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että reitin tarpeellisuutta ja kustannuksia on tarkoituksenmukaista arvioida uudelleen kun omastadiäänestyksessä voittaneen lauttayhteyden toteutuksesta on saatu kokemuksia.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Käsittely

16.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: Lisätään lausuntoehdotukseen kappaleeksi 12: "Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että reitin tarpeellisuutta ja kustannuksia on tarkoituksenmukaista arvioida uudelleen kun omastadiäänestyksessä voittaneen lauttayhteyden toteutuksesta on saatu kokemuksia."

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

09.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

§ 509

V 11.9.2024, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite vuoroasuvien koulukuljetukseen oikeutettujen lasten kuljetuksista molemmista kodeista

HEL 2024-001761 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Korvataan esittelijän perustelujen kappaleet 8 ja 9 seuraavilla kappaleilla:

”Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö eivät velvoita opetuksen järjestäjää järjestämään kuljetusta kummankin huoltajan luota tavanomaisissa tilanteissa. Helsinki on sitoutunut vahvistamaan lasten yhdenvertaisuutta ja tukemaan erilaisissa tilanteissa eläviä perheitä, jonka takia tällainen päätös voidaan tehdä.

Vammaisten lasten kohdalla kohtuullisten mukautusten tarve ratkaistaan jokaisessa yksittäistapauksessa huomioiden myös yhdenvertaisuuslaki ja oikeuskäytäntö. Lapsella tulee olla erillinen päätös erityiskuljetuksesta.”

Kannattaja: Johanna Laisaari

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 31.01.2024 Hagman Sandra Vuoroasuvien koulukuljetukseen oikeutettujen lasten kuljetukset molemmista kodeista
- 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto aloitteeseen HEL 2024-001761_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sandra Hagman ja 42 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki alkaa tarjota yhdenvertaisuuslain ja KHO:n päätöksen hengessä koulukuljetuksia myös koulukyytiin oikeutettujen lasten toisesta kotiosoitteesta.

Aloitteen perusteluissa viitataan yhdenvertaisuuslakiin ja korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätökseen KHO:2023:38, jonka mukaan kaupungilla oli velvollisuus järjestää koulukuljetus lapselle myös tämän toisesta kodista, jotta pystyttiin turvaamaan hänen yhdenvertainen mahdollisuutensa osallistua perusopetukseen.

KHO:2023:38 päätöksessä yhdenvertaisuusvaltuutettu painottaa, että vammaisuus ja vuoroasuminen aiheuttivat yhdessä epäedullisemmän aseman lapselle verrattuna vammaisiin yhdessä osoitteessa asuviin lapsiin tai vammattomiin vuoroasuviin. Tämä moniperustainen tarkastelutapa paljasti, että lapselle syntyy muihin lapsiin nähden hankaluus päästä kouluun aina toisen vanhemman luona asuessaan.

Yhdenvertaisuuslain 15§ mukaiset kohtuulliset mukautukset huomioidaan, jotta voidaan estää vuoroasuvien koulukuljetukseen oikeutettujen lasten joutuminen epäsuotuisampaan asemaan perhesuhteidensa takia. Lasten perusoikeuksia toteuttavien palvelujen saatavuudessa on myös huomioitava lapsen edun ensisijaisuus.

Lapsen oikeus maksuttomaan kuljetukseen koulumatkoilla vuoroasumistilanteissa on asia, jota koskeva lainsäädäntö on säilynyt ennallaan. Myöskään oikeuskäytäntö ei ole muuttanut vallitsevaa oikeustilaa tavanomaisissa tilanteissa. Asiassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä oikeuskäytäntöä.

Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö eivät velvoita opetuksen järjestäjää järjestämään kuljetusta kummankin huoltajan luota tavanomaisissa tilanteissa.

Vammaisten lasten kohdalla kohtuullisten mukautusten tarve ratkaistaan jokaisessa yksittäistapauksessa erikseen yhdenvertaisuuslaissa edellytetyllä tavalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä aloitettu vuoroasumista koskeva valtakunnallinen selvitystyö tuonee tulevaisuudessa selkeyttä ja yhdenmukaisuutta vuoroasumista koskeviin käytäntöihin kunnallisten palveluiden näkökulmasta. Opetus- ja kulttuuriministeriön selvitystyö on valmistumassa ja sillä voi olla mahdollisia vaikutuksia lainsäädännön uudistamiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalle esitellään ministeriön selvityksen valmistuttua selvityksen suosittelemat toimet. Samalla lautakunnalle tuodaan selvitys siitä, missä määrin yksilöllisiä mukautuksia on Helsingissä tähän mennessä tehty.

Aloitevastaus perustuu kasvatus- ja koulutuslautakunnalta ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnalta saatuihin lausuntoihin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 31.01.2024 Hagman Sandra Vuoroasuvien koulukuljetukseen oikeutettujen lasten kuljetukset molemmista kodeista
- 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto aloitteeseen HEL 2024-001761_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 479

HEL 2024-001761 T 00 00 03

Päätös

02.09.2024

Asia/15

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Lisäys kappaleen 4 loppuun:

”Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta piti lausunnossaan erittäin tärkeänä, että kaupunki huomioi perheiden monimuotoisuuden ja huolehtii siitä, että kaikilla lapsilla on yhdenvertainen mahdollisuus käydä koulua riippumatta heidän perhesuhteistaan, kuten vuoroasumisjärjestelyistä.”

Seuraavat poistot ja lisäykset:

”Lapsen oikeus maksuttomaan kuljetukseen koulumatkoilla vuoroasumistilanteissa on asia, jota koskeva lainsäädäntö on säilynyt ennallaan. Myöskään oikeuskäytäntö ei ole muuttanut vallitsevaa oikeustilaa tavanomaisissa tilanteissa. POISTETAAN SEURAAVA LAUSE: Asiassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä oikeuskäytäntöä.

Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö eivät velvoita opetuksen järjestäjää järjestämään kuljetusta kummankin huoltajan luota tavanomaisissa tilanteissa, LISÄTÄÄN LAUSEESEEN SEURAAVA LOPETUS: mutta Helsinki on sitoutunut vahvistamaan lasten tasa-arvoa ja tukemaan erilaisissa tilanteissa eläviä, Helsingissä asuvia perheitä. Vammaisten lasten kohdalla kohtuullisten mukautusten tarve ratkaistaan jokaisessa yksittäistapauksessa erikseen LISÄTÄÄN SEURAAVA LAUSE: ja varmistetaan, että lapsella on subjektiivinen päätös erityiskuljetuksesta sekä huolehditaan tiedotuksesta perheiden suuntaan POISTETAAN SEURAAVAT KOLME SANAA: yhdenvertaisuuslaissa edellytetyllä tavalla.

Minja Koskelan vastaehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

19.08.2024 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 11.06.2024 § 139

HEL 2024-001761 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Sandra Hagmanin ja 42 muun allekirjoittaneen valtuustoaloitteesta koskien vuoroasuvien koulukuljetukseen oikeutettujen lasten kuljetuksia molemmista kodeista.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että lapsen oikeus maksuttomaan kuljetukseen koulumatkoilla vuoroasumistilanteissa on asia, jota koskeva lainsäädäntö on säilynyt ennallaan. Myöskään oikeuskäytäntö ei ole muuttanut vallitsevaa oikeustilaa tavanomaisissa tilanteissa.

Tällä hetkellä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ei ole myöskään varannut rahoitusta tähän asiaan eikä näin ollen voi tarjota lakia parempaa kuljetuspalvelua vuoroasumista koskien.

Vammaisten lasten kohdalla tuomioistuimissa (mm. KHO:2023:38) on arvioitu kunnan velvollisuutta huolehtia koulukuljetuksista kohtuullisin mukautuksin yksittäistapauksissa koskien vuoroasumista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla huomioidaan oikeuskäytännössä linjatut kohtuullisiin mukautuksiin liittyvät vaatimukset kuljetuspäätöksiä tehtäessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö aloitteesta vuoroasumista koskevaa selvitystä on tehty elokuusta 2023 maaliskuuhun 2024 asti. Selvitystyötä ministeriölle tekee Owal Group. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta on pyydetty tähän selvitystyöhön koulukuljetusten järjestämistä koskevia tietoja. Selvityksen sisältö ja mahdolliset jatkotoimenpiteet eivät ole toimialan tiedossa.

Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö

Perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen (4 §). Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.

Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella (6 §), jonka mukaan määräytyy myös oikeus 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuteen.

Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Em. laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu/tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 § ja 9 §)

Lisäksi yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä säädetään kohtuullisista mukautuksista vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi.

Korkein hallinto-oikeus on kahdessa tapauksessa antanut ratkaisut oikeudesta kuljetuspalveluihin vanhempien asuessa eri osoitteissa. Toisessa ratkaisussa oli kyse vammaisesta lapsesta.

KHO:n 2006:10 ratkaisun mukaan kunnalla ei ollut, lapsen oleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvollisuutta perusopetuslain 32 §:n nojalla järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta kunnan lapsen asuinosoitteen perusteella osoittamaan koulupaikkaan.

KHO:n ratkaisun mukaan tämä ei loukannut perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaista oikeutta maksuttomaan perusopetukseen eikä lapsen oikeutta tavata sitä vanhempansa, jonka luona ei asu.

KHO:2023:38 ratkaisussa on arvioitu velvollisuutta kohtuullisiin mukautuksiin. Sen mukaan kunnan oli kohtuullisena mukautuksena järjestettävä vakavasti toimintarajoitteiselle oppilaalle kuljetus kummankin huoltajan luota. KHO:n tulkinnan mukaan huoltajat asuivat niin lähekkäin, ettei tästä järjestelystä koituisi kohtuuttomia kustannuksia kunnalle.

Lopuksi

Lainsäädäntö ja oikeuskäytäntö eivät velvoita opetuksen järjestäjää järjestämään kuljetusta kummankin huoltajan luota tavanomaisissa tilanteissa.

Vammaisten lasten kohdalla kohtuullisten mukautusten tarve ratkaistaan jokaisessa yksittäistapauksessa erikseen yhdenvertaisuuslaissa edellytetyllä tavalla.

Edellä todetun perusteella kasvatusta- ja koulutuslautakunta toteaa, että asiassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä oikeuskäytäntöä. Lautakunta kiinnittää huomiota siihen, että opetus- ja kulttuuriministeriön selvitystyö on valmistumassa ja sillä voi olla mahdollisia vaikutuksia lainsäädännön uudistamiseen.

Lautakunta edellyttää, että sille esitellään ministeriön selvityksen valmistuttua selvityksen suosittamat toimet. Samalla lautakunnalle tulee tuoda selvitys siitä, missä määrin yksilöllisiä mukautuksia on Helsingissä tähän mennessä tehty.

Käsittely

11.06.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Petra Malin: Lisäys lausunnon loppuun:

”Lautakunta edellyttää, että sille esitellään ministeriön selvityksen valmistuttua selvityksen suosittamat toimet. Samalla lautakunnalle tulee tuoda selvitys siitä, missä määrin yksilöllisiä mukautuksia on Helsingissä tähän mennessä tehty.”

Kannattaja: Sini Korpinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi yksimielisesti Petra Malinin vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Niko Naukkarinen, suunnittelija, puhelin: 310 82346
niko.naukkarinen(a)hel.fi

02.09.2024

Asia/16

§ 510

V 11.9.2024, Valtuutettu Elina Kauppilan aloite muistolaatasta äärioikeiston väkivallan uhrille

HEL 2024-001764 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Elina Kauppilan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Elina Kauppila ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Asema-aukiolle luodaan äärioikeiston väkivallasta muistuttava muistolaatta uusnatsin vuonna 2016 pahoinpitelemälle ja myöhemmin vammoihinsa menehtyneelle yksityishenkilölle.

Helsingin kulttuuriympäristöohjelman mukaisesti kaupunki edistää historiallisten kohteiden merkitsemistä seinälaatoin ja infotauluin sekä erilaisilla digitaalisilla ratkaisuilla. Kaupunki ei kuitenkaan toteuta henkilömuistomerkkejä itse vaan ne saadaan lahjoituksina. Kaupunki harkitsee tapauskohtaisesti, ottaako se yleisille alueille tai kaupungin omistamien rakennusten seiniin ehdotettavia muistomerkkejä vastaan.

Yleisillä alueilla, kuten aukiolla ja puistoissa, muistomerkin sijoituspaikka katsotaan yhdessä kaupungin kanssa. Rakennusten seiniin sijoitettavat muistolaatat ovat lahjoittajan ja rakennuksen omistajan välinen

asia, eikä muistolaattaan tarvita rakennuslupaa. Helsingin taidemuseo HAM voi tarvittaessa antaa taiteellisen arvion ehdotettavasta teoksesta ja kaupunginmuseo neuvoo sisällön laatimisessa.

Aloitteessa ehdotetun muistolaattahankkeen edistämiseksi tarvitaan lahjoittajataho, joka suunnittelee ja toteuttaa muistolaatan Asema-aukiolle ja sitoutuu sen ylläpitoon. Näin on toimittu myös esimerkiksi holokaustin uhreista muistuttavien kompastuskivien kanssa, jotka on toteutettu yksityisin varoin.

Julkisille kaupunkialueille pystytettävät muistomerkit edellyttävät aina huolellista suunnittelua paitsi hankkeen toteuttamisvaiheen myös ylläpidon osalta. Ääriasteisiin liittyvän väkivallan lisääntyminen on todellinen uhka. Nimenomaan tämän muistomerkin lähiympäristöön muodostuisi helposti julkisia kokoontumisia ja ilkivallan riski on huomattava, joten lahjoittajatahon tulee sitoutua muistolaatan kunnossapitoon. Jos tällainen lahjoittaja löytyy, kaupunki kannattaa ehdotettua muistolaattaa.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi vastauksen aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Elina Kauppilan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 478

HEL 2024-001764 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 23.04.2024 § 58

HEL 2024-001764 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin kulttuuriympäristöohjelman tavoitteiden mukaisesti historiallisten kohteiden ja kävely-ympäristöjen merkitsemistä seinälaatoin, infotauluin ja digitaalisin ratkaisuin edistetään resurssien mukaan. Muistolaattahankkeen edistämiseksi ja laatan sijoittamiseksi Asema-aukiolle tarvitaan lahjoittajataho, joka toteuttaa muistolaatan, ja esittää sen sijoittamista ja sitoutuu muistomerkin hoitoon sekä ylläpitoon. Mikäli lahjoittajataho löytyy, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää muistolaattahanketta kannatettavana.

Ääriaatteet saavat globaalistikin kasvavaa kannatusta kuten aloitteen tekijät toteavat, eikä siihen liittyvän väkivallan lisääntymistä tule vähentää, kuten ei millään muullakaan tavalla perusteltua väkivaltaa. Nämä ovat konkreettisia ja todellisia uhkia. Lautakunta pitää muistolaattahanketta sen vuoksi kannatettavana.

Helsingin kaupunki on kuitenkin linjannut, että se ei maksa eikä toteuta muistomerkkejä tai -laattoja kaupungin yleisille alueille ja rakennusten seiniin, vaan ne saadaan lahjoituksina. Kaupunki harkitsee tapauskohtaisesti, ottaako se muistomerkin tai -laatan vastaan. Hyviä kokemuksia on saatu holokaustin uhreista muistuttavista kompastuskivistä, jotka on kustannettu yksityisin varoin.

Taiteellista arvoa arvioi tarvittaessa HAM Helsingin taidemuseo. Helsingin kaupunginmuseo voi neuvoa sisällön laatimisessa ja kaupunkiympäristön toimiala huolehtii teknisestä toteutuksesta.

Yleisillä alueilla, kuten Asema-aukiolla, muistomerkin sijoituspaikka katsotaan yhdessä kaupungin kanssa, ja teokselle tehdään sijoitusso-
pimus kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Rakennusten seiniin sijoitettavat muistolaatat ovat lahjoittajan ja rakennuksen omistajan välinen asia. Rakennuslupaa ei tarvita.

Lautakunta huomauttaa, että julkisille kaupunkialueille pystytettävät muistomerkit edellyttävät aina huolellista suunnittelua paitsi hankkeen toteuttamisvaiheen, myös jatkossa muistomerkkien hoidon ja ylläpidon osalta. Ilkivallan riski olisi nimenomaan tämän muistolaatan kohdalla todellinen. Muistomerkki olisi lisäksi toteutuessaan vahva symboli, jonka lähiympäristöön helposti muodostuisi julkisia kokoontumisia.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Käsittely

23.04.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että kappaleen 3 alusta poistetaan sana "poliittiset".

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus 1:

Esa Korkia-aho:

Poistetaan kappaleesta 2 lause:

Muistolaattahankkeen edistämiseksi ja laatan sijoittamiseksi Asema-aukiolle tarvitaan lahjoittajataho, joka toteuttaa muistolaatan ja esittää sen sijoittamista esimerkiksi osaksi Asema-aukion kiveystä.

Ja korvataan ne seuraavasti:

Muistolaattahankkeen edistämiseksi ja laatan sijoittamiseksi Asema-aukiolle tarvitaan lahjoittajataho, joka toteuttaa muistolaatan, ja esittää sen sijoittamista ja sitoutuu muistomerkin hoitoon sekä ylläpitoon.

Kannattaja: Eeva Kärkkäinen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Esa Korkia-ahon vastaehdotuksen yksimielisesti.

02.09.2024

Vastaehdotus 2:

Esa Korkia-aho:

Lisätään ja muokataan kappaleen 4 kaksi viimeistä lausetta seuraavaan muotoon:

Lautakunta ei siten kannata muistolaattahanketta tällaisenaan. Hyviä kokemuksia muistomerkeistä on kuitenkin saatu, esimerkiksi holokaustin uhreista muistuttavista kompastuskivistä, jotka on kustannettu yksityisin varoin.

Esa Korkia-ahon vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

09.04.2024 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Juha Ahonen

Lisätiedot

Minna Sarantola-Weiss, tutkimuspäällikkö, puhelin: 09 310 36488
minna.sarantola-weiss(a)hel.fi
Mikko Vatka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 09 310 71252
mikko.vatka(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.03.2024 § 184

HEL 2024-001764 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että kaupunki toteuttaa Asema-aukiolle muistolaatan äärioikeiston väkivallan uhreille. Jimi Karttunen joutui vuonna 2016 uusnatsin pahoinpitelemäksi Asema-aukiolla ja kuoli myöhemmin saamiinsa vammoihin.

Helsingin kaupunki ei maksa ja toteuta muistomerkkejä ja -laattoja, vaan ne saadaan lahjoituksina kaupungin yleisille alueille ja rakennusten seiniin. Kaupunki voi harkintansa mukaan ottaa muistomerkin tai -laatan vastaan. Mahdollisen taiteellisen arvion teoksesta antaa Helsingin taidemuseo HAM, mikäli sellaiseen on tarvetta.

Yleisillä alueilla, kuten aukiolla ja puistoissa, muistomerkin sijoituspaikka katsotaan yhdessä kaupungin kanssa. Muistomerkillä tehdään sijoitussopimus kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Rakennusten seiniin sijoitettavat muistolaatat ovat lahjoittajan ja rakennuksen omistajan välinen asia sopimuksineen. Muistolaattaan ei tarvita rakennuslupaa.

Muistolaattahanke on kannatettava. Sen edistämiseksi ja laatan sijoittamiseksi Asema-aukiolle tarvitaan lahjoittajataho, joka toteuttaa muistolaatan ja esittää sen sijoittamista esimerkiksi osaksi Asema-aukion kiveystä. Näin on toimittu Helsingissä myös holokaustin uhreista muistuttavien kompastuskivien kanssa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Pia Rantanen, suunnitteluvastaava: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi

§ 511

Perustettavan työllisyyspalveluliikelaitoksen johtokunnan nimeäminen sekä työllisyyspalvelutoimikunnan asettaminen

HEL 2024-010840 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esittelijä totesi, että teknisenä korjauksena muutetaan päätösehdotuksen maininta kahden vuoden toimikaudeksi muotoon kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Shawn Huffin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Annukka Sorjonen, työllisyysjohtaja, puhelin: 09 310 8480
annukka.sorjonen(a)hel.fi
Lidia Perkiö, juristi, puhelin: 09 310 37199
lidia.perkio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää nimetä perustettavaan työllisyyspalveluliikelaitokseen johtokunnan kahden vuoden toimikaudeksi 1.1.2025 lukien. Johtokuntaan nimetään 7 jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä seuraavasti:

	Jäsen	Varajäsen
1.	Kok. Pia Pakarinen	
2.	Kok. Mikko Sinisalo	
3.	SDP	
4.	Vihr.	
5.	Vas.	
6.	Pia Ojavuo (kaupunginkanslia, talous- ja suunnittelu-	Tarja Näkki (kaupunginkanslia, henkilöstöosasto)

7. sasto)
Maarit Sulavuori (sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, perhe- ja sosiaalipalvelut) Leena Luhtasela(sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, perhe- ja sosiaalipalvelut, nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö)

Samalla kaupunginhallitus valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan seuraavasti:

Puheenjohtaja Pia Ojavuo
Varapuheenjohtaja

Lisäksi kaupunginhallitus päättää asettaa 31.12.2024 saakka työllisyyspalvelutoimikunnan, jonka tehtävänä on toimia neuvoa antavana elimenä työllisyyspalveluliikelaitoksen toiminnan käynnistämisen valmistelua varten.

Samalla kaupunginhallitus päättää:

- nimetä työllisyyspalvelutoimikunnan jäseniksi, varajäseniksi, puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi samat henkilöt kuin edellä johtokunnan yhteydessä päätettiin.
- määrätä työllisyyspalvelutoimikunnan esittelijäksi työllisyysjohtajan kaupunginkansliasta.
- kehottaa kaupunginkansliaa järjestämään toimikunnan pöytäkirjanpitäjän tehtävät.

Vielä kaupunginhallitus päättää, että toimikuntaan sekä johtokuntaan sovelletaan kaupunginvaltuuston antamaa päätöstä luottamushenkilöiden taloudellisista etuuksista.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Tausta

Kaupunginvaltuusto päätti 13.3.2024 (§ 59) perustaa 1.1.2025 alkaen keskushallintoon kuuluvan Helsingin kaupungin työllisyyspalveluliikelaitoksen, jonka tehtävänä on huolehtia julkisten työvoimapalveluiden tuottamisesta, kaupungin työllisyyden edistämisestä sekä niihin liittyvästä kehittämisestä ja koordinaatiosta ja työikäisten kotoutumista edistävien palveluiden tuottamisesta.

Johtokunta

Kunnallisella liikelaitoksella on johtokunta, joka on lakisääteinen toimielin. Johtokunnan tehtävistä säädetään kuntalain 67 §:ssä. Johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Lisäksi johtokunta päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden rajoissa sekä seuraa tavoitteiden saavuttamista ja raportoi niiden saavuttamisesta. Johtokunta on kuntalain 30 §:n tarkoittama kunnan toimielin.

Työllisyyspalveluliikelaitokselle perustetaan seitsemänjäseninen johtokunta, johon tullaan nimeämään liikelaitoksen perustamispäätökseen (kaupunginvaltuusto 13.3.2024 § 59) sisällytetyn esittelijän kannanoton mukaan poliittisia luottamushenkilöitä viisi ja virkahenkilöitä kaksi. Virkahenkilöitä esitetään johtokuntaan heidän asemansa ja tehtävän perusteella. Puheenjohtajana toimii virkahenkilö. Liikelaitoksen toimintaa ohjaava johtokunta keskittyy liikelaitoksen toiminnan ja sen tuottavuuden parantamiseen.

Hallintosäätömuutosten voimaantulon sekä liikelaitoksen perustamisen ajankohdan takia johtokunta nimetään 1.1.2025 lukien.

Toimikunta

Kaupunginvaltuuston liikelaitoksen perustamispäätöksen täytäntöönpano -osiossa todetaan, että johtokuntaan valittavat jäsenet kutsutaan neuvoa antavaksi elimeksi syksyn 2024 aikana työllisyyspalveluliikelaitoksen toiminnan käynnistämisen valmistelua varten.

Toimeenpanon valmistelun yhteydessä toimikunta on valikoitunut tarkoituksenmukaisimmaksi keinoksi toteuttaa edellä mainittu kirjaus; toimikunnalla ei ole suoranaista päätösvaltaa, mutta kyse on kuntalain 30 §:n mukaisesta kunnan toimielimestä, joka voidaan asettaa hoitamaan määrättyä tehtävää. Kuntalain esitöissä toimikunnilla tarkoitetaan erityisesti projektiluonteisia tehtäviä hoitavia toimielimiä.

Kuntalain 30 §:n mukaan kaupunginhallitus voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten enintään kaupunginhallituksen toimikaudeksi.

Kaupungin vastuulle siirtyy vuodenvaihteessa laaja viranomaistehtävien kokonaisuus. Riittävän toimintavarmuuden saavuttamiseksi johtokuntaan nimettävät henkilöt nimetään 31.12.2024 saakka asetettavaan työllisyyspalvelutoimikuntaan. Toimikunnan nimeäminen mahdollistaa

myös luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien maksamisen kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Muut säännökset

Kuntalain 74 §:n 4 momentin mukaan johtokuntaan ja toimikuntaan voidaan valita sellainenkin henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ja lautakuntaan tai jonka kotikunta kunta ei ole.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Säännöksen 3 momentin mukaan viranomaisten ja kaikkien niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita tässä pykälässä tarkoitettuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden.

Toimivalta

Kaupunginvaltuusto päätti 13.3.2024 (§ 59) työllisyyspalveluliikelaitoksen perustamisesta 1.1.2025 alkaen. Samassa yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyi työllisyyspalveluliikelaitosta koskevat hallintosäännön muutokset 1.1.2025 lukien. Mainitun hallintosäännön 2 luvun 22a §:n mukaan kaupunginhallitus valitsee kahden vuoden toimikaudeksi johtokunnan jäsenet ja varajäsenet työllisyyspalveluliikelaitokseen. Lisäksi kaupunginhallitus valitsee johtokunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kuntalain 30 §:n 3 momentin mukaan kaupunginhallitus voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Annukka Sorjonen, työllisyysjohtaja, puhelin: 09 310 84800
annukka.sorjonen(a)hel.fi
Lidia Perkiö, juristi, puhelin: 09 310 37199
lidia.perkio(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti

02.09.2024

Asia/17

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Taloushallintopalvelu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

§ 512

Helsingin kaupungin liittyminen Luontoviisaat kunnat -verkoston jäseneksi

HEL 2024-010828 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että Helsingin kaupunki liittyy Luontoviisaat kunnat -verkoston jäseneksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että Helsingin kaupunki eroaa Suomen Kylmäyhdistys ry:stä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Jarmo Saarikivi, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 52255
jarmo.saarikivi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Luontoviisaat kunnat on suomalaisten kaupunkien ja kuntien verkosto, joka pyrkii hillitsemään luontokatoa, edistämään luonnon monimuotoisuutta ja vähentämään luontoa heikentävää toimintaa sekä kehittämään kokonaisvaltaisesti kuntien luontotoimintaa. Luontoviisaat kunnat -verkostoa koordinoivat Suomen ympäristökeskus (Syke) ja Kuntaliitto.

[Luontoviisaat kunnat -verkosto](#) perustettiin 31.1.2023. Verkosto on suurlta osin kaupungeista koostuva verkosto, johon kuuluvat tällä hetkellä Janakkala, Vihti, Espoo, Akaa, Urjala ja Valkeakoski. Luontoviisaat kunnat -verkostossa ei ole jäsenmaksua.

Tavoitteelliseen toimintaan pyrkivään Luontoviisaat kunnat -verkostoon liittyminen edellyttää kunnalta sitoutumista verkoston kriteerien täyttämiseen viimeistään neljän vuoden kuluessa verkostoon liittymisestä. Kriteerit ovat seuraavat:

- Kunta sitoutuu kuntastrategiassa tai muussa strategisessa asiakirjassa luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.
- Kunta laatii luonnon monimuotoisuuden turvaamisen lumo-toimintaohjelman tai -strategian (kunnallinen tai alueellinen). Lumo-ohjelma voi olla osa kunnan ympäristöohjelmaa. Kunta sitoutuu seuraamaan lumo-ohjelman etenemistä.
- Kunta perustaa poikkitoimialaisen työryhmän edistämään luonnon monimuotoisuutta.
- Kunta kartoittaa omistamiensa maa- ja vesialueiden arvokkaat luontokohteet. Kunta vie keräämänsä tiedon omaan ja mielellään myös kansallisiin kuten FEO:n (Suomen ekosysteemiobservatorio) ja Laji.fi tietojärjestelmiin.
- Kunta ottaa luonnon monimuotoisuuden huomioon omistamiensa metsien sekä hallinnoimiensa viher-, virkistys- ja vesialueiden hoitokäytännöissä.
- Kunta sitoutuu lisäämään kuntalaisten ja yritysten lumo-tietoutta ja osallistamaan heitä lumo-ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen.
- Kunta sitoutuu lisäämään henkilöstön ja kuntapäätäjien tietoisuutta luonnon monimuotoisuudesta.

Helsinki täyttää liittymiskriteerit pääosin jo nyt [Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman 2021–2028 \(LUMO-ohjelman\)](#) kirjauksiin perustuen. LUMO-ohjelmassa ei ole huomioitu yritysten lumo-tietouden lisäämistä ja osallistamista LUMO-ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen, mutta nämä voidaan ottaa huomioon ohjelman päivittämisen yhteydessä vuonna 2025.

Verkoston liittyminen vahvistaa Helsingin kaupunkikuvaa kaupunkistrategian kirjausten mukaisena kunnianhimoisesti luontoa suojelevana ja monimuotoista luontoaan vaalivana kaupunkina. Verkoston kautta Helsinki voi löytää uusia ratkaisuja luontokadon torjuntaan sekä jakaa omia hyviä käytäntöjään muille verkoston jäsenille ja erottautua näin globaalin luontovastuun paikallisen toteuttamisen edelläkävijänä. Liittymällä verkoston Helsinki vahvistaa luontoa huomioon ottavaa toimintaansa yhdessä muiden johtavien luontokaupunkien kanssa.

Lopuksi

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan, jos toimiala ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan toimialan jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä.

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi
Jarmo Saarikivi, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 52255
jarmo.saarikivi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

§ 513

Maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen tekeminen Spoki Oy:n kanssa liittyen asemakaavan muutosehdotukseen nro 12602 (Pitäjänmäki)

HEL 2023-007004 T 10 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi Helsingin kaupungin 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki) määräalan 91-428-3-10-M601 omistajan Spoki Oy:n (Y-tunnus 2704587-4) kanssa tehtävän liitteen nro 1 mukaisen maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen. Sopimuksen mukainen maankäyttökorvaus on 6 134 000 euroa.

Kaupunginhallitus oikeutti:

- kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun tonttipäällikön tekemään maankäyttösopimukseen ja kiinteistökaupan esisopimukseen sekä esisopimuksen perusteella tehtäviin lopullisiin luovutuskirjoihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia
- sekä kaupunkiympäristön toimialan sopimukset ja valvonta -tiimin päällikön että lakimiehen, kummankin yksin, allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta kiinteistökauppojen esisopimusten perusteella tehtävät lopulliset luovutuskirjat sekä tarvittaessa tekemään niihin vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Suvi Rämö, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimusluonnos
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12602 kartta
- 3 Luovutuskirjaluonnos
- 4 Kauppakirjaluonnos (yleiset alueet kaava-alueen ulkopuolelta)
- 5 Kartta (yleiset alueet kaava-alueen ulkopuolelta)
- 6 Kauppakirjaluonnos (tontinosa 46109-1)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Sopimusosapuoli

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Kaupunkiympäristön toimiala

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Pitäjänmäen rautatieaseman ympäristöön suunnitellaan uutta asuin- ja liikerakentamista sekä vanhan rautatieaseman kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaan ympäristökokonaisuuden suojelua.

Kaavamuutos korottaa yksityisen maanomistajan alueen arvoa merkittävästi, joten maanomistajan kanssa on käyty kaupunginhallituksen 26.4.2021, 310 § tekemän päätöksen mukaiset maapoliittiset neuvottelut ja samalla on neuvoteltu kaavan toteuttamisen edellyttämistä aluejärjestelyistä.

Maanomistajan kanssa esitetään tehtäväksi sopimus, jossa maanomistaja maksaa kaupungille maankäyttökorvausta noin 6,1 miljoonaa euroa sekä luovuttaa korvauksetta kaupungille noin 1,1 hehtaarin suuruiset yleiset alueet. Korvauksesta suoritetaan noin 1,7 miljoonaa euroa rahana ja noin 4,4 miljoonaa euroa luovuttamalla kaupungille yhteensä noin 15,6 hehtaaria yleisiä alueita kaavamuutosalueen ulkopuolelta, joista keskeisimpänä noin 8,5 hehtaarin suuruinen alue Keskuspuistosta.

Lisäksi maanomistaja sitoutuu sopimusehdoissa toteuttamaan alueelleen noin 7 100 k-m² välimuodon asuntotuotantoa, josta vähintään 3 100 k-m² toteutetaan asumisoikeusasuntotuotantona.

Esittelijän perustelut

Nykytilanne ja maanomistus

Kaavamuutosalue koskee Pitäjänmäen asemapuistoa ja siellä olevia vanhoja rakennuksia sekä radan pohjoispuolen rakentamatonta aluetta asemapuiston länsipuolella.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Pääosalla aluetta on voimassa asemakaava nro 3669 vuodelta 1955, jossa alue on osoitettu rautatiealueen liikennealueeksi (LR). Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu Pitäjänmäentien katualuetta.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 5,2 hehtaaria, josta Spoki Oy omistaa pääosan (jäljempänä maanomistaja). Helsingin kaupunki omistaa nykyiset katu- ja liikennealueet, Suomen valtio/Väylävirasto omistaa osan rautatien liikennealueesta ja vanha asemarakennus maa-aloineen on yksityisen maanomistajan omistuksessa.

Asemakaavan muutosehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta on 20.4.2021, 195 § esittänyt kaupunginhallitukselle liitteenä nro 2 olevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12602 hyväksymistä.

Kaavamuutos mahdollistaa uuden asunto- ja liikekorttelin 46125 rakentamisen radan pohjoispuolelle. Asemapuisto vanhoine rautatierakennuksineen suojellaan ja rautatien liikennealueella sijaitsevat puurakennukset suojellaan ja niille muodostetaan omat tontit.

Kaava-alueelle on osoitettu uutta rakennusoikeutta yhteensä 24 800 k-m², josta asuntokerrosalaa on noin 22 880 k-m² ja liikekerrosalaa noin 1 920 k-m². Uuden korttelin 46125 korttelitehokkuus on e=1,7. Asukasmäärän lisäys on noin 570.

Maanomistajan omistamalle määräalan 91-428-3-10-M601 osalle on kaavassa osoitettu rakennusoikeutta yhteensä 24 117 k-m², josta 22 300 k-m² on asuinrakennusoikeutta ja 1 817 k-m² myymälä- ja liiketila. Lisäksi määräalasta noin 1 784 m² on osoitettu pysäköintialueeksi ja 10 995 m² yleisiksi alueiksi.

Maankäytösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus

Kaavamuutos korottaa maanomistajan omistamien alueiden arvoa merkittävästi, joten maanomistajan kanssa on käyty kaupunginhallituksen 26.4.2021, 310 § tekemän päätöksen mukaiset maapoliittiset neuvottelut.

Neuvottelujen tuloksena on laadittu liitteenä nro 1 oleva maankäytösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus. Sopimus on allekirjoitettu 18.6.2024 ja se tulee voimaan, kun kaupunginhallituksen maankäytösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen hyväksymistä koskeva päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Maankäyttökorvaus

Maanomistaja suorittaa osallistumisena yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin kaupungille korvausta 6 134 000 euroa sekä luovuttaa korvauksetta kaupungille noin 10 995 m² yleisiä alueita kaupunginhallituksen 26.4.2021, 310 § tekemän päätöksen perusteella.

Maanomistaja suorittaa korvauksen maksamalla rahana 1 685 592 euroa sekä luovuttamalla kaupungille virkistys-, katu- ja muita yleisiä alueita kaava-alueen ulkopuolelta 4 448 408 euron arvosta.

AM-ohjelman hallinta- ja rahoitusmuoto

Kaupunginvaltuuston 11.11.2020 hyväksymän asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (jäljempänä "AM-ohjelma") mukaan yksityisen maanomistuksen hallinta- ja rahoitusmuotojen toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla.

Maanomistaja täyttää em. AM-ohjelman hallinta- ja rahoitusmuotoita toteuttamalla tai luovuttamalla toteuttavaksi yhteensä noin 7 110 k-m² välimuodon asuntotuotantona, josta vähintään 3 100 k-m² toteutetaan asumisoikeusasuntoina. Sopimusalueelle toteutettavien vuokratilojen kokonaismäärä saa olla enintään 55 % korttelialueen 46125 asuntorakennusoikeuden kokonaismäärästä.

Hankkeelta edellytettävä hallintamuotojakauma on määritetty yhteistyössä kaupunginkanslian asuminen-yksikön kanssa.

Kiinteistökaupan esisopimus

Kaupunki ja maanomistaja ovat sopineet seuraavista aluejärjestelyistä:

- Maanomistaja luovuttaa liitteenä nro 3 olevan luovutuskirjaluonnoksen ja liitekartan mukaisesti kaupungille määräalasta 91-428-3-10-M601 noin 10 995 m²:n suuruiset, asemakaavan muutoksessa katu-, puisto- ja torialueeksi osoitetut alueet korvauksetta kaupunginhallituksen 26.4.2021, 310 § päätöksen perusteella.
- Maanomistaja luovuttaa sopimusluonnoksen liitteenä nro 4 olevan kauppakirjaluonnoksen mukaisesti kaupungille määräalat kiinteistöistä 91-402-4-19, 91-436-3-12 ja määräalat määrääloista 91-429-3-305-M603 ja 91-428-3-10-M601 sekä kiinteistöt 91-436-1-24 ja 91-54-201-2. Luovutettavien alueiden pinta-ala on yhteensä noin 156 513 m². Luovutuksen kohteena on kaava-alueen ulkopuolella sijaitsevat virkistys-, katu ja muut yleiset alueet, joihin kaupungilla on lunastuslain mukainen lunastusvelvollisuus. Keskeisin kohde on noin 84 908 m²:n suuruinen alue Keskuspuistosta. Kartat ja tiedot kohteista ovat liitteenä nro 5. Alueiden kauppahinta on 4 448 408 euroa, joka vähennetään maanomistajan maksettavaksi

tulevasta maankäyttökorvauksesta 6 134 000 euroa.

- Kaupunki luovuttaa liitteenä nro 6 olevan kauppakirjaluonnoksen ja karttaliitteen mukaisesti maanomistajalle katualueesta 91-46-9901-0 noin 67 m²:n suuruisen tontinosan asemakaavan muutoksen mukaiseen AL/S-tonttiin 46109/1 kauppahinnalla 10 000 euroa.

Yleisten alueiden hinnoittelu perustuu kaupungin katualueiden vyöhykehinnoitteluun ja tontinosan kauppahinnan markkinaehtoisuus on varmistettu ulkopuolisen auktorisoidun arvioitsijan lausunnolla.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 momentin 9 kohdan sekä kaupunginhallituksen päätöksen 26.4.2021, 310 § perusteella kaupunginhallitus päättää kokonaisarvoltaan 5 miljoonaa euroa suuremmista maankäytösopimuksista. Kokonaisarvo kattaa sekä maankäyttökorvauksen että aluejärjestelyt. Sopimuksen kokonaisarvo on 6 134 000 euroa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Suvi Rämö, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sopimusluonnos
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro12602 kartta
- 3 Luovutuskirjaluonnos
- 4 Kauppakirjaluonnos (yleiset alueet kaava-alueen ulkopuolelta)
- 5 Kartta (yleiset alueet kaava-alueen ulkopuolelta)
- 6 Kauppakirjaluonnos (tontinosa 46109-1)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Sopimusosapuoli

Otteen liitteet

Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Kaupunkiympäristön toimiala
Liite 5
Liite 6
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.04.2024 § 249

HEL 2023-007004 T 10 01 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin 46. kaupunginosan (Pitäjänmäki) määräalan 91-428-3-10-M601 omistajan Spoki Oy:n (Y-tunnus 2704587-4) kanssa tehtävän liitteen nro 1 mukaisen maankäyttö sopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen hyväksymistä. Sopimuksen mukainen maankäyttökorvaus on 6 134 000 euroa.

Kaupunkiympäristölautakunta valtuutti sekä kaupunkiympäristön toimialan sopimukset ja valvonta -tiimin päällikön että lakimiehen, kummankin yksin, allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta edellä mainitun sopimuksen sekä tarvittaessa tekemään siihen vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun tonttipäällikön tekemään maankäyttö sopimukseen ja kiinteistökaupan esisopimukseen sekä esisopimuksen perusteella tehtäviin lopullisiin luovutus kirjoihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus oikeuttaa sekä kaupunkiympäristön toimialan sopimukset ja valvonta -tiimin päällikön että lakimiehen, kummankin yksin, allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta kiinteistökauppojen esisopimusten perusteella tehtävät lopulliset luovutus kirjot sekä tarvittaessa tekemään niihin vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

(MA146-22)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kirsi Federley, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 36451

[kirsi.federley\(a\)hel.fi](mailto:kirsi.federley(a)hel.fi)

Tom Qvisén, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 34201

[tom.qvisen\(a\)hel.fi](mailto:tom.qvisen(a)hel.fi)

§ 514

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027

HEL 2024-008761 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 13.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 13.6.2024, liite, alustava toiminta- ja taloussuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027 seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö:

- HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa (TTS) esittämä Helsingin kuntaosuuden kasvu ylittää kaupungin talousarvion vastuuperiaatteen mukaisen kasvuvaran 26 milj. eurolla. Helsingin kuntaosuus ei voi kasvaa niin paljon kuluvaan vuoteen verrattuna. Kaupunginhallituksen 10.6.2024 § 365 hyväksymässä Helsingin vuoden 2025 talousarvion raamissa on huomioitu enintään 258 milj. euron kuntaosuus, joka ylittää kaupungin vastuuperiaatteen jo kahdeksalla miljoonalla eurolla. Helsingin kuntaosuutta voidaan kasvattaa tästä vain valtion tukia kohdentamalla ja ylijäämien käyttöä lisäämällä.

- HSL:n toimintamenojen esitetään nousevan 55,4 milj. euroa (6,1 %) ja lipputulosten 40,8 milj. euroa (10,8 %) vuodesta 2024 vuoteen 2025. HSL:n ja jäsenkuntien tulee keskittyä joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden kehittämiseen taloussuunnitelmakaudella sekä kuntayhtymän taloutta koskevissa keskipitkän aikavälin tarkasteluissa.
- Helsingin kanta on, että jäsenkunnille vuoden 2024 loppuun mennessä kertyvät ylijäämät tulisi käyttää taloussuunnitelmakauden aikana täysimääräisesti kuntaosuuksia pienentämään. Jäsenkuntien näkökulmasta tätä perustelee erityisesti kuntayhtymän arvioima kustannuskehitys sekä nykyinen korkotilanne.
- On tärkeää, että lippujen hinnoittelu ohjaa tiiviiseen kaupunkirakenteeseen ja lyhyisiin matkoihin eikä kannusta maankäytön hajaantumiseen. Siten Helsinki ei kannata tasatariffiin siirtymistä edes väliaikaisena ratkaisuna lähimaksun käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa.
- Paine korottaa HSL:n lipunhintoja muodostuu suurelta osin valtakunnan hallituksen päätöksestä korottaa joukkoliikenteen arvonlisäveroa, samaan aikaan kuin hallitus myös pyrkii alentamaan autoilun kustannuksia, mitkä vaikuttavat joukkoliikenteen houkuttelevuuteen HSL-alueella haitallisesti. Helsinki katsoo, että HSL:n tulisi määrätietoisesti pyrkiä vaikuttamaan maan hallitukseen niin, että arvonlisäverotuksen korotus poistetaan joukkoliikenteen lippuhinnoista tai korotus kompensoidaan joukkoliikennetoimijoille.

HSL:n talous 2025–2027

HSL:n alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa toimintamenoit vuodelle 2025 ovat merkittävästi edellisvuotta suuremmat (6,1 %). Vuoden 2025 budjetti on kasvanut selvästi myös siitä, mitä sen on vuosi sitten laaditussa, nykyisessä toiminta- ja taloussuunnitelmassa arvioitu olevan.

Helsingin kaupunki noudattaa taloudenhoidossaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ns. vastuuperiaatetta, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkistrategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen. Tämä rajoittaa mahdollisuuksia kasvattaa myös HSL:lle maksettavaa kuntaosuutta, jonka tulee olla sovitettavissa Helsingin kaupunkitasoiseen talouden kokonaisuuteen vuonna 2025.

HSL:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen esitys Helsingin kuntaosuudeksi vuodelle 2025 on 276,1 milj. euroa eli 33,6 milj. euroa (13,9 %) suurempi kuin kaupungin vuoden 2024 kuntaosuus. Vuodelle 2025 esitetty kuntaosuus on kasvanut 18,1 milj. euroa (7,0 %) edellisvuonna arvioidusta. Kaupunginhallituksen 10.6.2024 § 365 hy-

väksymän Helsingin vuoden 2025 talousarvion raamissa on huomioitu enintään 258,0 milj. euron kuntaosuus, joka jo ylittää kaupungin vastuuperiaatteen kahdeksalla miljoonalla eurolla. Helsingin kuntaosuutta voidaan kasvattaa tästä vain valtion tukia kohdentamalla ja ylijäämien käyttöä lisäämällä.

Kuntaosuuksien voimakkaan kasvun vuoksi on syytä arvioida, onko tarkoituksenmukaista kasvattaa kuntayhtymän henkilöstökuluja ja muiden palvelujen ostoja esitetyssä määrin. Näiden toimintamenojen kasvu nostaa Helsingin maksuosuutta vuodesta 2024 noin 8,0 milj. eurolla (18,6 %). HSL:n muiden ostopalvelujen (erityisesti ulkopuolelta ostettavien asiantuntijapalveluiden) ja henkilöstömenojen esitetään nousevan vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä noin 13,6 milj. euroa (19,9 %). Myös kuntayhtymän vuoden 2025 investoinnit kasvavat huomattavasti nykyisen talousarvion sisältämästä toimintasuunnitelma (TS) vuoden 2025 arviosta (investointimenojen nousu TS2025–TAE2025 yht. 6,6 milj. euroa/42,6 %). Em. toiminta- ja investointimenojen nousut liittyvät erityisesti matkustajainformaatiojärjestelmän kehittämiseen sekä lippu-tilihankkeeseen. Kustannusnousut ovat huomattavat, ja toimintamenojen osalta merkittävästi kaupungin toimintaa ohjaavaa vastuuperiaatetta suuremmat.

HSL suunnittelee talouttaan erittäin varovaisesti, mikä on pandemian aikaisia vuosia lukuun ottamatta aina johtanut ylijäämien kertymiseen HSL:n kassaan. HSL:n tulisi luopua ylivarovaisesta budjetointitavastaan, koska harvoin kaikki riskivaraukset toteutuvat samana vuonna. Mikäli tiukennettu budjetointitapa ja yleisistä kustannuksista säästäminen eivät pienennä menoja riittävästi, on myös tarpeellista arvioida, kuinka operointikustannuksia voitaisiin pienentää. HSL:n tulee tarkastella mahdollisia joukkoliikenteen tarjonnan lisäyksiä ja arvioida niiden vaikutuksia hyvin kriittisesti. Erityisesti kun Helsingin kuntaosuus kasvaa niin voimakkaasti.

HSL on alustavassa TTS:ssa esittänyt, että kunnille kertyneistä ylijäämistä 1/3 käytettäisiin vuonna 2025 tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua (kasvua), mutta vuosina 2026 ja 2027 kertynyttä ylijäämää ei käytettäisi lainkaan. Helsingin kanta on, että kunnille kertyneet ylijäämät tulisi käyttää taloussuunnitelmakauden aikana täysimääräisesti kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua tasaamaan. Tästä vakiintuneesta käytännöstä tulisi pitää kiinni, ellei siihen ole HSL:n maksuvalmiuden varmistamisen näkökulmasta erityistä estettä.

Alustava TTS ei sisällä varausta peruspääoman korkojen maksamiseen. Helsinki edellyttää, että talousarviovalmistelussa tulee huomioida omistajalinjauksen mukainen peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus.

Mikäli hallituksen esitys arvolisäverokannan korottamisesta toteutuu, nousee joukkoliikennelippujen arvolisäverokanta 10 %:sta 14 %:iin. Arvolisäveron muutoksen aiheuttama kustannusvaikutus lippujen hintoihin on ilman hintajoustoa 3,6 % ja hintajousto huomioiden HSL:n arvion mukaan noin 6 %. Suurin osa HSL:n esittämästä keskimääräisestä 8 % lipunhintojen korotuksesta kohdistuu siten arvonlisäveron ennakoidun korotuksen kattamiseen.

Vastaukset kuuteen kysymykseen

Osana lausuntopyyntöä HSL on tiedustellut jäsenkuntien näkemyksiä kuuteen kysymykseen.

1) Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?

Pks-yhteistyössä ei ole toistaiseksi päästy yksimielisyyteen infrakorvausmallin kehittämisestä tai siihen liittyvistä jatkotoimenpiteistä.

Mallin mahdollinen muuttaminen ei ratkaise joukkoliikennejärjestelmän kokonaiskustannusten kasvuun liittyviä rahoituspaineita. Rahoitusmallia tärkeämpää olisi pyrkiä joukkoliikenteen kustannustehokkuuden parantamiseen sekä kuntayhtymän toiminnan ja talouden suunnittelussa, yksittäisten merkittävien joukkoliikennehankkeiden suunnittelussa, että jäsenkuntien omistajaohjauksessa ja kuntayhtymälle asetettavissa tavoitteissa. Matkustajamäärien kasvattaminen nykyisessä järjestelmässä ja joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuuden parantaminen tulee olla HSL:n ja jäsenkuntien keskeinen yhteinen tavoite.

HSL on tuonut keskipitkän aikavälin tarkasteluissaan esille, että joukkoliikennejärjestelmän kustannukset kasvavat myös tulevana vuosina lipputuloja nopeammin. Kustannusten nousun syynä ovat jäsenkuntien suunnittelemat merkittävät joukkoliikennehankkeet, jotka nostavat sekä joukkoliikenteen operointi- että infrakustannuksia. HSL:n tarkastelujen sisältämät arviot lipputulojen, ja niiden taustalla olevien matkustajamäärien kehittymisestä keskipitkällä aikavälillä vaikuttavat puolestaan hyvin maltillisilta. Erityisesti joukkoliikennejärjestelmään tehdyt ja suunnitteilla olevat panostukset sekä seudun ennustettu väestönkasvu huomioiden.

Jatkossa HSL:n tulisi, tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa, seurata erityisesti joukkoliikenteen kokonaiskustannusten ja eri kustannuserien sekä lipputulojen ja matkustajamäärien kehitystä. Tähän vuonna 2023 aloitettu HSL-talouden keskipitkän aikavälin jatkuva prosessi on hyvä ja tarpeellinen työtapana.

Lisäksi tulee huomioida, että HSL:n perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän yhtenä tehtävänä on osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa. Tehtävän hoitaminen edellyttää sekä HSL:n että jäsenkuntien sitoutumista siihen.

2) Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjettiin, joka tähtää 400 milj. nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?

Matkustajamäärien kasvattaminen on erittäin hyvä tavoite ja yhden-suuntainen kaupungin tavoitteiden kanssa, mutta siihen ei tule pyrkiä joukkoliikennejärjestelmän kustannuksista välittämättä. Tavoitetta 400 milj. noususta on syytä arvioida uudelleen koronan jälkeisenä vähentyneiden työmatkojen aikana.

Asetettavan tavoitteen tulee olla saavutettavissa ja kuntayhtymän tulee esittää toimenpiteet ja vaikutusarviointit, joilla voidaan osoittaa tavoitteen toteutuminen kustannustehokkaasti. HSL:n tulee seurata ja arvioida sekä nousu- että matkustajakilometrikustannuksen kehitystä ja näiden suhdetta lipputuloihin. Edellä mainittujen tunnuslukujen avulla seurataan HSL:n tekemien toimenpiteiden ja joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuutta.

3) Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?

Kuntayhtymän ja jäsenkuntien on yhteisesti löydettävä tasapaino tarjottavan joukkoliikenteen palvelutason, järjestelmän kehittämisen sekä kuntien maksuosuuksien ja lipputulojen/lippujen hintojen välillä.

Helsingiläisten eniten käyttämien lippujen (sisäinen/AB-vyöhyke) hintoja on HSL:n toiminta-aikana nostettu 55–75 %, kun samaan aikaan pidempien matkojen lippujen hinnat ovat nousseet 12–22 % ja yleinen kuluttajaindeksi on kasvanut noin 30 %. Kaupunkistrategiakkin edellyttää, että helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat on pidettävä kohtuullisina. Joukkoliikenteen kehittämisen ja myös lippujen hinnoittelun pitää olla pitkäjänteistä työtä. Lippujen hintoja laskettiin AB-vyöhykkeellä ensimmäistä kertaa kuluvan vuoden alussa.

Jos palvelutason parannuksia tehdään, tulee ne kohdistaa kustannustehokkaasti siten, että liikennöintiin tehdyt muutokset kasvattavat lipputuloja ja tuovat joukkoliikenteen pariin uusia maksavia asiakkaita. Tehtävät toimenpiteet tulee raportoida jäsenkunnille ja seurata niiden vaikuttavuutta. Kysynnän muutoksia tulee seurata tarkasti ja palvelutason muutoksia ohjata resurssiviisaasti. Eniten kasvupotentiaalia on siellä, missä on tiivein maankäyttö ja missä tehdään eniten matkoja sekä arkena että viikonloppuisin.

4) Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025– 2027?

Kaupunkistrategian mukaisesti maankäyttöä kehitetään Helsingissä siten, että liikenne on järjestettävissä kestäväällä tavalla niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan, mutta muutokselle ei ole asetettu tarkkaa lukuarvoa. Kaupungin on kuitenkin perusteltua tavoitella sitä, että helsinkiläisten matkoissa joukkoliikenteen osuudet palautuisivat samalla tasolle kuin ennen pandemiaa. Tämä muutos tulee saavuttaa niin, että kävelen, polkupyörällä ja joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen osuus kasvaa kaupunkistrategian tavoitteen mukaisesti.

5) Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseksi kaupungin kasvua ohjataan joukkoliikenteen kannalta hyvän palvelutason alueille mahdollisimman paljon raideliikenteeseen, ja erityisesti raskaaseen raideliikenteeseen tukeutuen. Asemanseutujen kehittäminen on MAL-suunnitelman keskeinen tavoite ja myös Helsingin täydennysrakentamisen painopiste. Raideliikenteen verkostokaupunkia laajennetaan toteuttamalla raitioliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteitä ja rakentamalla uusia yhteyksiä kuten Kruunusillat, Kalasatama-Pasila-raitiotie ja Länsi-Helsingin raitiotie.

Kaupungin liikenneinvestoinnit painottuvat joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseen. Ensi vuoden kaikista yleisille alueille kohdistuvista investoinneista joukkoliikenteen osuus on noin 40 %. Helsinki on sitoutunut investoimaan sellaisiin liikennehankkeisiin, jotka lisäävät kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kestävän liikkumisen muodot eli kävely, pyöräliikenne ja joukkoliikenne sekä tukevat toisiaan että osin ovat vaihtoehtoja toisilleen. Olennaista on kasvattaa niiden osuutta kokonaisuutena, mihin Helsinki on sitoutunut kaupunkistrategiassaan.

6) Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

Lähimaksu on erinomainen, asiakkaiden pitkään toivoma parannus maksujärjestelmään, joka yksinkertaistaa erityisesti satunnaisten joukkoliikenteen käyttäjien matkustamista. Lähimaksamiselle ei kuitenkaan tule asettaa muista maksutavoista poikkeavaa taksaa. Käyttäjän kannalta on sekavaa, jos lipunhinta määräytyy maksutavan mukaan.

Yleisesti tasatariffista voidaan todeta aiemmin annetun lausunnon mukaisesti, että on tärkeää, että lippujen hinnoittelu ohjaa tiiviiseen kau-

punkirakenteeseen ja lyhyisiin matkoihin eikä kannusta maankäytön hajaantumiseen, mikä olisi seurausta siitä, että matkustaminen kaukaa maksaa saman kuin läheltä. Helsingiläisten eniten tekemien matkojen hinnat ovat nousseet suhteettoman paljon. Tasatariffin myötä hinnat nousisivat entisestään. Helsingin kaupunginhallitus on useassa aiemmassa lausunnossaan tuonut esille, että HSL:n tulee selvittää edullisemman lyhytmatkaisen kertalipputuotteen käyttöönottoa.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

HSL pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027. Lausuntoa on pyydetty 31.8.2024 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 9.9.2024 asti.

Yleistä

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) perussopimuksen mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. HSL:n hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Ehdotuksesta pyydetään jäsenkuntien lausunnot. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

HSL on pyytänyt kaupungilta lausuntoa taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2025–2027. HSL pyytää jäsenkuntiaan ottamaan lausunnoissaan kantaa erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

1. Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?
2. Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjetointiin, joka tähtää 400 milj. nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?
3. Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?
4. Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025 - 2027?
5. Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?

6. Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

HSL:n strategia

HSL:n yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain laadittavan toiminnan kehittämistä ohjaavan strategian. HSL:n strategia kausille 2022–2025 hyväksyttiin 18.1.2022.

HSL:n visiona on olla vuonna 2030 kestävä liikunnan johtava toimija, mahdollistaja ja kumppani. Strategian mukaiset arvot ovat: olemme luottamuksen arvoisia, uudistamme rohkeasti ja onnistumme yhdessä. Neljä strategista tavoitetta ovat: kohti päästötöntä joukkoliikennettä, joukkoliikenteen käyttö ennätyslukemissa, kustannustehokas joukkoliikenne ja tasapainoinen talous. Näissä tavoitteissa korostuvat talouden tervehdyttäminen, asiakkaiden paluu joukkoliikenteeseen ja päästöjen vähentäminen.

Kaupunginhallitus on aiemmin lausunut HSL:n strategiasta, että strategian visio ja strategiset painopisteet antavat hyvän perustan kuntayhtymän toiminnalle. Strategian tavoitteet ovat kannatettavia ja tukevat omalta osaltaan Helsingin kaupungin maankäytön ja liikenteen kehittämiselle asettamia tavoitteita.

Taloussuunnitelma

Osana valtion talouden sopeutusta joukkoliikenteen matalampi 10 %:n arvonlisäverokanta nostetaan 14 %:iin vuoden 2025 alusta alkaen. Veromuutoksen suora vaikutus lippujen hintoihin on 3,64 %, mutta hintajousto huomioiden HSL arvioi vaikutuksen olevan noin 6 %. Muihin kulutapoihin kohdistuva yleisen arvonlisäverokannan muutos kasvattaa kuluttajahintoja 1,21 % eli selvästi vähemmän.

Mikäli lippujen hintoja ei korotettaisi, veromuutos aiheuttaisi HSL:lle noin 17,4 milj. euron lipputulomenetyksen, josta Helsingin osuus olisi 10,2 milj. euroa.

HSL on valmistellut alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perustuen keskimääräiselle 8 %:n lippujen hintojen korotukselle, jonka tuomasta lisätulosta valtaosa menee korotettuun arvonlisäveroon. Koska alv:n mahdollisen muutoksen takia lippujen hintoja joudutaan nostamaan, esitetty lipun hintojen korotus ei mahdollista juurikaan muiden kustannusten nousua.

Toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu HSL:n strategiseen tavoitteeseen, jossa matkustajamäärät kasvavat 400 milj. nousuun vuonna

2025. Vuonna 2023 tehtiin 344 milj. nousua. Vuoden 2024 nousujen toteutumaennuste vuoden ensimmäisen neljänneksen toteutumaan perustuen on 364 milj. nousua. Koronaa edeltäneenä vuonna 2019 HSL-liikenteessä tehtiin 397 milj. nousua.

HSL:n on asettanut strategiakauden tavoitteeksi, että kuntaosuudet asettuvat keskimäärin 50–55 %:in subventiotasoon. Alustava TTS-suunnitelma on laadittu siten, että subventioasteeksi tulee keskimäärin 55,9 %. Strategiseen tavoitteeseen ei siis aivan päästä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi lisäleikkauksia joukkoliikenteen palvelutasoon tai lippujen hintojen suunniteltua suurempia korotuksia.

HSL:n toimintamenojen on arvioitu vuonna 2025 olevan yhteensä 962,8 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2024 toteutumaennusteesta 55,4 milj. euroa (6,1 %). Vuonna 2026 toimintamenojen arvioidaan olevan 974,9 milj. euroa ja 993,9 milj. euroa vuonna 2027.

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat vuonna 2025 yhteensä 639,8 milj. euroa, mikä muodostaa 66,5 % toimintamenoista. Operointikustannukset kasvavat vuoden 2024 toteutumaennusteesta 32,6 milj. eurolla (5,4 %). Liikennemuodoittain operointikustannukset jakautuvat seuraavasti: bussiliikenne 358,9 milj. euroa (56,1 %), metroliiikenne 65,9 milj. euroa (10,3 %), raitioliikenne 84,6 milj. euroa (13,2 %), pika-raitioliikenne 23,0 milj. euroa (3,6 %), junaliikenne 101,4 milj. euroa (15,8 %) ja lauttaliikenne 6,0 milj. euroa (0,9 %). Operointikustannukset ovat 657,2 milj. euroa vuonna 2026 ja 665,6 milj. euroa vuonna 2027.

HSL:n kautta laskutettava kuntien joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus on vuonna 2025 yhteensä 230,3 milj. euroa. Inframenoihin sisällytetään 50 % investointien poistoista ja koroista sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Infrakustannuksista metron osuus on 163,8 milj. euroa (71,1 %). Vuoden 2025 infrakustannukset ovat 9,8 milj. euroa (4,4 %) suuremmat kuin vuoden 2024 toteutumaennuste. Vuonna 2026 infrakulujen arvioidaan laskevan 224,8 milj. euroon ja vuonna 2027 jälleen kasvavan 237,5 milj. euroon.

Kuntayhtymän muiden palveluiden osto- ja henkilöstömenot kasvavat erityisesti vuodesta 2024 vuoteen 2025. Muut ostopalvelut ovat vuonna 2025 yhteensä 49,9 milj. euroa. Kasvu vuoden 2024 toteutumaennusteeseen verrattuna on 8,7 milj. euroa (21,2%). Henkilöstömenot ovat vuonna 2025 yhteensä 32,2 milj. euroa. Kasvu vuoden 2024 toteutumaennusteeseen verrattuna on 4,1 milj. euroa (14,7 %). Vuosina 2026 ja 2027 muiden palvelujen ostomenojen arvioidaan laskevan. Henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan 2,6 % vuonna 2026 ja 2,9 % vuonna 2027.

HSL:n toimintatulot vuonna 2025 ovat yhteensä 956,6 milj. euroa. Kasvu kuluvan vuoden ennusteeseen verrattuna on 70,4 milj. euroa (7,9 %). Toimintatuloista vuonna 2025 on lipputulaja 43,8 % ja kuntaosuuksia 53,9 %. Toimintatulojen arvioidaan olevan 993,4 milj. euroa vuonna 2026 ja 1 012,5 milj. euroa vuonna 2027.

Kokonaisuudessaan vuodelle 2025 tavoitellaan lipputulaja yhteensä 418,6 milj. euron edestä. Lipputulotavoite vuonna 2025 on 40,8 milj. euroa (10,8 %) kuluvan vuoden 2024 ennustetta suurempi. Lipputuloennuste perustuu keskimäärin 8 %:n lippujen hintojen korotukselle. HSL:n hallitus päättää lippujen hinnoista erikseen lokakuussa 2024.

Kuntaosuudet vuonna 2025 ovat yhteensä 537,7 milj. euroa. Keskimääräiseksi subventioasteeksi muodostuu 55,9 %. Kuntaosuudet ovat yhteensä 548,9 milj. euroa vuonna 2026 ja 559,4 milj. euroa vuonna 2027. Vuosien 2026 ja 2027 keskimääräinen subventioaste asettuu 56,0 %:iin.

Helsingin kuntaosuuden on arvioitu vuonna 2025 olevan 284,2 milj. euroa. Kun tästä vähennetään edellisten vuosien ylijäämän kolmannes (5,7 milj. euroa) ja valtion suurille kaupunkiseuduille antama tuki (2,4 milj. euroa) kuntaosuudeksi muodostuu 276,1 milj. euroa. HSL:n tulee tarkastella mahdollisia joukkoliikenteeseen tehtäviä tarjonnan lisäyksiä ja arvioida niiden vaikutuksia hyvin kriittisesti, kun Helsingin kuntaosuus on kasvanut näin voimakkaasti. Kaupunginhallituksen 10.6.2024 hyväksymän Helsingin talousarvion vuoden 2025 talousarvioesityksen raamissa on huomioitu enintään 258,0 milj. euron kuntaosuus.

Pikaraitiotien ja kantaraitiotien infrakustannusten jakoperiaatteita on valmisteltu hyvässä yhteistyössä kuntien edustajien ja HSL:n kesken. Esityslistan liitteenä olevan HSL:n TTS-raportin kuntaosuuslaskelma on vanhentunut. Päivitetty laskelma kuntaosuuksista on esityslistan liitteenä 3. Pikaraitiolinjan 15 infrakustannusten tarkempi jako vahvistuu syksyllä tehtävässä raitioliikenteen lippulajitutkimuksessa. Tällä voi olla vaikutusta Helsingin kuntaosuuteen tulevana vuosina.

HSL on alustavassa TTS:ssa esittänyt, että kunnille kertyneistä ylijäämistä 1/3 käytettäisiin vuonna 2025 tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua (kasvua), mutta vuosina 2026 ja 2027 kertynyttä ylijäämää ei käytettäisi lainkaan. Aiemmin käytäntönä on ollut, että kunnille kertyneet ylijäämät palautetaan kunnille täysimääräisesti kolmen vuoden TTS-kauden aikana. Ylijäämien kerryttäminen HSL:lle ei ole nykyisessä korkotilanteessa tarkoituksenmukaista. Kertynyt ylijäämä on jatkossakin perusteltua käyttää tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua.

Infrakorvauksista

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Osana lausuntopyyntöä HSL on tiedustellut, miten infrakorvausmallista aiheutuvat merkittävät kustannuspaineet lippujen hintoihin voitaisiin ratkaista.

Infrakorvausten irrottamisesta HSL:n subventiotavoitteesta ei ole säädetty seudullista yksimielisyyttä. Asiasta on keskusteltu muun muassa pks-kuntajohtajien tapaamisessa kesäkuussa. HSL:n ja omistajakuntien tulee yhteisesti edelleen pohtia mitä toimenpiteitä kustannuspaineiden lieventämiseen on löydettävissä, ja onko niiden syystä tarpeen tehdä muutoksia kuntayhtymän perustehtäviin, rahoitusmalliin tai omistajaohjauksen tavoitteen asetantaan.

Muutoksia suunnitelmakaudella

Merkittävimmät liikenteen palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

Vuonna 2025

- metrolienteessä varaudutaan lähivuosina kohdennettuihin tarjonnan lisäyksiin esimerkiksi ruuhka-ajan vuorovälin tihentämiseen entiselleen maanantaisin ja perjantaisin sekä iltaliikenteen tihentämiseen koronaa edeltävälle tasolle
- raitioliikenteen tarjontaa varaudutaan kasvattamaan Jätkäsaaren ja Kalasataman kasvavilla alueilla vähintäänkin ruuhka-aikoina
- pikaraitiolinjan 15 (Raide-Jokeri) vuoroväli tihennetään ruuhka-aikana 6 minuuttiin. Päivä- ja iltaliikenne varaudutaan tihentämään 7,5 minuutin vuoroväliin nykyisen 10 minuutin vuorovälin sijaan
- bussiliikenteessä tehdään alueellisia linjastotarkasteluja koko HSL-alueella tulevien vuosien aikana. Alueellisilla linjastotarkasteluilla pyritään lisäämään asiakasymmärrystä sekä löytämään potentiaalisia keinoja kasvattaa nousijamääriä sekä parantaa linjaston kustannustehokkuutta.

Vuonna 2026

- lähijunaliikenteessä varaudutaan Helsingin ja Järvenpään välisen junaliikenteen vuorovälin tihentämiseen ruuhka-aikojen ulkopuolella päiväliikenteessä ja lauantaisin klo 9 - 19 siten, että junilla olisi noin 15 minuutin vuorovälit nykyisen 30 minuutin vuorovälin sijaan. Muutos toteutetaan, mikäli Järvenpää liittyy HSL:n jäseneksi.
- raitiolinjat 4 ja 10 palaavat normaalireiteilleen Mannerheimintien katutöiden valmistuessa
- varaudutaan Salmisaari–Ruoholahti–Jätkäsaari–Punavuori–Hernesaari -alueen bussiliikenteen kehittämiseen. Salmisaarenrannan työpaikka-alueen bussiliikenteen tarjonta pienkalustolinjalla 26 on osoittautunut kapasiteetiltaan riit-

tämättömäksi ratkaisuksi.

- Lahdenväylän bussiliikenteessä varaudutaan Kalasataman uuden terminaalialueen mahdollistamiin linjastomuutoksiin

Vuonna 2027

- Kruunusillat-hankkeen valmistumisen myötä varaudutaan aloittamaan raitioliikenne Laajasalon ja Helsingin kantakaupungin välillä kahdella uudella linjalla: linja 11 (Kruunuvuorenranta– Kalasatama–Pasila) ja linja 12 (Laajasalo–Hakaniemi).

- bussiliikenteessä varaudutaan jatkamaan linjan 56 reittiä Kalasataman alueella metroasemalta Hanasaaren alueelle katuverkon rakentua ja alueen asukasmäärän kasvaessa.

Lisäksi suunnitelmavuosina bussiliikenteessä varaudutaan lisäämään tarjontaa Postipuiston, Malminkentän, Kruunuvuorenrannan ja Kuninkaantammen kasvavia asuinalueita palveleville linjoille.

HSL tulee tekemään päätökset joukkoliikenteen tarjonnan lisäyksistä ja muista toimenpiteistä toteutuneeseen kysyntädataan, kerättyyn asiakasymmärrykseen, alueelliseen lipputulokehittymään ja kuukausittaisiin linjakohtaisiin tilastoihin pohjautuen.

Talousarviossa varaudutaan myös monien katutöiden, metrojärjestelmän perusparannusten ja muiden katuliikenteeseen vaikuttavien poikkeusjärjestelyiden sekä Espoon kaupunkiradan rakennustöiden junaliikenteelle aiheuttamien vuotuisten katkojen aikaisen korvaavan bussiliikenteen lisäkustannuksiin.

HSL:n lippu- ja maksujärjestelmä uudistetaan perustuen tilipohjaiseen taustajärjestelmään. Uudistuksessa yhdistetään nykyisin käytössä olevat kaksi erillistä lippujärjestelmää, matkakorttijärjestelmä ja HSL-sovelluksen taustajärjestelmä, uudeksi lippujärjestelmäksi. Uudessa järjestelmässä matkustusoikeus voidaan todentaa matkakortin lisäksi muilla erilaisilla tunnisteilla. Tämä mahdollistaa esimerkiksi tapahtumalippujen toimimisen matkustusoikeutena joukkoliikennevälineissä. Lipputilihankkeeseen sisältyy tilipohjainen tausta, uudet lukijalaitteet ja tulevaisuuden lipputuotteiden sekä palvelumallin konseptointityö. Uudet lukijat tulevat mahdollistamaan myös lähimaksamisen. HSL:n tavoitteena on ottaa lähimaksu käyttöön vuoden 2025 alussa koko liikenneverkossa.

Nykyistä vyöhykemallia suunnitellaan muutettavan siten, että Tuusulan ja Sipoon pohjoisosat erotellaan D-vyöhykkeestä uudeksi E-vyöhykkeeksi. E-vyöhykkeellä ovat Ainolan, Järvenpään, Saunakallion ja Jokelan rautatieasemat. Jatkossa kaikki vyöhykkeet toimisivat mini-

missään kahden vyöhykkeen yhdistelminä, joten pelkästään D-vyöhykkeen lipun ostaminen ei olisi enää mahdollista.

Omistajaohjauksen tavoitteet

1. Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	2. Kuntakohtaiset subventio-osuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kuntakohtaisista kokonaiskustannuksista	3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen ja vastuullisuus sekä asiakkaiden tyytyväisyys
<p>Mittarit:</p> <p>1. Tuottavuusohjelman toimeenpano sisältäen tuottavuusmittarien päivittämisen ja taloudellisten vaikutusten tarkentamisen sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi jäsenkuntien taloustilanteet huomioon ottaen</p> <p>2. Matkustajakilometrikustannus (infrakulujen kanssa ja ilman), tavoitetasot 2025: 0,38 €/km ja 0,29 €/km</p> <p>3. Kustannukset per nousu (infrakulujen kanssa ja ilman), tavoitetasot 2025: 2,33 €/nousu ja 1,77 €/nousu</p>	<p>Mittarit:</p> <p>1. Tuottavuusohjelman ja muiden suunnitelmien toteuttaminen ja muokkaaminen siten, että kuntakohtainen subventiotavoite voidaan saavuttaa</p> <p>2. Kuntaosuuksien tarkastelu kuntakohtaisesti vuosittain ja keskipitkän aikavälin (5–7 vuotta) ennusteilla</p> <p>3. Joukkoliikenteen infra- ja operointikustannusten kumulatiivisen kehityksen tarkastelu kuntakohtaisesti ja koko HSL-alueen osalta vähintään suurten infrahankkeiden suunnitteluvaiheessa päivitettävillä pitkän aikavälin ennusteilla, jotka tukevat jäsenkuntien hankekohtaista päätöksentekoa</p>	<p>Mittarit:</p> <p>1. Alueittainen asiakas- ja asukastytyväisyys vuosittain, tavoitetaso 2025: Helsingin osalta vähintään vuoden 2023 tasolla, Espoon ja Vantaan osalta lähestytään HSL-alueen keskiarvoa</p> <p>2. Joukkoliikenteen co2-päästöt vuoteen 2025 mennessä vähintään -90 % verrattuna vuoden 2010 tasoon</p>

Muu omistajalinjaus: Kuntayhtymän talousarviovalmistelussa otetaan huomioon peruspääomalle maksettava 1,5 %:n korvaus

Esittelijän kannanotto

Esittelijän esitys perustuu kaupunkiympäristölautakunnan esitykseen ja kaupunginkansliassa tehtyyn valmisteluun. Esitykseen ei ole sisällytetty kaupunkiympäristölautakunnan tekemiä muutoksia, lukuun ottamatta lisäystä hallitukseen vaikuttamisesta arvonnisäveron korotuksen poistamiseksi. Muutoksia ei ole sisällytetty, koska kaupungin talousarvion 2025 raamin mahdollistaman HSL-maksuosuuden ja HSL:n TTS-esityksen välinen ero on 18,1 milj. euroa, ja kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian arvioiden perusteella lippujen hinnankorotuksesta pidättäytyminen edellyttäisi edellä mainitun lisäksi vielä noin 18,2 milj. euron lisärahoituksen kaupungilta.

Lisäksi on huomioitava, ettei Helsinki voi nykyisessä lippujärjestelmässä yksin subventoida omia asukkaitaan, vaan myös muiden kuntien olisi lisättävä rahoitustaan, jotta lippujen hintoja ei tarvitsisi korottaa.

Infrakorvausmallin muuttamisen osalta esitys poikkeaa kaupunkiympäristölautakunnan esityksestä, koska Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat selvittäneet alustavia vaihtoehtoja mallin kehittämiseksi, mutta asiassa ei ole toistaiseksi löydetty seudullista yksimielisyyttä. Nykyinen infrakorvausmalli on ollut käytössä HSL:n perustamisesta lähtien ja on tulkinanvaraista edellyttääkö infrakorvausmallin muuttaminen perussopimuksen muuttamista. HSL:n ja omistajakuntien välisiä neuvotteluja toimenpiteistä joukkoliikennejärjestelmän kustannuspaineiden lieventämiseksi tulee jatkaa, ja tässä yhteydessä selvittää onko tarvetta esittää muutoksia kuntayhtymän perustehtäviin, rahoitusmalliin ja/tai omistajaohjauksen tavoitteiden asetantaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 13.6.2024
- 2 Lausuntopyyntö 13.6.2024, liite, alustava toiminta- ja taloussuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.08.2024 § 363

HEL 2024-008761 T 00 01 06

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunnon keskeisin sisältö:

- Helsingin tavoitteiden ja asukkaiden sujuvan arjen kannalta lippujen hinnat eivät voi nousta kuten alustavassa suunnitelmassa on esitetty, mikä edellyttää sitä, että Helsingillä on oman budjettinsa laatimisessa valmius kuntaosuuden joustoon ylöspäin.
- Perustelluin ja yksinkertaisin tapa ratkaista subventioprocentin määrittelyyn liittyvät lipun hintojen korotuspaineet, on erottaa infrakustannukset kokonaisuudessaan subventioprocentin laskennasta infrakorvausjärjestelmän säilyessä muutoin nykyisen kaltaisena.
- On tärkeää, että lippujen hinnoittelu ohjaa tiiviiseen kaupunkirakenteeseen ja lyhyisiin matkoihin eikä kannusta maankäytön hajaantumiseen. Siten Helsinki ei kannata tasatariffiin siirtymistä edes väliaikaisena ratkaisuna lähimaksun käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa.
- Paine korottaa HSL:n lipunhintoja muodostuu suurelta osin valtakunnan hallituksen päätöksestä korottaa joukkoliikenteen arvonlisäveroa, samaan aikaan kuin hallitus myös pyrkii alentamaan autoilun kustannuksia, mitkä vaikuttavat joukkoliikenteen houkuttelevuuteen HSL-alueella haitallisesti. Helsinki katsoo, että HSL:n tulisi määrätietoisesti pyrkiä vaikuttamaan maan hallitukseen niin, että arvonlisäverotuksen korotus poistetaan joukkoliikenteen lippuhinnoista tai korotus kompensoidaan joukkoliikennetoimijoille.

HSL:n talous 2025 - 2027

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavassa toimintaja taloussuunnitelmassa toimintamenot vuodelle 2025 on merkittävästi edellisvuotta suuremmat (6,1 %). Vuoden 2025 talousehdotus on kasvanut myös siitä, miten sen ennustettiin viime vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmassa olevan.

HSL:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen esitys Helsingin kuntaosuudeksi vuodelle 2025 on 276,1 milj. euroa eli 33,6 milj. euroa (13,9 %) suurempi kuin kaupungin vuoden 2024 kuntaosuus. Vuodelle 2025 esitetty kuntaosuus on kasvanut 18,0 milj. euroa (7,0 %) edellisvuonna arvioidusta. Kaupunginhallituksen 10.6.2024 hyväksymän Helsingin talousarvion vuoden 2025 talousarvioesityksen raamisissa on huomioitu enintään 258,0 milj. euron kuntaosuus.

Kuntaosuuksien voimakkaan kasvun takia on syytä arvioida, onko taroituksenmukaista kasvattaa kuntayhtymän henkilöstökuluja ja muiden palvelujen ostoja esitetyssä määrin. Näiden toimintamenojen kasvu nostaa Helsingin maksuosuutta vuodesta 2024 noin 8,0 milj. eurolla (18,6 %). HSL:n muiden ostopalvelujen (erityisesti ulkopuolelta ostetta-

vien asiantuntijapalveluiden) ja henkilöstömenojen esitetään nousevan vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä noin 13,6 milj. euroa (19,9 %). Myös kuntayhtymän vuoden 2025 investoinnit kasvavat huomattavasti nykyisen talousarvion sisältämästä TS-vuoden 2025 arviosta (investointimenojen nousu TS2025 - TAE2025 yht. 6,6 milj. euroa / 42,6 %). Em. toiminta- ja investointimenojen nousut liittyvät erityisesti matkustajainformaatiojärjestelmän kehittämiseen sekä lipputilihankkeeseen. Kustannusnousut ovat huomattavat, ja toimintamenojen osalta merkittävästi kaupungin toimintaa ohjaavaa vastuuperiaatetta suuremmat.

HSL suunnittelee talouttaan erittäin varovaisesti, mikä on pandemian aikaisia vuosia lukuun ottamatta aina johtanut ylijäämien kertymiseen HSL:n kassaan. HSL:n tulisi luopua ylivarovaisesta budjetointitavastaan, koska harvoin kaikki riskivaraukset toteutuvat samana vuonna. Mikäli tiukennettu budjetointitapa ja yleisistä kustannuksista säästäminen eivät pienennä menoja riittävästi, on myös tarpeellista arvioida, kuinka operointikustannuksia voitaisiin pienentää. Vuoden 2025 infra-kustannuksiin HSL:llä ei ole mahdollisuuksia vaikuttaa.

HSL on alustavassa TTS:ssa esittänyt, että kunnille kertyneistä ylijäämistä 1/3 käytettäisiin vuonna 2025 tasaamaan kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua (kasvua), mutta vuosina 2026 ja 2027 kertynyttä ylijäämää ei käytettäisi lainkaan. Helsingin kanta on, että kunnille kertyneet ylijäämät tulisi käyttää taloussuunnitelmakauden aikana täysimääräisesti kuntaosuuksien vuosittaista vaihtelua tasaamaan vakiintuneen käytännön mukaisesti.

Mikäli hallituksen esitys joukkoliikennelippujen arvolisäverokannan korottamisesta 10 %:sta 14 %:iin toteutuu, heikentyy joukkoliikenteen hinnoittelun kilpailukyky suhteessa henkilöautoon. Arvolisäveron muutoksen aiheuttama kustannusvaikutus lippujen hintoihin on ilman hintajoustoa 3,6 % ja hintajousto huomioiden HSL:n arvion mukaan noin 6 %. Suurin osa HSL:n esittämästä keskimääräisestä 8 % lipunhintojen korotuksesta kohdistuu siten arvonlisäveron ennakoidun korotuksen kattamiseen.

Helsinki näkee lippujen hintojen nostamisen ristiriitaisena toimena ottaen huomioon HSL:n tavoitteen matkustajamäärän nostamisesta. Jäsenkuntien ja HSL:n tulee yhdessä tarkastella sekä taloudenpitoa että kuntien subvention osuutta, jotta arvonlisäverokannan korotus sekä muut kulut eivät nosta joukkoliikenteen lippujen hintoja nykyisestä.

Vastaukset kuuteen kysymykseen

Osana lausuntopyyntöä HSL on tiedustellut jäsenkuntien näkemyksiä kuuteen kysymykseen.

1) Infrakorvausmallista aiheutuu merkittäviä kustannuspaineita lippujen hintoihin. Miten tämä tilanne ratkaistaan nopeasti?

Infrakorvausten kytkeminen lippujen hintoihin subventioasteen kautta on osoittautunut kestävämmäksi ratkaisuksi. Samalla kun tavoitellaan kestävästä kasvua tukeutuen pääosin joukkoliikenteeseen, joukkoliikenneinvestoinnit aiheuttavat suhteettoman suuren korotuspaineen lippujen hintoihin.

Selvitysten perusteella infrakustannusten aiheuttamat lippujen hintapaineet ratkaisisi tehokkaimmin ja yksinkertaisimmin malli, jossa infrakustannukset erotetaan kokonaan subventioprocentin laskennasta. Samalla tarkoituksenmukainen subventiotavoite määriteltäisiin uudelleen, jotta muutos on kuntataloudellisesti neutraali. Infrakustannusten poistamisen jälkeen subventioprocentti kuvaisi selkeämmin HSL:n oman toiminnan tehokkuutta ja HSL:n talouden suunnittelu voi keskittyä sen omassa päätäntävallassa oleviin asioihin. Infrakorvausjärjestelmä säilyisi muutoin nykyisellään ja infran kustannukset jaettaisiin edelleen HSL:n kautta kuntien kesken käytön mukaisesti.

Kaupungin talouden hallinnan kannalta infrakustannusten irrottaminen subventioprocentin laskennasta ei tarkoita lipsumista tiukasta talouden hoidosta. Päinvastoin kaupungin kannalta olisi selkeää, että joukkoliikenteen infrahankkeiden vaikutukset kaupungin talouteen käsitellään kokonaisvaltaisesti infrahankkeen hankesuunnitelmasta kaupungilla päätettäessä. Kaupunki on joka tapauksessa nykyisinkin infrakustannusten lopullinen maksaja ja on päätöksenteon kannalta hyvä, että roolia tämän mukaisesti selkeytetään.

Infrakorvausten irrottamisesta HSL:n subventiotavoitteesta ei ole säävutettu seudullista yksimielisyyttä.

Vaikka infrakorvausjärjestelmää muutettaisiin, edelleen tulee huomioda, että HSL:n perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän yhtenä tehtävänä on osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa. Tehtävän hoitaminen edellyttää sekä HSL:n että jäsenkuntien sitoutumista siihen.

2) Sitoutuvatko kunnat tavoitelähtöiseen budjettiin, joka tähtää 400 milj. nousun nousijamäärätavoitteen saavuttamiseen?

Matkustajamäärien kasvattaminen on erittäin hyvä tavoite ja on yhden-suuntainen kaupungin tavoitteiden kanssa, mutta siihen ei tule pyrkiä kustannuksista välittämättä. Tavoitetta 400 milj. noususta on syytä arvioida uudelleen koronan jälkeisenä vähentyneiden työmatkojen aikana.

Asetettavan tavoitteen tulee olla saavutettavissa ja olisi esitettävä toimenpiteet, joiden vaikutusarvioinneissa on osoitettu tavoitteen toteutuminen kustannustehokkaasti. HSL:n tulee seurata sekä nousukustannusta että matkustajakilometrin kustannusta sekä näiden suhdetta lipputuloihin. Näiden avulla voidaan seurata HSL:n tekemien toimenpiteiden ja joukkoliikennejärjestelmän kustannustehokkuutta.

Jatkossa HSL:n tulisi, tiiviissä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa, seurata erityisesti joukkoliikenteen kokonaiskustannusten ja eri kustannuserien sekä lipputulojen ja matkustajamäärien kehitystä. Tähän vuonna 2023 aloitettu HSL-talouden keskipitkän aikavälin jatkuva prosessi on hyvä ja tarpeellinen työtapana.

3) Mitä kunnat priorisoivat: kuntaosuuksien tasoa, hinnankorotusten minimoimista vai hyvää palvelutasoa?

Kuntaosuuksien tason, hinnankorotusten minimoimisen ja palvelutason kesken tulee löytää sellainen tasapaino, jossa minkään alueen tai väestöryhmän liikkumismahdollisuudet eivät heikkene olennaisesti ja toimitaan talouden vastuuperiaatteen mukaisesti. Helsinkiläisten kannalta huonoimmin näistä kolmesta painopisteestä ovat kehittyneet lippujen hinnat, joiden hintojen pitämistä kohtuullisina tulee priorisoida.

Helsinkiläisten eniten käyttämien lippujen (sisäinen/AB-vyöhyke) hintoja on HSL:n toiminta-aikana nostettu 55 - 75 %, kun samaan aikaan pidempien matkojen lippujen hinnat ovat nousseet 12 - 22 % ja yleinen kuluttajaindeksi on kasvanut noin 30 %. Kaupunkistrategiakin edellyttää, että helsinkiläisten joukkoliikennelippujen hinnat on pidettävä kohtuullisina. Joukkoliikenteen kehittämisen ja myös lippujen hinnoittelun pitää olla pitkäjänteistä työtä. Lippujen hintoja laskettiin AB-vyöhykkeellä ensimmäistä kertaa kuluvan vuoden alussa.

Jos palvelutason parannuksia tehdään, tulee ne kohdistaa kustannustehokkaasti siten, että liikennöintiin tehdyt muutokset kasvattavat lipputuloja ja tuovat joukkoliikenteen pariin uusia maksavia asiakkaita. Tehdyt toimenpiteet tulee raportoida jäsenkunnille ja seurata niiden vaikuttavuutta. Kysynnän muutoksia tulee seurata tarkasti ja palvelutason muutoksia ohjata resurssiviisaasti. Eniten kasvupotentiaalia on siellä, missä on tiivein maankäyttö ja missä tehdään eniten matkoja sekä arkena että viikonloppuisin.

4) Mikä on kunnan tavoitetaso kulkumuoto-osuuksiin (joukkoliikenne, henkilöautoilu, pyöräily, kävely) vuosina 2025 - 2027?

Kaupunkistrategian mukaisesti maankäyttöä kehitetään Helsingissä siten, että liikenne on järjestettävissä kestäväällä tavalla niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisesti. Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräili-

kenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan, mutta muutokselle ei ole asetettu tarkkaa lukuarvoa. Kaupungin on kuitenkin perusteltua tavoitella sitä, että helsinkiläisten matkoissa joukkoliikenteen osuudet palautuisivat samalla tasolle kuin ennen pandemiaa. Tämä muutos tulee saavuttaa niin, että kävellen, polkupyörällä ja joukkoliikenteellä tehtyjen matkojen osuus kasvaa kaupunkistrategian tavoitteen mukaisesti.

5) Millaisia toimia kunnat ovat valmiita itse tekemään, jotta joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa?

Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattamiseksi kaupungin kasvua ohjataan joukkoliikenteen kannalta hyvän palvelutason alueille mahdollisimman paljon raideliikenteeseen tukeutuen. Asemanseutujen kehittäminen on MAL-suunnitelman keskeinen tavoite ja myös Helsingin täydennysrakentamisen painopiste. Raideliikenteen verkostokaupunkia laajennetaan toteuttamalla raitieliikenteen kehittämisohjelman toimenpiteitä ja rakentamalla uusia yhteyksiä kuten Kruunusillat, Kalasatama-Pasila-raitiotie ja Länsi-Helsingin raitiotie.

Kaupungin liikenneinvestoinnit painottuvat joukkoliikennejärjestelmän kehittämiseen. Ensi vuoden kaikista yleisille alueille kohdistuvista investoinneista joukkoliikenteen osuus on noin 40 %. Helsinki on sitoutunut investoimaan sellaisiin liikennehankkeisiin, jotka lisäävät kestävien kulkumuotojen käyttöä. Kestävän liikkumisen muodot eli kävely, pyöräliikenne ja joukkoliikenne sekä tukevat toisiaan että osin ovat vaihtoehtoja toisilleen. Olennaista on kasvattaa niiden osuutta kokonaisuutena, mihin Helsinki on sitoutunut kaupunkistrategiassaan.

6) Ovatko kunnat halukkaita ottamaan lähimaksun käyttöön HSL-alueella helppouden ja sujuvuuden vuoksi ensimmäisessä vaiheessa yhtenäisellä hinnalla koko alueella?

Lähimaksu on erinomainen, asiakkaiden pitkään toivoma parannus maksujärjestelmään, joka yksinkertaistaa erityisesti satunnaisten joukkoliikenteen käyttäjien matkustamista. Lähimaksamiselle ei kuitenkaan tule asettaa muista maksutavoista poikkeavaa taksaa. Käyttäjän kannalta on sekavaa, jos lipunhinta määräytyy maksutavan mukaan.

Yleisesti tasatariffista voidaan todeta aiemmin annetun lausunnon mukaisesti, että on tärkeää, että lippujen hinnoittelu ohjaa tiiviiseen kaupunkirakenteeseen ja lyhyisiin matkoihin eikä kannusta maankäytön hajaantumiseen, mikä olisi seurausta siitä, että matkustaminen kaukaa maksaa saman kuin läheltä. Helsinkiläisten eniten tekemien matkojen hinnat ovat nousseet suhteettoman paljon. Tasatariffin myötä hinnat nousisivat entisestään. Helsingin kaupunginhallitus on useassa aiemmassa lausunnossaan tuonut esille, että HSL:n tulee selvittää edullisemman lyhytmatkaisen kertalipputuotteen käyttöönottoa.

Käsittely

13.08.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Markku Granholm ja johtava liikenneasiantuntija Lauri Kangas. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Korvataan lausuntoehdotuksen keskeisen sisällön ensimmäisen kappaleen ranskalainen viiva kuulumaan seuraavasti: "Helsingin tavoitteiden ja asukkaiden sujuvan arjen kannalta lippujen hinnat eivät voi nousta kuten alustavassa suunnitelmassa on esitetty, mikä edellyttää sitä, että Helsingillä on oman budjettinsa laatimisessa valmius kuntaosuuden joustoon ylöspäin".

Lisätään lausuntoehdotuksen keskeiseen sisältöön viimeiseksi ranskalaiseksi viivaksi: "Paine korottaa HSL:n lipunhintoja muodostuu suurelta osin valtakunnan hallituksen päätöksestä korottaa joukkoliikenteen arvonlisäveroä, samaan aikaan kuin hallitus myös pyrkii alentamaan autoilun kustannuksia, mitkä vaikuttavat joukkoliikenteen houkuttelevuuteen HSL-alueella haitallisesti. Helsinki katsoo, että HSL:n tulisi määrätietoisesti pyrkiä vaikuttamaan maan hallitukseen niin, että arvonlisäverotuksen korotus poistetaan joukkoliikenteen lippuhinnoista tai korotus kompensoidaan joukkoliikennetoimijoille."

Lisäksi poistetaan seuraavat kohdat, jotka koskevat Helsingin kuntaosuutta.

Poistetaan lausuntoehdotuksesta HSL:n talous 2025 - 2027 kohdasta kappale 6: "Helsingin kaupunki noudattaa taloudenhoidossaan kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti ns. vastuuperiaatetta, jossa käyttömenojen kasvu sidotaan kustannustason ja väestönkasvun muutokseen sekä kaupunkistrategiassa asetettuun tuottavuustavoitteeseen. Tämä rajoittaa olennaisesti mahdollisuuksia kasvattaa HSL:lle maksettavaa kuntaosuutta, jonka tulee olla sovitettavissa Helsingin kaupunkitasoiseen talouden kokonaisuuteen vuonna 2025."

Poistetaan lausuntoehdotuksesta HSL:n talous 2025 - 2027 kohdasta kappale 7 kolmas lause: "Helsingin kuntaosuus ylittää huomattavasti kaupungin talousarvion vastuuperiaatteen mukaisen kasvuvaran."

Poistetaan lausuntoehdotuksesta HSL:n talous 2025 - 2027 kohdasta kappale 9 toiseksi viimeinen lause: "HSL:n tulee tarkastella mahdollisia joukkoliikenteen tarjonnan lisäyksiä ja arvioida niiden vaikutuksia hyvin kriittisesti, kun Helsingin kuntaosuus kasvaa niin voimakkaasti."

Kannattaja: Mia Haglund

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisätään lausuntoehdotukseen viimeiseksi uudeksi kapaleeksi 12: "Helsinki näkee lippujen hintojen nostamisen ristiriitaisena toimena ottaen huomioon HSL:n tavoitteen matkustajamäärän nostamisesta. Jäsenkuntien ja HSL:n tulee yhdessä tarkastella sekä taloudenpitoa että kuntien subvention osuutta, jotta arvonlisäverokannan korotus sekä muut kulut eivät nosta joukkoliikenteen lippujen hintoja nykyisestä. "

Kannattaja: Jenni Hjelt

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 8

Mia Haglund, Jenni Hjelt, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna, Kalle Pusa, Saana Rossi, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8 - 5.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Otto Meri, Jenni Pajunen, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 8

Mia Haglund, Jenni Hjelt, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna, Kalle Pusa, Saana Rossi, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8 - 5.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Lauri Kangas, johtava liikenneasiantuntija, puhelin: 09 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

§ 515

Vähäpäästöisten ajoneuvojen pysäköintietuuden tarkistaminen

HEL 2024-007926 T 11 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus tarkisti kaupunginhallituksen päätöksessä 14.03.2022 § 205 määriteltyjä vähäpäästöisille ajoneuvoille asetettuja kriteereitä siten, että kaupunginvaltuuston 16.2.2011 § 31 hyväksymä vähäpäästöisten ajoneuvojen alennus voimassa olevista pysäköintimaksuista sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen lunastamismaksusta voidaan 1.1.2025 alkaen antaa ajoneuvolain (1090/2002) mukaisille ajoneuvoille seuraavien kriteerien täytyessä:

1. Täyssähkökäyttöiset henkilö- ja pakettiautot.
2. Täyssähkökäyttöiset L-luokan ajoneuvot (moottoripyörät, mopot, kolmi- ja nelipyörät sekä kevyet nelipyörät eli mopoautot).

Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten osalta vähäpäästöisyysalennus koskee vain niitä ajoneuvoluokkia, joille tunnus myönnetään. Tarkistuksen myötä pysäköintietuuden piiristä poistuville ajoneuvoille pysäköintietuus on voimassa vuoden 2024 loppuun asti. Pysäköintietuutta ei myönnetä takautuvasti.

Kaupunginhallitus katsoi, että Helsingin tulee varmistaa latausinfran kehittyminen niin, että kaikilla Helsingin alueilla asukkailla on mahdollisuus siirtyä täyssähköauton käyttöön. Sähköautojen latausinfran toimenpidekokonaisuutta tulee edistää määrätietoisesti ja mahdollisuuksien mukaan esitettyä nopeammassa aikataulussa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään päätösesitykseen:

"Kaupunginhallitus katsoo, että Helsingin tulee varmistaa latausinfran kehittyminen niin, että kaikilla Helsingin alueilla asukkailla on mahdollisuus siirtyä täyssähköauton käyttöön. Sähköautojen latausinfran toimenpidekokonaisuutta tulee edistää määrätietoisesti ja mahdollisuuksien mukaan esitettyä nopeammassa aikataulussa."

Kannattaja: Marcus Rantala

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää tarkistaa kaupunginhallituksen päätöksessä 14.03.2022 § 205 määriteltyjä vähäpäästöisille ajoneuvoille asetettuja kriteereitä siten, että kaupunginvaltuuston 16.2.2011 § 31 hyväksymä vähäpäästöisten ajoneuvojen alennus voimassa olevista pysäköintimaksuista sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen lunastamismaksusta voidaan 1.1.2025 alkaen antaa ajoneuvolain (1090/2002) mukaisille ajoneuvoille seuraavien kriteerien täytyessä:

1. Täyssähkökäyttöiset henkilö- ja pakettiautot.
2. Täyssähkökäyttöiset L-luokan ajoneuvot (moottoripyörät, mopot, kolmi- ja nelipyörät sekä kevyet nelipyörät eli mopoautot).

Asukas- ja yrityspysäköintitunnusten osalta vähäpäästöisyysalennus koskee vain niitä ajoneuvoluokkia, joille tunnus myönnetään. Tarkistuksen myötä pysäköintietuuden piiristä poistuville ajoneuvoille pysäköintietuus on voimassa vuoden 2024 loppuun asti. Pysäköintietuutta ei myönnetä takautuvasti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus päätti vähäpäästöisten ajoneuvojen edistämisestä ja ympäristövyöhykkeen perustamisesta Helsinkiin 31.5.2010 § 697 ilmansuojelutyöryhmän ehdotuksen mukaisesti. Vähäpäästöisten henkilöautojen pysäköintietuus otettiin käyttöön huhtikuussa 2011. Täyssähkökäyttöiset mopoautot otettiin kriteerien piiriin kaupunginhallituksen päätöksellä 9.5.2011 § 476. Kriteerejä päätettiin tarkistaa kahden vuoden välein. Ensimmäinen tarkistus käsiteltiin ilmansuojelutyöryhmässä 24.4.2013 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 9.6.2014 § 673. Toinen tarkistus käsiteltiin ilmansuojelutyöryhmässä 6.10.2016 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 14.11.2016 § 1025. Kolmas tarkistus käsiteltiin ilmansuojelun ja meluntorjunnan työryhmässä 27.8.2019 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä 25.11.2019 § 807. Neljäs tarkistus käsiteltiin ilmansuojelun ja meluntorjunnan työryhmässä 10.11.2021 ja hyväksyttiin kaupunginhallituksen päätöksellä

14.03.2022 § 205. Ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmä on tehnyt viidennen tarkistusesityksen, joka on pohjana nyt esitettäviin tarkistuksiin.

Muutokset aikaisempiin kriteereihin

Kriteerien tarkistusesityksessä muutos nykyisiin kriteereihin on CO₂-päästörajan asettaminen aiemman 50 g/km (WLTP-päästömittausmenetelmä) sijaan 0 g/km. Käytännössä tämän kriteerin täyttävät ajoneuvot ovat täyssähköautoja. Muutos noudattelee kaupunginhallituksen päätöksen 14.03.2022 § 205 linjausta, jonka mukaan vähäpäästöisten ajoneuvojen kriteereiden hiilidioksidiraja kiristyy markkinatilanteen mukaisesti kohti täyssähkövaatimusta.

Perustelut

Kaupunginhallituksen päätöksessä 14.03.2022 § 205 linjattiin, että vähäpäästöisten ajoneuvojen kriteereiden hiilidioksidiraja kiristyy markkinatilanteen mukaan kohti täyssähkövaatimusta. Ladattavien hybridien rajaaminen pois pysäköintialennuksen piiristä on perusteltua, koska kaupunki ei voi niiden osalta todentaa todellisia ajonaikaisia päästöjä. CO₂-rajan kiristäminen päästötasolle 0 g/km eli täyssähkövaatimukseen on perusteltua Helsingin ilmastotavoitteiden, ilmanlaatu- ja meluntorjuntatavoitteiden, sähköautomarkkinan viimeaikaisen kehityksen sekä pysäköintialennuskannustimen ohjaavuuden myötä.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025 liikenteen sähköistyminen on nostettu tärkeään rooliin kaupungin kiristyneen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa. Kaupunkistrategian ja Hiilineutraali Helsinki 2030 -päästövähennysohjelman tavoitteena on polttomoottoriautojen määrän väheneminen kaupunkialueella. Kaupungin arvioiden sekä kaupungin tilaaman selvityksen (2023) mukaan liikenteen päästövähennysten kannalta tehokkaita toimia olisivat esimerkiksi päästörajotusvyöhykkeet ja siirtymäajan jälkeen luopuminen ilmastopäästöjä tuottavasta henkilöautoliikenteestä. Pysäköintimaksujen vähäpäästöisyysalennuksen kriteereiden kiristäminen täyssähkövaatimukseen ohjaa voimakkaammin kohti kaupungin ilmastotavoitteita.

Ladattavien hybridien rajaaminen pois pysäköintialennukseen oikeuttavista vähäpäästöisyyskriteereistä tukee myös kaupungin ilmansuojelu- ja meluntorjuntatavoitteita. Täyssähköön ohjaaminen on tehokkaampaa sekä pakokaasupäästöjen että ajoneuvoista aiheutuvan moottorimelun vähentämisen näkökulmasta.

Täyssähköisten ajoneuvojen markkinat ovat kehittyneet viime vuosina ennätysellisesti, ja tämän kehityksen on arvioitu jatkossa entisestään kiihtyvän. Vuonna 2023 täyssähköautojen osuus ensirekisteröinneistä

ylitti ensimmäistä kertaa ladattavien hybridien osuuden. Suomessa kaikkien ladattavien autojen markkinaosuus ensirekisteröinneistä oli 54 % vuonna 2023. Täyssähköautojen osuus kaikista ensirekisteröinneistä koko maassa oli lähes 34 %. Helsingissä ladattavien autojen yhteisöosuus ensirekisteröinneistä vuonna 2023 oli noin 64 %. Täyssähköautojen osuus kaikista ensirekisteröinneistä oli noin 38 %. Kokonaisuudessaan ladattavien autojen osuus Helsingin ajoneuvokannassa on kasvanut lähes 17 prosenttiin (joulukuun 2023 tilanne). Täyssähköautojen osuus Helsingin autokannasta oli vuoden 2023 lopussa lähes 7 %, kun vielä vuoden 2021 lopussa vastaava luku oli 2 %.

CO₂-päästörajan kiristämisen myötä pysäköintietuuden piiristä poistuisi noin 9 800 ajoneuvoa (helmikuun 2024 tilanne). Etuuden piirissä olevien ajoneuvojen määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Tällä hetkellä alennus on myönnetty noin 27 500 ajoneuvolle (helmikuun 2024 tilanne), kun vuonna 2021 alennuksen piirissä oli noin 19 000, vuonna 2019 noin 15 000 ja vuonna 2017 noin 2 900 ajoneuvoa. Vähäpäästöisyyskriteereitä on näin syytä kiristää myös kannustimen ohjaavuuden kannalta.

Pysäköinnin vähäpäästöisyyskriteerien kiristäminen kasvattaa kaupungin pysäköinnin maksutuloja. Karkean arvion mukaan muutoksen seurauksena asukas- ja yrityspysäköintitunnusten vuosittainen maksutulo kasvaa noin 1,4 % eli 170 000 euroa (alv 0 %). Vyöhykepysäköinnin maksutulo kasvaa noin 2,7 %, mikä vuositasolla tarkoittaa noin 540 000 euroa (alv 0 %). Oletuksena laskelmissa on, että asukas- ja yrityspysäköintitunnusten sekä vyöhykepysäköinnin osalta vähäpäästöisten osuus tunnuksista tai maksutulosta vähenee samassa suhteessa kuin pysäköintietuuden piiristä poistuu ajoneuvoja.

Täyssähköautojen pienemmät käyttökustannukset tasoittavat hintaeroa suhteessa polttomoottoriautoihin, vaikka sähköautot ovatkin vielä keskimäärin kalliimpia kuin polttomoottoriautot. Markkinoiden kehittyessä sähköautojen hinnat ovat jo taittuneet laskuun, ja niiden ennustetaan edelleen laskevan. Tulevaisuudessa myös käytettyjen sähköautojen markkinan on ennustettu kasvavan ja käytettyjenkin sähköautojen hintojen laskevan.

Kaupunki valmistautuu sähköisten ajoneuvojen kasvavaan määrään muun muassa kaupungin latausverkostoa kehittämällä. Kaupunginhallituksessa 24.10.2022 hyväksytyssä Helsingin pysäköintipolitiikassa on toimenpiteenä laatia toimenpidetäydellisyys sähköautoiluinfran vahvistamiseksi. Vuoden 2023 aikana kaupunki rakennutti noin 140 latauspistettä yli 50 eri sijaintiin. Lähitulevaisuudessa sähköautojen latauspisteiden määrän kasvu vauhditetaan huomattavasti. Lisäksi kaupungissa

02.09.2024

on kaupallisten toimijoiden ylläpitämiä latauspisteitä muun muassa kauppakeskuksissa ja pysäköintilaitoksissa sekä yksityisiä latauspisteitä esimerkiksi taloyhtiöissä ja yrityksillä.

Vähäpäästöisiä ajoneuvoja koskevat kannustimet on tarkoitettu väliaikaisiksi, ja tulevaisuudessa pysäköintimaksujen alennus tulee poistumaan myös täyssähköajoneuvojen osalta. Kaupunki kannustaa jatkossa muilla keinoin siirtymää päästöttömään liikenteeseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 482

HEL 2024-007926 T 11 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Daniel Sazonovin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 516

Valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponsi kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arvioinnista ja raportoinnista

HEL 2023-011875 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Shawn Huffin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.9.2023 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin vuoden 2022 ympäristöraporttia 13.9.2023 hyväksynyt valtuutettu Atte Harjanteen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta arvioida ja raportoida kaupungin hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen kokonaisuudessaan nykyistä kattavammin ja seikkaperäisemmin, jotta niitä voidaan seurata paremmin.

Hankintojen johtamisen ja ohjaamisen näkökulmasta hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen nykyistä kattavamman arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen on tärkeä ja kannatettava aloite. Arviointimenetelmien kehittämistä seurataan tiiviisti kaupunkiympäristölautakunnan lausunnossa

kuvatun mukaisesti. Nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia tullaan jatkossa kehittämään.

Hankintojen seurantaa ja raportointia tulee tarkastella kokonaisuutena, johon kuuluu hankintojen tilannekuvan muodostaminen hankintojen johtamisen ja ohjaamisen tueksi sekä ympäristöparametrien ohella myös sosiaalisen ja taloudellisen vastuun parametrien seuranta. Seurantaa ja raportointia tuleekin kehittää kestäväen kehityksen lähtökohdista, kokonaiskuva ja erityisesti kaupungin hankintastrategian tarpeet huomioiden.

Kaupungin hankintojen seurannan ja raportoinnin kokonaisuuden tulee palvella kaupungin hankintastrategian ja ympäristötavoitteiden seurantaa. Ihanteellista olisi, jos samaan kokonaisuuteen olisi mahdollista liittää erilaisten lakisääteisten velvoitteiden ja hankintoihin kohdistuvien sitoumusten seuranta ja raportointi. Parhaillaan tällaisia kokonaisuuksia ovat puhtaiden ajoneuvojen laki, päästöttömien työmaiden green deal -sopimus sekä haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa -green deal. Lisäksi kokonaisuuden tulisi palvella kansallisen hankintastrategian eli Hankinta-Suomen tavoitteiden seurantaa.

Hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi ja raportointi tuottaa tulevaisuudessa kaupungille kiinnostavaa tietoa hankintojen johtamisen tueksi. Tällä hetkellä hiilijalanjälkitiedon haasteena on kuitenkin tiedon karkea taso sekä se, että vuosittaisessa arvioinnissa eivät näy hankintojen hiilijalanjälkeä pienentävät teot (tämä vaatii aina arvioinnin perusteena olevien kertomien päivittämistä). Luontojalanjäljen osalta haasteet ovat suurella todennäköisyydellä saman suuntaisia. Molempien jalanjälkiarviointien osalta työ on kansallisesti vielä kesken, mutta kehittyy jatkuvasti.

Siihen, että raportointi toteutettaisiin vuosittain ja se olisi luonteva osa vuotuista hankintojen seurantaa ja suunnittelua, on vielä matkaa. Ideaalitulanteessa hankintojen hiili- ja luontojalanjälkitieto auttaisi tunnistamaan hankintakategoriat, joihin ympäristövaatimuksia tulee kohdistaa sekä seuraamaan hankintojen aiheuttaman ympäristökuorman piene-
nemistä vuositasolla. Lisäksi luontojalanjälkitieto antaisi arvion siitä, minne Helsingin hankintojen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kohdistuvat, jolloin myös lieventävien toimenpiteiden ja kompensoinnin kohdistaminen olisi mahdollista. Tavoitteena olisi, että kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin nostettaisiin kuvaavimmat ja kiinnostavimmat indikaattorit kertomaan hankintojen ympäristövastuun tilasta.

Mikäli organisaatiokohtainen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi osoittautuu liian haasteelliseksi, olisi mahdollista myös päättää ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmistä hankintakategorioista, joiden osalta tar-

kempaa seurantaa ja raportointia lähdetään kehittämään. Tällaisia kategorioita voisivat olla esimerkiksi rakentaminen tai ruokahankinnat.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 19.12.2023 § 698

HEL 2023-011875 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta totesi, että Helsingin kaupunki on Suomen suurin julkinen hankkija noin neljän miljardin euron vuosittaisella hankintavolyymillaan. Kaupunki haluaa hankintastrategiansa mukaisesti olla edelläkävijä ympäristövastuuta koskevien tavoitteiden edistämisessä ja ympäristöystävällisten ratkaisujen käyttöönotossa.

Kaupunkiympäristölautakunta kehotti kehittämään nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia hankintojen hiilijalanjäljen ja luontohaittojen pienentämiseksi.

Lisäksi lautakunta kehotti tuottamaan lisää tietoa hankintojen ympäristökuormituksesta toteuttamalla pilottihankkeen luontojalanjäljen arvioinnista esimerkiksi jossakin tarkkarajaisessa hankintaryhmässä, kuten elintarvikehankinnoissa. Lautakunta kehotti hyödyntämään pilottiprojektissa Tampereen kaupungin vastaavan pilottihankkeen mallia.

Hankintojen seurannan ja raportoinnin nykytila Helsingin kaupungilla

Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuutta seurataan tällä hetkellä useilla eri tavoilla. Hankintastrategian toimenpiteiden toteutumista seurataan hankintojen koordinaatioryhmässä ja hankintojen ohjausryhmässä toimenpidekorttien avulla. Vastuullisuuskriteerien käyttöä hankinnoissa seurataan Cludia-sopimushallintajärjestelmässä. Hankintojen ympäristövastuullisuuden edistymisestä kerätään kokoava tieto kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin. Hankintojen kokonaisvastuullisuuden (ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu ja taloudellinen vastuu) edistymisestä raportoidaan yleisellä tasolla osana YK:n Kestävän kehityksen raportointia, joka tapahtuu joka toinen vuosi. Lisäksi erilaisen, tietyn hankintakategorian ympärille keskittyvien kehityshankkeiden raportointia tehdään muilla tavoilla. Esimerkiksi hankintojen green deal -sopimusten seuranta ja raportointi tapahtuu Sitoumus 2050 -sivustolla (<https://sitoumus2050.fi>).

Helsingin kaupungin hankintojen seuranta ja raportointi on parhaillaan murroksessa. Kaupunginkanslia on käynnistänyt esiselvityksen hankintojen tiedolla johtamisen järjestelmän hankkimisesta. Esiselvityksen tulosten odotetaan valmistuvan vuoden loppuun mennessä, jonka jälkeen hankintojen ohjausryhmä tekee vuoden 2024 ensimmäisen kvartaalin aikana päätöksen hankintojen tiedolla johtamisen jatkotoimenpiteistä.

Hankintojen hiilijalanjäljen arviointi

Hankintojen hiilijalanjälkeä on mahdollista arvioida sekä organisaatiokohtaisesti että hankinta- tai esimerkiksi rakennushankekohtaisesti. Viimeisen viiden vuoden aikana kehitystyötä on tehty kaikissa arviointityypeissä. Helsingin kaupunkiorganisaation hankintojen hiilijalanjälkeä on arvioitu usealla eri menetelmällä. Kaikilla kerroilla arviointi on perustunut hankintojen kulu- eli spend-analyysiin. Lisäksi on arvioitu useampien rakennushankkeiden sekä yksittäisten hankintojen hiilijalanjälkeä.

Suomen ympäristökeskus arvioi Helsingin hankintojen hiilijalanjäljen ensimmäistä kertaa vuonna 2019 osana Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (Canemure) -hanketta (2018 - 2024). Arvio perustui hankin-

tojen euromääräiseen volyyymiin ja hankintakategorioille laskettuihin kasvihuonekaasupäästökertoimiin. Suuri osa hankintojen hiilijalanjäljestä aiheutui rakentamisesta ja siihen liittyvästä energiankulutuksesta ja kunnossapitopalveluista, elintarvike- ja ruokapalveluhankinnoista sekä erilaisista kaupungin hankkimista palveluista. Arvio oli ensimmäinen Suomessa tehty kokeilu kuntien hankintojen hiilijalanjäljen laskemisesta ja antoi karkean arvion siitä, mihin hankintakategorioihin ilmastotyötä tulisi painottaa.

Arvioon perustuen Canemure-hankkeessa toteutettiin pilottihankintoja, joissa kiinnitettiin erityistä huomiota hankintojen hiilijalanjälkeen ja siihen, millä keinoin sitä voitaisiin pienentää. Pilottihankintojen myötä todettiin, että hankintakohtaisesti tulisi tunnistaa kyseisen hankinnan elinkaaren hiilijalanjälkeen vaikuttavat tekijät, jolloin juuri näihin voidaan kohdistaa hankintakriteerejä hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Hankintojen hiilijalanjäljen vuosittaisen seurannan osalta on kuitenkin huomiotava, että hankintakategorioissa tehty päästöjä vähentävä työ ei nykyisellään näy vähenemänä hankintojen hiilijalanjälkilaskelmissa, sillä laskelmat perustuvat euromääräiseen kulutukseen ja eri hankintakategorioille laskettuihin keskimääräisiin päästökertoimiin.

Uusin hiilijalanjälkiarviointi tehtiin vuonna 2023 osana Suomen suurimpien kaupunkien ja HINKU-kaupunkien KULMA-hanketta. Arviointi koski vuosia 2020 ja 2022. Laskennassa kulutuksesta aiheutuvat päästöt jaettiin viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka sekä tavarat ja palvelut. Lisäksi osana tavarat ja palvelut -sektoria arviointiin kaupunkien hankinnoista aiheutuvia päästöjä kaupunkien ostolaskuihin perustuen. Tämän arvion haasteeksi muodostui se, että kaksoislaskennan välttämiseksi elintarvikkeiden ja eräiden muiden kulutuserien laskenta jouduttiin rajaamaan pois hankintoja koskevista luvuista. Hankkeessa saatiin kuitenkin arvio hankintojen hiilijalanjäljestä edellä mainittuja sektoreita lukuun ottamatta. Helsinki jatkaa KULMA-verkoston kanssa keskustelua siitä, miten hankkeessa olisi mahdollista saada parempi kokonaiskuva kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä.

Hankintojen hiilijalanjäljen arviointia on alettu tehdä myös kansallisella tasolla. Suomen ympäristökeskus julkaisi alkuvuodesta 2023 kulutusperäiset kasvihuonekaasupäästötiedot ensimmäistä kertaa kaikille Suomen kunnille ja maakunnille. Arviointi tehtiin vuoden 2015 tiedoilla ja se sisälsi myös Helsingin kaupungin hankinnat ja investoinnit. Seuraavaksi arviointi tullaan toteuttamaan vuoden 2019 tiedoilla.

Hankintojen luontojalanjäljen arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina tunnistettu hiilijalanjäljen riittämättömyys hankintojen kestävyysindikaattorina ja tunnistettu tarve laajemmalle luontohaittojen arvioinnille. Luontojalanjäljen arviointimenetelmä on kehitetty Jyväskylän yliopistossa hiljattain. Suomessa on toteutettu muutama hanke, jossa luontojalanjälkeä on arvioitu. Arviot on tehty tai ovat tekeillä ainakin S-ryhmälle, Turun yliopistolle ja Tampereen kaupungille. Helsingissä hankintojen luontojalanjälkeä ei ole toistaiseksi arvioitu.

Tampereen kaupungin hankintojen arviointi perustuu samankaltaiseen kulu- eli spend-analyysiin, jolla myös Helsingin hankintojen hiilijalanjälki on arvioitu. Laskennassa on käytetty keskiarvoisia kansallisia kertoimia, mutta hankkeessa joidenkin kategorioiden, muun muassa elintarvikkeiden, osalta laskentaa on tehty myös tarkemmin Tampereen tasolla. Pilottiprojektissa arviointi on tehty ainoastaan yhdelle vuodelle, mutta Tampereen toiveena on tulevaisuudessa toteuttaa seuranta vuosittaisena. Tampereen kaupungin projekti valmistuu tammikuussa 2024, jolloin Helsinki voi tarkemmin perehtyä mallin sopivuuteen Helsingin luontojalanjäljen arvioimisessa.

Hankintojen luontojalanjäljen arvioinnista on käynnistetty kesällä 2023 myös kansallinen hanke osana Hankinta-Suomen ekologisesti kestävien hankintojen teemaryhmää. Hankkeessa tuotetaan tietopohja julkisten hankintojen ekologisista vaikutuksista, jossa huomioidaan hiilijalanjäljen lisäksi laajempi luontojalanjälki. Tuloksena saadaan merkittävimpien hankintakategorioiden hiili- ja luontojalanjälki sekä vaikuttavuuspotentiaali näiden ympäristövaikutusten vähentämiseksi hankinnan keinoin. Hankkeessa ovat mukana ympäristöministeriö, Jyväskylän yliopisto, Hansel ja Valtiokonttori. Projektin tuloksia esitellään alkuvuodesta 2024.

Rakentamisen hankinnat

Rakennushankkeet on tunnistettu yhdeksi Helsingin kaupungin päästöintensiivisimmistä hankintakategorioista ja hiilijalanjäljen määrittäminen rakennushankkeissa onkin Helsingissä jo pitkällä. Vuoden 2021 alun jälkeen liikkeelle lähteneistä Helsingin kaupungin rakennuttamista uudishankkeista (tilat-palvelu ja asuntotuotanto) on laskettu elinkaaren hiilijalanjäljet ympäristöministeriön vähähiilisyyden arviointimenetelmällä (<https://ym.fi/vahahiilisen-rakentamisen-tiekartta>). Hiilijalanjälkilaskentaa käytetään hankkeissa vähähiilisyyden ohjauskeinona esimerkiksi laatimalla vertailuja erilaisten suunnitteluratkaisujen ja tuotevalintojen välillä. Hiilijalanjälkitietoa on myös kerätty yhteen tulevan raja-arvon määrittämiseksi.

Uuden rakentamislain tullessa voimaan vuoden 2025 alusta hiilijalanjäljen laskenta tulee kansalliseksi vaatimukseksi uudisrakennushankkeille ja laajoille peruskorjauksille. Tällöin pitäisi tulla voimaan myös kansalliset hiilijalanjäljen raja-arvot uudisrakennuksille. Raja-arvon alittumisen osoittava laskelma tulee tällöin esittää rakennuslupahakemuksen yhteydessä. Helsinki on jo asettanut asuinkerrostalojen hiilijalanjäljelle oman raja-arvon. Raja-arvo asetetaan kaavavaatimuksena uusissa asemakaavoissa. Vastaavia raja-arvoja selvitetään myös muille rakennustyypeille.

Rakennushankkeet poikkeavat merkittävästi muista hankinnoista, joten raportointia varten tulisi määrittää, minkä vaiheen tulos tässä yhteydessä tulisi raportoida: suunnitelmiin perustuva hiilijalanjälkilaskelma esimerkiksi rakennuslupavaiheessa vai toteutumaan perustuva laskelma rakennuksen valmistuttua.

Rakennushankkeiden luontojalanjäljelle ei ole vielä vastaavaa kansallisesti hyväksyttyä laskentatapaa. Erilaisia laskentatapoja on kehitteillä ja niiden kehitystä seurataan Helsingin kaupungin tilat-palvelussa ja asuntotuotannossa.

Kaupungin tavoitteita parhaiten palveleva seuranta ja raportointi

Helsingin kaupungin hankintojen seurannan ja raportoinnin kokonaisuuden tulee palvella kaupungin hankintastrategian sekä ympäristötavoitteiden seurantaa. Ihanteellista olisi, jos samaan kokonaisuuteen olisi mahdollista liittää erilaisten lakisääteisten velvoitteiden ja hankintoihin kohdistuvien sitoumusten seuranta ja raportointi. Parhailaan tällaisia kokonaisuuksia ovat puhtaiden ajoneuvojen laki, päästöttömien työmaiden green deal -sopimus sekä haitallisten aineiden vähentäminen varhaiskasvatuksen hankinnoissa -green deal. Lisäksi kokonaisuuden tulisi palvella kansallisen hankintastrategian eli Hankinta-Suomen tavoitteiden seurantaa.

Hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi ja raportointi tuottaa tulevaisuudessa Helsingille kiinnostavaa tietoa hankintojen johtamisen tueksi. Tällä hetkellä hiilijalanjälkitiedon haasteena on kuitenkin tiedon karkea taso sekä se, että vuosittaisessa arvioinnissa eivät näy hankintojen hiilijalanjälkeä pienentävät teot (tämä vaatii aina arvioinnin perusteena olevien kertoimien päivittämistä). Luontojalanjäljen osalta haasteet ovat suurella todennäköisyydellä saman suuntaisia. Molempien jalanjälkiarviointien osalta työ on kansallisesti vielä kesken, mutta kehityy jatkuvasti.

Siitä, että raportointi toteutettaisiin vuosittain ja se olisi luonteva osa vuotuista hankintojen seurantaa ja suunnittelua, ollaan vielä hyvin kaukana. Ideaalitalanteessa hankintojen hiili- ja luontojalanjälkitieto auttaisi

tunnistamaan hankintakategoriat, joihin ympäristövaatimuksia tulee kohdistaa sekä seuraamaan hankintojen aiheuttaman ympäristökuorman pienenemistä vuositason tasolla. Lisäksi luontojalanjälkitieto antaisi arvon siitä, minne Helsingin hankintojen aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kohdistuvat, jolloin myös lieventävien toimenpiteiden ja kompensoinnin kohdistaminen olisi mahdollista. Tavoitteena olisi, että kaupungin vuosittaiseen ympäristöraporttiin nostettaisiin kuvaavimmat ja kiinnostavimmat indikaattorit kertomaan hankintojen ympäristövastuun tilasta. Raportointitiedon tulisi lopulta olla kytkeytynyt myös kaupungin talouden suunnittelun ja seurannan prosesseihin.

Mikäli organisaatiokohtainen hiili- ja luontojalanjäljen arviointi osoittautuu liian haasteelliseksi, olisi mahdollista myös päättää ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmistä hankintakategorioista, joiden osalta tarkempaa seurantaa ja raportointia lähdetään kehittämään. Tällaisia kategorioita voisivat olla esimerkiksi rakentaminen tai ruokahankinnat.

Johtopäätökset

Hankintojen johtamisen ja ohjaamisen näkökulmasta hankintojen hiili- ja luontojalanjäljen nykyistä kattavamman arvioinnin ja raportoinnin kehittäminen on tärkeä ja kannatettava aloite. Arviointimenetelmien kehittymistä seurataan tiiviisti tässä lausunnossa kuvatun mukaisesti. Nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia tullaan kehittämään tulevaisuudessa. Työ vaatii resurssien uudelleen kohdentamista kaupunkiympäristön toimialalla ja kaupunginkansliassa.

Hankintojen seurantaa ja raportointia tulee tarkastella kokonaisuutena, johon kuuluu hankintojen tilannekuvan muodostaminen hankintojen johtamisen ja ohjaamisen tueksi sekä ympäristöparametrien ohella myös sosiaalisen ja taloudellisen vastuun parametrien seuranta. Seurantaa ja raportointia tuleekin kehittää kestävä kehityksen lähtökohdisti, kokonaiskuva ja erityisesti kaupungin hankintastrategian tarpeet huomioiden.

Käsittely

19.12.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään lausuntoehdotukseen: "Kaupunkiympäristölautakunta kehottaa kehittämään nykyistä kattavampaa seurantaa ja raportointia hankintojen hiilijalanjäljen ja luontohaittojen pienentämiseksi.

Lisäksi lautakunta kehottaa tuottamaan lisää tietoa hankintojen ympäristökuormituksesta toteuttamalla pilottihankkeen luontojalanjäljen ar-

vioinnista esimerkiksi jossakin tarkkarajaisessa hankintaryhmässä, kuten elintarvikehankinnoissa. Lautakunta kehottaa hyödyntämään pilottiprojektissa Tampereen kaupungin vastaavan pilottihankkeen mallia."

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

12.12.2023 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Satu Turula, ympäristöasiantuntija: 09 310 21710
satu.turula(a)hel.fi

§ 517

Valtuutettu Elina Kauppilan toivomusponsi eläineettisen näkökulman huomioon ottamisesta

HEL 2023-011877 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Minja Koskelan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.9.2023 § 216 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin vuoden 2022 ympäristöraporttia 13.9.2023 hyväksynyt valtuutettu Elina Kauppilan seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta alkaa tarkastella toimintaansa myös muut eläinlajit huomioon ottavasta eläineettisestä näkökulmasta.

Eläineettinen näkökulma läpäisee monia kaupungin toimintoja, vaikka sitä ei yleensä ole erikseen tarkasteltu. Eläinetiikka liitetään usein eläinyksilön hyvinvointiin ja sen oikeuksiin. Laajemmin tarkasteltuna eläinetiikka voidaan lukea luonnonsuojeluetiikan osa-alueeksi. Se koskettaa verraten suuria yksilömääriä ja kokonaisia populaatioita myös eläi-

nyksilöiden elinmahdollisuuksia ja hyvinvointia. Ilmastoetiikka on myös tärkeä ympäristöetiikan kokonaisuuden osa-alue.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston 23.11.2023 § 174 hyväksymän ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman osana on eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma, jossa kuvataan eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan kohteet, tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet.

Eläinsuojeluvalvonnan tarve on viime vuosina kasvanut ja tämän vuoksi ympäristöpalveluihin on perustettu eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa varten viides valvontaeläinlääkäri virka vuoden 2024 alusta. Valtio rahoittaa valvontaeläinlääkärien virat täysimääräisesti.

Eläinsuojeluvalvontaa tehdään epäilyilmoitusten perusteella eläinten pitopaikoissa, yleensä yksityisasunnoissa. Ammattimaista eläintenpitoa, kuten talleja, lemmikkihoitoloita ja eläinkauppoja, tarkastetaan säännöllisesti valvontasuunnitelman mukaisesti. Jos eläinsuojelutarkastuksilla todetaan eläinten hyvinvointisäädösten vastaista menettelyä, annetaan määräyksiä tai ryhdytään kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Kaupungin vastuulla oleva eläinten hyvinvointilain mukainen löytöeläinten talteenotto on järjestetty ostopalveluna Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY ry:n toimesta. Valvontaeläinlääkärit ja poliisi toimittavat löytöeläintalolle myös eläinten hyvinvointilain mukaisen väliaikaisen hoidon tarpeessa olevat eläimet.

Kaupungin vastuulla olevat eläinlääkintähuoltolain mukaiset eläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripalvelun tuottaa ostopalveluna yliopistollinen eläinsairaala.

Korkeasaaren ylläpitämä villieläinsairaala auttaa vahingoittuneita luonnonvaraisia eläimiä ja pelastustoimen eläinpelastusyksikkö auttaa luonnonvaraisia eläimiä tilanteen mukaan. Pahoin loukkaantuneet luonnonvaraiset eläimet voi toimittaa myös yliopistolliseen eläinsairaalaan lopetettavaksi veloituksetta. Luonnonvaraisten eläinten loukkaantuminen kaupunkiympäristössä on usein ihmisen toiminnan seurausta, joten avun järjestäminen on eläineettisesti perusteltua.

Lintujen törmäykset ikkunoihin ja muihin rakenteisiin on ollut ajankohdainen huolenaihe, johon kaupunkiympäristön toimiala on vastannut asettamalla lintuturvallisuustyöryhmän. Rakennusvalvonnan johtamassa ryhmässä on ollut mukana monipuolinen, myös ornitologinen, asiantuntemus. Työryhmässä on laadittu lintuturvallisen rakentamisen ohje., jossa kuvataan, mitä törmäysriskejä rakennuksen lasirakenteet aiheuttavat linnuille, ja millaisilla toimilla näitä riskejä voidaan vähentää.

Luonnonvaraisten eläinten kannalta merkittävä päätös on yleiskaavan yhteydessä hyväksytty kaupunkiluonto-liitekartta, jossa esitetään viheralueet ja niiden väliset yhteydet sekä oikeusvaikutteiset rajaukset luonnonsuojeluohjelman 2015–24 mukaisille luonnonsuojelualueille. Valmisteltavana oleva uusi luonnonsuojeluohjelma 2025–34 on riittävän laaja hyödyttääkseen vielä useampien eläinlajien ja -yksilöiden elinmahdollisuuksia kuin edellinen.

Tärkeä kaupungin toimintaa ohjaava eläineettinen asiakirja on kaupunkiympäristölautakunnan 20.4.2021 § 193 hyväksymä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma (LUMO-ohjelma) 2021–28, jonka toimenpiteistä useimmat koskevat elinympäristöjä ja siten välillisesti eläimiä, mutta luku 8 sisältää 13 toimenpidettä, jotka koskevat suoraan eläinlajien eli käytännössä yksilöiden auttamista.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 15.08.2024 § 140

HEL 2023-011877 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi lausunnon valtuutettu Elina Kauppilan toivomusponnosta:
"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta alkaa tarkastella toimintaansa myös muut eläinlajit huomioon ottavasta eläineettisestä näkökulmasta."

Eläineettinen näkökulma läpäisee monia kaupunginvaltuuston johtamia kaupungin toimia, vaikka sitä ei yleensä ole erikseen tarkasteltu. Tässä lausunnossa kiinnitetään huomiota niihin eläinetiikankin kannalta keskeisiin ratkaisuihin, joita kaupungin hallinnossa on viime vuosina tehty, ja tällä alalla tunnistettuihin vielä paljolti ratkaisemattomiin ongelmiin.

Eläinetiikka liitetään usein eläinyksilön hyvinvointiin ja sen oikeuksiin. Laajemmin tarkasteltuna eläinetiikka voidaan lukea luonnonsuojeluetiikan osa-alueeksi. Se koskettaa kuitenkin verraten suuria yksilömääriä ja kokonaispopulaatioita myös eläinyksilöiden elinmahdollisuuksien ja siten hyvinvoinnin näkökulmasta. Ilmastoetiikka on myös tärkeä ympäristöetiikan kokonaisuuden osa-alue.

Yksilötason eläinetiikka: eläinsuojelu, vaaralliset rakenteet, vahingolliset roskat ja lihantuotanto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 23.11.2023 ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020 - 2024 päivityksen vuodelle 2024. Valvontasuunnitelman osana on eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma, jossa kuvataan eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan kohteet, tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet.

Eläinsuojeluvalvonnan tarve on kasvanut tasaisesti viime vuosina, ja ympäristöpalveluihin perustettiin eläinsuojelu- ja eläintautivalvontaa varten viides valvontaeläinlääkärin virka vuoden 2024 alusta. Valtio rahoittaa valvontaeläinlääkärin virat täysimääräisesti.

Eläinsuojeluvalvontaa tehdään epäilyilmoitusten perusteella eläinten pitopaikoissa, yleensä yksityisasunnoissa. Ammattimaista eläintenpitoa, kuten talleja, lemmikkihoitoloita ja eläinkauppoja, tarkastetaan säännöllisesti valvontasuunnitelman mukaisesti. Jos eläinsuojelutarkastuksilla todetaan eläinten hyvinvointisäädösten vastaista menettelyä, annetaan määräyksiä tai ryhdytään kiireellisiin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Kaupungin vastuulla oleva eläinten hyvinvointilain mukainen löytöeläinten talteenotto on järjestetty ostopalveluna Helsingin eläinsuojeluyhdistys HESY ry:n toimesta. Valvontaeläinlääkärit ja poliisi toimittavat löy-

töeläintalolle myös eläinten hyvinvointilain mukaisen väliaikaisen hoidon tarpeessa olevat eläimet.

Kaupungin vastuulla olevat eläinlääkintähuoltolain mukaiset eläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripalvelun tuottaa ostopalveluna yliopistollinen eläinsairaala.

Eläimen asianmukaisen hoidon järjestäminen ja kustannukset ovat aina eläimen omistajan vastuulla. Eläinten kaltoinkohtelun taustalla ovat yleensä omistajan erilaiset sosiaaliset tai terveydelliset ongelmat. Kaupungin päätökset, jotka vaikuttavat kaupunkilaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuuteen, vaikuttavat välillisesti myös lemmikkien hyvinvointiin.

Helsingin kaupungin säätiön Korkeasaaren ylläpitämä villieläinsairaala auttaa vahingoittuneita luonnonvaraisia eläimiä ja pelastustoimen eläinpelastusyksikkö auttaa luonnonvaraisia eläimiä tilanteen mukaan. Pahoin loukkaantuneet luonnonvaraiset eläimet voi toimittaa myös yliopistolliseen eläinsairaalaan lopetettavaksi veloituksetta. Luonnonvaraisen eläinten loukkaantuminen kaupunkiympäristössä on usein ihmisen toiminnan seurausta, joten avun järjestäminen on eläineettisesti perusteltua.

Lintujen törmäykset ikkunoihin ja muihin rakenteisiin on ollut ajankohdainen huolenaihe, johon kaupunkiympäristön toimiala on vastannut asettamalla lintuturvallisuustyöryhmän. Rakennusvalvonnan johtamassa ryhmässä on ollut mukana monipuolinen, myös ornitologinen, asiantuntemus.

Työryhmässä on laadittu lintuturvallisen rakentamisen ohje., jossa kuvataan, mitä törmäysriskejä rakennuksen lasirakenteet aiheuttavat linnuille, ja millaisilla toimilla näitä riskejä voidaan vähentää. Ohjetta tullaan käyttämään rakennushankkeiden ohjauksessa. Ohje on hyväksytty kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmässä 8.1.2024. Ohjeen osiot ovat: 1. Rakennuksen tai rakennelman sijainti, 2. Lasin ulkonäkö ja käsittely, 3. Lasin sijainti, 4. Viherkatot ja -seinät, 5. Valaistusasiat, 6. Jo rakennetut rakennukset, 7. Voimalinjat. Myös asemakaavoitukseen on vakiintunut käytäntö törmäysriskin vähentämiseen tähtäävistä kaava-merkinnöistä ja -määräyksissä lintujen kannalta riskialttiissa paikoissa.

Kaupungilla on toteutuksessa laaja roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma 2022 - 2025 ja uutta kautta 2026 - 2029 valmistellaan. Roskat voivat vahingoittaa maa- ja vesieläimiä sellaisenaan tarttuessaan niihin kiinni. Toinen, vähitellen vahingollinen vaikutus syntyy mikromuovien kulkeutuessa maaperään ja varsinkin veteen.

Kaupungin työnjaossa kalastusasiat kuuluvat kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Tärkeä valistuskohde on ollut siimojen, vieheiden ja muun kalastusjätteen asianmukainen hävittäminen, jossa on edelleen suuria puutteita. Lakiin ja SUP-direktiiviin perustuva kalastusvälinejätteen keräys tulee pakolliseksi 1.1.2025. Sen yhtenä tavoitteena on vähentää rannoille tai veteen hylättyjen pyydysten kaloille ja maaeläimille aiheuttamaa turhaa kärsimystä.

Helsingin alueella ei ole laajaa lihantuotantoa tai muuta eläinten teho- kasvatusta. Kasvisruoan tarjolla pitäminen ja kasvisruokapäivät ovat merkittävä eläineettinen kannanotto lihan tehotuotantoa ja sen eläinyksilöille tuottamia kärsimyksiä vastaan. Se liittyy lihantuotannon suurten hiilipäästöjen vuoksi myös laajemmin ympäristöetiikkaan..

Luonnonsuojelueettisiä ohjelmia ja päätöksiä

Kaupunginvaltuusto ja sen johtama kaupungin henkilöstö tekevät rutiinimaisesti päätöksiä, joilla on vaikutusta eläinyksilöiden ja sitä kautta myös eläinpopulaatioiden elossa pysymiseen ja hyvinvointiin. Voimassa olevassa kaupunkistrategiassa on vahva ympäristöeettinen korostus, vaikka tätä sanaa ei siinä käytetä.

Helsingin kaupunginvaltuuston toistaiseksi ehkä merkittävin päätös luonnonvaraisten eläinten näkökulmasta on ollut voimassa olevan yleiskaavan 2016 hyväksyminen siitä huolimatta, että se mahdollistaa rakentamista joillekin nykyisille viheralueilla. Kaavan yhteydessä hyväksyttiin kaupunkiluonto-liitekartta, jossa esitetään viheralueet ja niiden väliset yhteydet sekä oikeusvaikutteiset rajaukset luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 mukaisille luonnonsuojelualueille. Tämä ohjelma saadaan kaupungin omistamien alueiden osalta toteutetuksi määrävuotena 2024, ja uutta luonnonsuojeluohjelmaa vuosille 2025 - 2034 valmistellaan parhaillaan ympäristöpalveluiden johdolla laajassa yhteistyössä aluksi kaupunkiympäristön toimialan sisällä, myöhemmässä vaiheessa myös muiden toimialojen kanssa. On todennäköistä, että nyt valmisteltavana oleva uusi luonnonsuojeluohjelma 2025 - 2034 on riittävän laaja hyödyttääkseen vielä useampien eläinlajien ja -yksilöiden elinmahdollisuuksia kuin edellinen.

Toinen tärkeä kaupungin toimintaa ohjaava eläineettinen asiakirja on kaupunkiympäristölautakunnan 20.4.2021 hyväksymä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma (LUMO-ohjelma) 2021 - 2028, jonka toimenpiteistä useimmat koskevat elinympäristöjä ja siten välillisesti eläimiä, mutta luku 8 sisältää 13 toimenpidettä, jotka koskevat suoraan eläinlajien eli käytännössä yksilöiden auttamista.

Ekologian ja luonnonsuojelun kannalta ekosysteemit ja populaatiot ovat merkittävämpiä kuin eläinyksilöiden yksilölliset kohtalot. Viestinnän nä-

kökulmasta myös jälkimmäiset tarjoavat kuitenkin merkittäviä esimerkkejä ja malleja. Uutiset luonnonvaraisten eläinten kohtaamisista ja hädänalaisten eläinten auttamisesta ovat joukkoviestimissä ja sosiaalisessa mediassa suuren mielenkiinnon kohteena ja suosittuja pitkienkin keskusteluketjujen aiheita. Niillä voi siten suosiostaan päätellen olla suurikin pedagoginen merkitys.

Jaosto kehotti kaupunkia ottamaan huomioon eläineettiset näkökulmat sellaisessa päätöksenteossa, jossa tehdään eläimiin merkittävällä tavalla vaikuttavia ratkaisuja.

Käsittely

15.08.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti käsitellä neljännen esityksen kokouksen kahdeksantena asiana.

Vastaehdotus:

Lari Lohikoski: Lisätään:

Jaosto kehottaa kaupunkia ottamaan huomioon eläineettiset näkökulmat sellaisessa päätöksenteossa, jossa tehdään eläimiin merkittävällä tavalla vaikuttavia ratkaisuja.

Kannattaja: Outi Paulig

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 31534

raimo.pakarinen(a)hel.fi

Päivi Lahti, johtava valvontaeläinlääkäri, puhelin: 09 310 32076

paivi.h.lahti(a)hel.fi

§ 518

Valtuutettu Laura Kolehmainen toivomusponsi viiden uuden luonnonsuojelun alueen perustamisesta vuodessa

HEL 2023-011879 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.9.2023 § 216 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimituksista ja toimittaa selvityksen ponnin ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnin ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin ympäristöraporttia 2022 hyväksynyt valtuutettu Laura Kolehmainen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän, miten kaupunkistrategiasa sovitusta, vähintään viidestä uudesta luonnonsuojelun alueesta vuodessa pidetään kiinni. Koska viime vuonna perustettiin vain neljä uutta luonnonsuojelun aluetta, tämä on kompensoitava muina strategiakauden vuosina perustamalla jonain vuonna vähintään kuusi uutta aluetta.

Luonnonsuojelualueen perustaminen on monivaiheinen ja pitkäkestoinen prosessi. Suojeltavaksi esitettävien alueiden luontoarvot on alustavasti tunnistettu luonnonsuojeluohjelman valmistelun yhteydessä, mutta päätösesityksen valmistelu edellyttää tyypillisesti uusien, tarkentavien luontoselvitysten teettämistä. Samalla käynnistetään kaupunkiympäristön toimialan palveluiden ja muiden relevanttien toimijoiden muodostaman ohjausryhmän työskentely, jossa kartoitetaan perustettavaan luonnonsuojelualueeseen vaikuttavat muut, esimerkiksi virkistyskäyttöön, ympäröivien alueiden kaavoitukseen tai infrarakentamiseen liittyvät tiedossa olevat seikat ja määritellään perustettavan alueen tarkka raja- ja hoito- ja käyttösuunnitelma.

Perustamisesityksen valmistuttua se viedään kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon, joka esittää kaupunginhallitukselle alueen perustamisen hakemista ja hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä. Varsinaisen hakemuksen luonnonsuojelualueen perustamisesta tekee kaupunginhallitus ja päätöksen luonnonsuojelualueen perustamisesta tekee puolestaan Uudenmaan ELY-keskus.

Kaupunginhallitus on toimittanut Uudenmaan ELY-keskukselle hakemuksia uusien luonnonsuojelualueiden perustamiseksi seuraavasti:

- vuonna 2021 viisi (Tiirakari, Ulko-Hattu, Pitkäouri, Kruunuvuorenlampi ja Tahvonlahden harju)
- vuonna 2022 neljä (Rüdträsk, Skatanniemi, Uutelan metsä ja Kivikon linnoituskalliot)
- vuonna 2023 kuusi (Hallainvuori, Uussillanpuisto, Oulunkylän jalopuu-lehto, Veräjänmäen metsä, Patterimäki ja Varjakanpuisto)
- tähän mennessä vuonna 2024 (Fastholma, Pakilanmetsä ja Ramsinniemen lehto).

Vuoden 2022 neljän hakemuksen toimittaminen kompensoitiin vuonna 2023 toimittamalla hakemukset kuuden luonnonsuojelualueen perustamiseksi.

Parhailaan valmistellaan Helsingille uutta luonnonsuojeluohjelmaa vuosille 2025–2034. Kun ohjelman kohteet on valittu, mietitään, mikä on tarkoituksenmukainen ja havainnollinen tapa seurata ohjelman toteutumista. Luonnonsuojeluohjelmaan kirjataan myös sen toteuttamisen resurssitarpeet. Uusi luonnonsuojeluohjelma tulee kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syksyn 2024 aikana.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 15.02.2024 § 33

HEL 2023-011879 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunkistrategian 2021 - 2025 mukaan Helsinki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan. Arvokkaimmat luontoalueet suojellaan luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 mukaisesti, ja uusia luonnonsuojelualueita perustetaan vähintään viisi vuodessa.

Luonnonsuojelualan perustaminen on monivaiheinen, pitkäkestoinen prosessi. Suojeltavaksi esitettävien alueiden luontoarvot on alustavasti tunnistettu luonnonsuojeluohjelman valmistelun yhteydessä, mutta päätösesityksen valmistelu edellyttää tyypillisesti uusien, tarkentavien luontselvitysten teettämistä. Samalla käynnistetään kaupunkiympäristön toimialan palveluiden ja muiden relevanttien toimijoiden muodostaman ohjausryhmän työskentely, jossa kartoitetaan perustettavaan luonnon-

suojelualueeseen vaikuttavat muut, esimerkiksi virkistyskäyttöön, ympäröivien alueiden kaavoitukseen tai infrarakentamiseen liittyvät tiedossa olevat seikat ja määritellään perustettavan alueen tarkka rajaus sekä valmistellaan sen hoito- ja käyttösuunnitelma.

Myös päätöspolku on monivaiheinen. Kun perustamisesitys on valmis, se tuodaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostoon, joka esittää kaupunginhallitukselle alueen perustamisen hakemista ja hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä. Varsinaisen hakemuksen luonnonsuojelualueen perustamisesta tekee siis kaupunginhallitus ja päätöksen luonnonsuojelualueen perustamisesta tekee puolestaan Uudenmaan ELY-keskus. Luonnonsuojelualueiden perustamisprosessissa valmistelussa voidaan vaikuttaa ainoastaan ensimmäiseen vaiheeseen eli päätösesitysten viemiseen ympäristö- ja lupajaostoon.

Sen jälkeen, kun kaupunkistrategia hyväksyttiin syksyllä 2021, luonnonsuojelualueiden perustamisesityksiä on viety jaostoon viisi kappaletta vuodessa. Vuonna 2022 ympäristö- ja lupajaostoon vietiin Kivikon linnoituskallioiden (29.6.2022), Hallainvuoren (29.11.2022), Uussillanpuiston niittyjen (29.11.2022), Veräjämäen metsän (8.12.2022) ja Oulunkylän jalopuulehdon (8.12.2022) perustamisesitykset. Vuonna 2023 jaostoon vietiin Patterimäen (9.11.2023), Varjakanpuiston (7.12.2023), Ramsinniemen lehdon laajennuksen (7.12.2023), Fastholman (20.12.2023) ja Pakilanmetsän (20.12.2023) luonnonsuojelualueiden perustamisesitykset.

Vuosina 2022 - 2023 perustettavaksi esitetyt alueet ovat olleet luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 kohteita lukuun ottamatta Veräjämäen metsää. Sen rauhoittaminen sai alkunsa Suomi 100 - valtuustoaloitteesta vuonna 2017.

Helsingin hakemusten perusteella Uudenmaan ELY-keskus on perustanut neljä luonnonsuojelualueita vuonna 2022 ja viisi luonnonsuojelualueita vuonna 2023. Ympäristö- ja lupajaoston käsittelemistä perustamisesityksistä odottaa kaupunginhallituksen käsittelyä viisi kappaletta ja Uudenmaan ELY-keskuksen rauhoituspäätöstä yksi kappale. Vuonna 2024 ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö valmistelee strategian mukaisesti viiden luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 kohteen viemistä ympäristö- ja lupajaostoon. Ne ovat Talin rantalehto ja Mätäjoenvarsi, Meri-Rastilan metsä ja muinaisrantakivikko, Mustavuoren eteläosa, Porvarinlahden eteläranta ja Mellunmäen luhta.

Parhailtaan valmistellaan Helsingille uutta luonnonsuojeluohjelmaa vuosille 2025 - 2034. Kun ohjelman kohteet on valittu, mietitään, mikä on tarkoituksenmukainen ja havainnollinen tapa seurata ohjelman toteutumista. Luonnonsuojeluohjelmaan kirjataan myös sen toteuttami-

sen resurssitarpeet. Uusi luonnonsuojeluohjelma tulee kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syksyn 2024 aikana.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi

§ 519

Valtuutettu Amanda Pasasen toivomusponsi aktiivisten ilmansaasteiden vähentämistoimien käyttöönottamisesta

HEL 2023-011881 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.9.2023 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin vuoden 2022 ympäristöraporttia hyväksynyt 13.9.2023 valtuutettu Amanda Pasasen seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta ottaa käyttöön aktiivisia toimia ilmansaasteiden vähentämiseksi, jotta päästäisiin maailman terveysjärjestö WHO:n asettamiin raja-arvoihin terveydelle haitallisten pienhiukkasten määrissä.

Ilmansaasteiden pitoisuuksia pyritään aktiivisesti vähentämään ilman-
suojelu- ja meluntorjuntasuunnitelman 2024–2029 toimenpiteillä.

Helsingissä on jo pitkään tehty työtä paremman ilmanlaadun puolesta.
Ilmansuojelusuunnitelmia on laadittu vuodesta 2008 lähtien. Edellisen
kaupungin ilmansuojelutyötä ohjaavan ilmansuojelusuunnitelman
2017–2024 aikana Helsingissä ylittyi EU:n sitova raja-arvo liikenteestä
peräisin olevan typpidioksidin pitoisuudelle, ja sen johdosta kaupunki
oli velvollinen laatimaan ilmansuojelusuunnitelman. Enää useampaan
vuoteen ei ole mitattu raja-arvojen ylityksiä.

Ilmanlaatua parannetaan edelleen ja varaudutaan ilmansaasteiden ra-
ja-arvojen kiristymiseen. Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja
lupajaoston 23.5.2024 § 104 hyväksymän ilmansuojelu- ja meluntorjun-
tasuunnitelman 2024–2029 (ILME -suunnitelma)tavoitteena on alittaa
uudet tulevat EU:n sitovat raja-arvot. Visiona vuodelle 2040 on, etteivät
ilmansaasteet aiheuta terveyshaittoja eli käytännössä etteivät WHO:n
ohjearvot ylity.

Suunnitelmaan on kirjattu laajasti toimenpiteitä ilmanlaadun parantami-
seksi. Kaupunki kykenee omilla toimillaan vaikuttamaan taustapitoisuu-
den päälle tulevaan pitoisuuslisään, joka on peräisin lähinnä liikentees-
tä ja puun pienpoltosta. ILME-suunnitelmaan on kirjattu kaupungin toi-
mivallassa olevat keinot, joita ei jo toteuteta muiden päätösten, ohjel-
mien tai perustyön myötä. Liikenteen ilmastopäästöjen vähentämiseen
tähtäävät toimet parantavat yleisesti myös ilmanlaatua. ILME-
suunnitelmaa päivitetään kesken kauden, mikäli esimerkiksi tarvitaan
tehokkaampia toimenpiteitä uusien sitovien raja-arvojen saavuttami-
seksi. Helsinki on lisäksi mukana tiiviisti ympäristöministeriön koordi-
noiman Kansallisen ilmansuojeluohjelman 2030 toteuttamisessa.

Kaupungin keinot ja mahdollisuudet vaikuttaa ilmansaasteiden pitoi-
suuksiin ovat rajallisia. Erityisesti pienhiukkasia ja otsonia kulkeutuu
alueelle runsaasti kaupungin ja Suomen rajojen ulkopuolelta. Useat
toimenpiteet eivät ole mahdollisia nykylainsäädännön perusteella.
Muun muassa ajoneuvojen sekä tulisijojen päästöistä säädetään EU:n
asetuksilla. Ilmansuojelu on kaupungin ja valtion sekä seudullisen ja
kansainvälisen tason yhteistyötä.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupa-
jaoston lausunto.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toi-
mitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen joh-
dosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hy-
väksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuute-
tuille.

02.09.2024

Asia/25

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 489

HEL 2023-011881 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 15.02.2024 § 25

HEL 2023-011881 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto totesi, että ilmansaasteiden pitoisuuksia pyritään aktiivisesti vähentämään Helsingissä ilmansuojelusuunnitelman 2017 - 2024 ja valmisteilla olevan ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelman 2024 - 2029 toimenpiteillä.

Ympäristö- ja lupajaosto piti maanalaisten liikenneratkaisujen kehittämistä ja erityisesti olemassa olevan maanalaisten verkoston parempaa hyödyntämistä yhtenä tutkittavana keinona vähentää ilmansaasteita.

WHO:n terveysperustaiset ilmanlaadun ohjearvot ja EU:n raja-arvot

Maailman terveysjärjestö WHO julkaisi vuonna 2021 uudet, tuoreisiin terveystutkimuksiin perustuvat ohjearvot. Ne eivät ole sitovia kuten EU:n raja-arvot, vaan suositustyyppisiä. Ohjearvojen alittavien ilmansaaste pitoisuuksien ei arvioida aiheuttavan merkittäviä terveysvaikutuksia. Ohjearvot kiristyivät huomattavasti edellisistä, vuonna 2006 julkaistuista ohjearvoista. Esimerkiksi ohjearvo pienhiukkasten vuosikeskiarvolle on nyt $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kun se aiemmin oli $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

EU:n ilmanlaatua koskevat sitovat raja-arvot määritellään ilmanlaatudirektiivissä. EU-komissio julkaisi lokakuussa 2022 uuden ilmanlaatudirektiiviehdotuksen, jossa esitetään sitovien raja-arvojen merkittävää kiristämistä vuonna 2030. Ehdotus on parhaillaan Euroopan komission, neuvoston ja parlamentin käsiteltävänä, eikä tulevista raja-arvoista ole vielä varmuutta.

Ilmanlaatu Helsingissä

Ilmanlaatu on Helsingissä keskimäärin melko hyvä kansainvälisesti verrattuna. Liikenteen pakokaasupäästöt, katupöly sekä puun pienpolton päästöt aiheuttavat kuitenkin edelleen haittaa ihmisten terveydelle ja ympäristön viihtyisyydelle. Erityisesti pienhiukkaset aiheuttavat terveyshaittoja jo matalilla pitoisuuksilla.

Pienhiukkasista hyvin merkittävä osuus, keskimäärin yli puolet, kulkeutuu Helsinkiin kaupungin ja myös Suomen rajojen ulkopuolelta. Pienen kokonsa vuoksi pienhiukkaset pysyvät ilmassa kauan ja kulkeutuvat ilmapirtausten mukana jopa tuhansia kilometrejä. Pääkaupunkiseudulla syntyvistä pienhiukkaspäästöistä puun pienpoltto tulisijoissa aiheuttaa Helsingin seudun ympäristöpalveluiden arvion mukaan 33 %. Autojen pakokaasujen hiukkaspäästöjen osuus on 26 % ja energiantuotannon osuus 38 %. Energiantuotannon päästöt purkautuvat korkeista piipuista

ja leviävät laajemmalle alueelle, joten niillä ei ole kovin merkittävää vaikutusta paikalliseen ilmanlaatuun.

Nykyinen pienhiukkasten WHO:n ohjearvo ylittyy laajasti pääkaupunkiseudulla vilkasliikenteisillä mittausasemilla pääosin kaukokulkeumasta johtuvan taustapitoisuuden vaikutuksesta. Kallion kaupunkitaustasemalla vuoden 2022 vuosikeskiarvo oli $5,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kallion mittausasemalla mitatut epäpuhtauksien pitoisuudet edustavat tasoa, jolle ihmiset altistuvat yleisesti Helsingin keskustan asuinalueilla. Vilkkaiden liikenneväylien lähellä pitoisuudet nousevat paikallisten liikennepäästöjen vuoksi Kallion mittaustuloksia korkeammiksi. Pientaloalueilla puun poltto tulisijoissa heikentää ajoittain ilmanlaatua.

Kokonaispienhiukkaspitoisuudet ovat laskeneet pitkällä aikavälillä pääkaupunkiseudulla muun muassa ajoneuvokannan uusiutuessa puhtaammaksi tehokkaan sääntelyn ansiosta. Myös taustapitoisuus on laskenut ja sen ennustetaan laskevan myös tulevina vuosina.

Katupöly eli hengitettävät hiukkaset tulevat heikentämään ilmanlaatua myös tulevaisuudessa. Liikenteen sähköistyminen ei vähennä muun muassa katupäällysteestä, renkaista ja hiekoitushiekasta koostuvan katupölyn muodostumista. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ovat yleisesti pienentyneet Helsingissä viime vuosina, mikä osoittaa kaupungin pitkäaikaisen katupölyn torjunnan kehittämisen ja toimenpiteiden olleen tehokkaita. EU:n nykyinen raja-arvo ei ole ylittynyt vuoden 2006 jälkeen Helsingissä raja-arvoa valvovilla asemilla. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ovat kuitenkin paikoin ja ajoittain hyvin korkeita. Raja-arvo voikin edelleen olla vaarassa ylittyä kantakaupungin katukuiluissa sekä vilkkaasti liikennöityjen väylien varrella, mikäli pölyntorjuntaan ei kiinnitetä jatkuvasti voimakkaasti huomiota. EU-komission ehdottama uusi raja-arvo ylittyisi tällä hetkellä. Myös WHO:n terveysperusteinen ohjearvo ylittyy vilkasliikenteissä paikoissa.

Helsingin kaupungin väkiluvun ennustetaan jatkavan kasvuaan tulevaisuudessa ja samalla kaupunkirakenne tiivistyy. Kaupunkirakenteen tiivistyminen vähentää liikennesuoritetta, mutta se voi johtaa ilmanlaadun kannalta haasteisiin kun ilmansaasteiden sekoittuminen ja laimeneminen samalla heikkenee. Ihmiset asuvat ja oleilevat tiiviissä rakenteessa myös lähellä päästölähteitä.

Pienhiukkasten nykyinen sitova EU:n vuosiraja-arvo ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$) alittuu Helsingissä selvästi, samoin muiden ilmansaasteiden raja-arvot. Helsingin on kuitenkin toiminnassaan jo varauduttava siihen, että ilmanlaadudirektiivissä asetettavat raja-arvot tulevat kiristymään. Erityisen haastavaa tulee olemaan katupölyn eli hengitettävien hiukkasten raja-arvojen alittaminen, mikäli ne toteutuvat ehdotetusti. Myös liikenteestä

peräisin olevan typpidioksidin ja tulisijoissa muodostuvan bentso(a)pyreenin raja-arvojen ylittyminen on mahdollista. Kaupunki on aktiivisesti kommentoinut uuden ilmanlaatudirektiiviehdotuksen sisältöä osallistuen ympäristöministeriön koordinoiman kansallisen taustaryhmän toimintaan.

Helsingin toimet ilmanlaadun parantamiseksi

Helsingissä on jo pitkään tehty työtä paremman ilmanlaadun puolesta. Ilmansuojelusuunnitelmia on laadittu vuodesta 2008 lähtien. Nykyinen kaupungin ilmansuojelutyötä ohjaava ilmansuojelusuunnitelma tuli voimaan vuonna 2017. Tuolloin EU:n sitova raja-arvo liikenteestä peräisin olevan typpidioksidin pitoisuudelle ylittyi Helsingissä, ja sen johdosta kaupunki oli velvollinen laatimaan ilmansuojelusuunnitelman. Enää raja-arvojen ylityksiä ei ole mitattu useampaan vuoteen.

Helsinki haluaa parantaa ilmanlaatua edelleen sekä varautua jo tuleviin todennäköisiin ilmansaasteiden raja-arvojen kiristymisiin. Uuden ilmansuojelu- ja meluntorjuntasuunnitelman (ILME) laadinta onkin parhailaan menossa ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikön koordinoimana. Työtä tehdään poikkihallinnollisesti laajassa yhteistyössä. Suunnitelma valmistuu kesäkuussa 2024. Suunnitelma-kauden 2024 - 2029 tavoitteena on alittaa uudet tulevat EU:n sitovat raja-arvot. Visiona vuodelle 2040 on, etteivät ilmansaasteet aiheuta terveyshaittoja eli käytännössä etteivät WHO:n ohjearvot ylity.

Suunnitelmaan kirjataan laajasti toimenpiteitä ilmanlaadun parantamiseksi. Kaupunki pystyy omilla toimillaan vaikuttamaan taustapitoisuuden päälle tulevaan pitoisuuslisään, joka on peräisin lähinnä liikenteestä ja puun pienpoltosta. ILME-suunnitelmaan on kirjattu kaupungin toimivallassa olevat keinot, joita ei jo toteuteta muiden päätösten, ohjelmien tai perustyön myötä. Liikenteen ilmastopäästöjen vähentämiseen tähtäävät toimet parantavat yleisesti myös ilmanlaatua. ILME-suunnitelmaa päivitetään kesken kauden, mikäli esimerkiksi tarvitaan tehokkaampia toimenpiteitä uusien sitovien raja-arvojen saavuttamiseksi. Helsinki on lisäksi mukana tiiviisti ympäristöministeriön koordinoiman Kansallisen ilmansuojeluohjelman 2030 toteuttamisessa.

Kaupungin keinot ja mahdollisuudet vaikuttaa ilmansaasteiden pitoisuuksiin ovat osin rajallisia, ja kaukokulkeumana saapuviin pienhiukkasiin kaupunki ei voi vaikuttaa. Erityisesti pienhiukkasia ja otsonia kulkeutuu alueelle runsaasti kaupungin ja Suomen rajojen ulkopuolelta. Useat toimenpiteet eivät ole mahdollisia nykyinsäädännön perusteella. Muun muassa ajoneuvojen sekä tulisijojen päästöistä säädetään EU:n asetuksilla. Ilmansuojelu onkin kaupungin ja valtion sekä seudullisen ja kansainvälisen tason yhteistyötä.

Käsittely

15.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tarik Ahsanullah: Lisätään kappale:

"Ympäristö- ja lupajaosto pitää maanalaisten liikenneratkaisujen kehittämistä ja erityisesti olemassa oleman maanalaisen verkoston parempaa hyödyntämistä yhtenä tutkittavana keinona vähentää ilmansaasteita."

Kannattaja: Saana Rossi

Vastaehdotus 1:

Hanna Hannus: Muutetaan kappaleen 15 ensimmäinen lause:

"Kaupungin keinot ja mahdollisuudet vaikuttaa ilmansaasteiden pitoisuuksiin ovat osin rajallisia, ja kaukokulkeutena saapuviin pienhiukkasiin kaupunki ei voi vaikuttaa."

Kannattaja: Coel Thomas

Vastaehdotus 2:

Hanna Hannus: Lisätään uusi kappale aloitevastaukseen, nykyisten kappaleiden 14 ja 15 väliin:

"Ilmanlaatua tulee tarkastella keskeisenä tekijänä myös liikennesuunnittelussa. Kuten Helsingin nykyisessä ilmansuojeluohjelmassa todetaan, kestävien liikkumismuotojen edistäminen ja autoliikenteen vähentäminen pienentävät polttoaineiden kulutusta ja sitä kautta vähentävät sekä hiilidioksidipäästöjä että ilmanlaatua heikentäviä päästöjä."

Kannattaja: Coel Thomas

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Tarik Ahsanullahin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Hanna Hannus, Laura Kolehmainen

Ei-äännet: 7

Tarik Ahsanullah, Jaakko Meretniemi, Päivi Riihimäki, Saana Rossi, Lea Saukkonen, Juhani Strandén, Coel Thomas

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti tässä äänestyksessä hyväksyä Tarik Ahsanullahin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 7.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hanna Hannuksen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 2

Päivi Riihimäki, Juhani Strandén

Ei-äännet: 5

Hanna Hannus, Laura Kolehmainen, Jaakko Meretniemi, Saana Rossi, Coel Thomas

Tyhjä: 2

Tarik Ahsanullah, Lea Saukkonen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti tässä äänestyksessä hyväksyä Hanna Hannuksen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 5.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Hanna Hannuksen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Jaakko Meretniemi, Päivi Riihimäki, Lea Saukkonen, Juhani Strandén

Ei-äännet: 4

Hanna Hannus, Laura Kolehmainen, Saana Rossi, Coel Thomas

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti tässä äänestyksessä hyväksyä esittelijän ehdotuksen äänin 5 - 4.

Kolmen suoritetun äänestyksen jälkeen kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi Tarik Ahsanullahin vastaehdotuksen ja Hanna Hannuksen ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.02.2024 Pöydälle

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi

§ 520

Valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponsi vanhan puuston säilyttämisestä ja uuden puuston istuttamisesta rakentamisen ja uusien alueiden suunnittelun yhteydessä

HEL 2023-011880 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi kaupunginvaltuuston 13.9.2023 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimista ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on käsitellessään Helsingin kaupungin vuoden 2022 ympäristöraporttia hyväksynyt 13.9.2023 valtuutettu Johanna Nuortevan seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta varmistaa paremmin vanhan puuston säilyttäminen ja niiden juurakon suojelu rakennusprosessin aikana uusien talojen ja asuinalueiden sekä kaupungin infrastruktuurin rakentamisen yhteydessä. Valtuusto edellyttää myös selvitetävän mahdollisuutta kartoittaa, minkälaisia piha- ja katuratkaisuja tarvitaan, jotta myös uusille alueille saadaan.

Vanhojen puiden säilyttäminen ja uusien puusukupolvien turvaaminen ovat tärkeitä tavoitteita, jotka ovat yhteneviä kaupunkistrategian, luonnon monimuotoisuuden turvaamisohjelman ja kaupunkipuulinjauksen tavoitteiden kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala on nostanut latvuspeittävyuden säilyttämisen ja lisäämisen yhdeksi keskeiseksi puustoa koskevaksi tavoitteeksi. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää ja vanhojen suurikokoisten puiden ja uusien istutettavien puiden kasvuolosuhdeiden entistä parempaa turvaamista.

Kaupunkipuita säilytettäessä ja uusia puita istutettaessa on varmistettava riittävä kasvutila puun juurille ja latvustolle. Kasvualustan laatu ja määrä ratkaisevat, kuinka suureksi puu voi kasvaa ja kuinka pitkäikäinen siitä tulee. Kasvualustan tilavuus vaikuttaa merkittävästi myös siihen, miten kaupunkipuut selviävät jatkossa lisääntyvien kuivuusjaksojen yli.

Kaupunkistrategian kestäväen kasvun ja yleiskaavan tiiviin kaupungin tavoitteet tuovat haasteita puiden säilyttämiselle. Yleisiin alueisiin kohdistuu erilaisia käyttöpaineita, kun asukasmäärä kasvaa ja kehittyvät liikkumismuodot ja energiaratkaisut edellyttävät uuden infrastruktuurin rakentamista. Maanalaisen yhdyskuntatekniikan määrä kasvaa jatkuvasti. Esimerkiksi tavoite kapeasta katutilasta aiheuttaa haasteita katupuiden ja maanalaisen johtoverkoston yhteensovittamiselle.

Puiden säilyttämistä ja istuttamista ohjataan kaavoituksen mitoitusratkaisuilla, rakennusjärjestyksellä ja ohjelmilla, linjauksilla ja lukuisilla kaupunkipuita koskevilla ohjeilla. Tiiviistä kaupunkia rakennettaessa ja keskenään hyvin erilaisilla ja eri aikoina rakennetuilla alueilla toimitaessa puita ei aina ohjeista huolimatta voida säilyttää. Puuston lisääminen ei kuitenkaan vaadi erillisten selvitysten käynnistämistä, vaan ratkaisuja voidaan tehokkaasti edistää suunnittelun yhteydessä ja nykyinen ohjeistus tarjoaa hyvän pohjan tavoitteiden toteutumiselle.

Vanhan puuston säilyttäminen mahdollistetaan suunnittelussa ja se edellyttää realistista arviota puun tilantarpeesta ja säilyttämisen todellisesta mahdollisuudesta. Tämä koskee erityisesti rakentamisen aikaisien tilavaatimusten parempaa huomiointia, sillä koneiden kulkuyälyt, rakennustarvikkeiden säilytystilat ja turvallisen työskentelyn vaatimukset esimerkiksi kaivantojen luiskauksille ovat rakennusaikana riski puiden säilyttämiselle.

Rakennusvalvonta ohjeistaa ja valvoo tonttipuiden säilyttämistä ja viherkertoimen toteutumista. Rakennusjärjestyksen mukaan rakennetavalta tontilta saa kaataa vain lupapäätöksessä mainitut puut.

Uudis- ja lisärakennuksen rakennuslupahakemukseen on rakennusjärjestyksen mukaan liitettävä laskelma kaupunkiympäristölautakunnan

hyväksymän viherkertoimen tavoitetason täyttymisestä. Viherkertoimen avulla voidaan varmistaa tontin riittävän vihertehokkuuden toteutuminen. Kerroin kannustaa olemassa olevan puuston säilyttämiseen.

Yleisten alueiden rakentamisen ratkaisuista päätetään katu- ja puistosuunnitelmissa, joiden laatimisessa noudatetaan kaupungin omia puihin liittyviä ohjeita ja monimuotoisuustavoitteita, ja hyödynnetään puuasiantuntijoiden osaamista. Puistoja suunniteltaessa lähtökohtana on useimmiten säilyttää olemassa olevaa kasvillisuutta ja sijoittaa rakenteita tai avoimia alueita vaativia toimintoja paikkoihin, joissa ei lähtötilanteessa ole puustoa.

Peruskorjauksen yhteydessä kaduilta ja puistoista kaadetaan huonokuntoisia tai ympäristölleen vaarallisia puita. Kaadettujen puiden tilalle istutetaan useimmiten uusi puu. Puiden läheisyydessä tapahtuvalle kaivamiselle on laadittu ohjeistuksia, joiden tarkoituksena on turvata riittävät suojaetäisyydet kaivutöiden ja puiden välillä.

Asemakaavoituksessa ratkaistaan uusien katu- ja puistoalueiden ja tonttien mitoitus, rakentamisen paikat sekä kunnallistekniikan reitit ja vaikutetaan näin suoraan puiden kasvuedellytyksiin. Uusien asuinalueiden asemakaavoja laadittaessa analysoidaan alueiden olemassa olevan puuston ominaispiirteet ja arvot ja maankäyttöratkaisuissa pyritään aina mahdollisuuksien mukaan säilyttämään puita ja hyödyntämään niiden tarjoamia moninaisia ekosysteemipalveluja ja vaikutusta alueiden identiteetin rakentumiselle.

Tonteilla istutettavien puiden määrää voidaan ohjata suoraan kaavamääräyksillä, mutta myös rakennusjärjestyksen edellyttämä viherkerrointarkastelu ohjaa olemassa olevien puiden säilyttämiseen ja uusien istuttamiseen. Silloin kun puiden säilyttäminen tonteilla on mahdollista, tunnistetaan alueet ja kohteet, joissa voidaan säilyttää olemassa olevaa puustoa, jopa yksittäisiä puuyksilöitä, ja annetaan tarvittaessa asemakaavassa tontteja koskevia puiden säilyttämiseen tähtäviä määräyksiä ja merkintöjä. Kaupunki on myös laatinut infopakettin taloyhtiöille korttelipihojen vehreyttämisestä.

Olemassa olevien puiden säilyttämisen edellytyksiä ja uusien istutusten suunnittelua voidaan tulevaisuudessa parantaa tietomallipohjaista suunnittelua hyödyntämällä. Helsingin digitaalista kaksosta kehitetään ja sitä on jo hyödynnetty esimerkiksi Hermanninrannan suunnittelussa. Hermanninrannan alueella on myös ollut mahdollista huomioida katu- puiden ja maanalaisen yhdyskuntatekniikan sijoittaminen siten, ettei johtoverkoston kunnostaminen tulevaisuudessa tule vahingoittamaan puita.

Uusia mittausmenetelmiä ja laitteita hyödyntämällä voidaan entistä tarkemmin merkitä ajoissa suunnitelmakarttoihin maisemallisesti ja muut arvokkaat puut. Näin saadaan yksityiskohtaisia lähtötietoja sekä maankäytön suunnittelulle että rakentamiselle. Tämä parantaa puiden huomioimista, kun erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja voidaan mittatarkasti vertailla digitaalisesti ja kolmiulotteisena.

Yleisten alueiden maankäytön suunnittelussa tunnistetaan puiden säilyttämisen ja uusien puiden vaatimat tilatarpeet ja tämä otetaan huomioon katujen ja puistojen toteutussuunnittelussa. Kaupunkiympäristön toimialalla on juuri käynnistynyt Helsingin katuvihreäverkostoa koskeva selvitys, jonka päämääränä on löytää mahdollisuuksia lisätä katuvihreän määrää Helsingissä. Työssä kiinnitetään huomiota vähäpuustosiin alueisiin ja pyritään löytämään ratkaisuja puiden lisäämiseen. Selvitystyön toisena keskeisenä tavoitteena on nostaa esille nykyisen katuvihreäverkoston arvokkaat osat. Näiden kohteiden osalta puiden ja niiden kasvuolosuhteiden turvaaminen asetetaan korkealle tärkeysjärjestyksessä erilaisia toimenpiteitä suunniteltaessa.

Kaupunkiympäristön toimiala on koostanut verkkoon kaikille avointa yleistä ohjeistusta monimuotoisen puuston istuttamiseksi. Kaupunkitilaohjeessa on ohjekortteja kasvillisuuden suunnitteluun ja toteutukseen. Ohjekorteissa on tuotu esille puiden hyvinvoinnin turvaamisen, kulttuuriympäristön vaalimisen, luonnon monimuotoisuuden edistämisen, kiertotalouden ja ilmastonmuutokseen varautumisen näkökulmia. Kaupunkikasvioppaasta löytyy puolestaan opastusta kasvilajiston valintaan. Oppaan sivuilta löytyy noin 500 puuvartisten lajien ja lajikkeiden taulukko, josta löytyy paljon hyödyllistä tietoa muun muassa lajien soveltuvuudesta erilaisiin kasvuympäristöihin.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641

Y-tunnus
0201256-6

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 490

HEL 2023-011880 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuomas Rantasen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.02.2024 § 81

HEL 2023-011880 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuusto edellyttää toivomusponnessa, että selvitetään mahdollisuutta varmistaa paremmin vanhan puuston säilyttäminen ja niiden juurakon suojelu rakennusprosessin aikana uusien talojen ja asuinalueiden sekä kaupungin infrastruktuurin rakentamisen yhteydessä. Lisäksi valtuusto

edellyttää selvitetävän mahdollisuutta kartoittaa, minkälaisia piha- ja katuratkaisuja tarvitaan, jotta myös uusille alueille saadaan monimuotoista ja tiivistä puustoa istutettua.

Vanhojen puiden säilyttäminen ja uusien puusukupolvien turvaaminen ovat molemmat tärkeitä tavoitteita, jotka ovat yhteneviä kaupunkistrategian, luonnon monimuotoisuuden turvaamisohjelman ja kaupunkipuulinjauksen tavoitteiden kanssa. Näissä kaikissa korostetaan puiden merkitystä ekosysteemipalvelujen tuottajina ja viihtyisän elinympäristön luojina. Kaupunkiympäristön toimiala on nostanut latvuspeittävyuden säilyttämisen ja lisäämisen yhdeksi keskeisistä Helsingin puustoa koskevista tavoitteista. Tavoitteen toteuttaminen edellyttää niin vanhojen suurikokoisten puiden kuin myös uusien istutettavien puiden kasvuolosuhteiden entistä parempaa turvaamista. Myös EU:n ennallistamisasetuksen tavoitteet luontokadon estämisestä ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta tulevat edellyttämään kaupunkipuita koskevien toimenpiteiden entistä parempaa huomioon ottamista.

Sekä kaupunkipuita säilytettäessä että uusia puita istutettaessa on tärkeää hahmottaa puun menestymisen biologiset reunaehdot. Riittävän kasvutilan varmistaminen puun juurille ja latvustolle on keskeistä puun iästä riippumatta. Kasvualustan laatu ja määrä ratkaisevat, kuinka suureksi puu voi kasvaa ja kuinka pitkäikäinen siitä tulee. Kasvualustan tilavuus vaikuttaa merkittävästi myös siihen, miten kaupunkipuut selviävät jatkossa lisääntyvien kuivuusjaksojen yli.

Helsingin kaupunkistrategian kestävä kasvun ja yleiskaavan tiiviin kaupungin tavoitteet tuovat myös haasteita puiden säilyttämiselle. Yleisiin alueisiin kohdistuu monenlaisia käyttöpaineita, kun asukasmäärä kasvaa ja kehittyvät liikkumismuodot ja energiaratkaisut edellyttävät uuden infrastruktuurin rakentamista. Maanalaisen yhdyskuntatekniikan määrä kasvaa jatkuvasti. Esimerkiksi tavoite kapeasta katutilasta aiheuttaa haasteita katupuiden ja maanalaisen johtoverkoston yhteensovittamiselle.

Puiden säilyttämistä ja istuttamista ohjataan kaavoituksen mitoitusratkaisuilla, rakennusjärjestyksellä ja ohjelmilla, linjauksilla ja lukuisilla kaupunkipuita koskevilla ohjeilla, jotka sivuavat kaupunkiympäristön toimialan toimintaa kaavoituksesta kunnossapitoon. Kaupunkiympäristön toimiala katsoo, että puuston säilymiseen tähtäviä ohjeita ja käytäntöjä hyödynnetään laajasti suunnittelussa ja rakentamisessa. Tiiviistä kaupunkia rakennettaessa ja keskenään hyvin erilaisilla ja eri aikoina rakennetuilla alueilla toimittaessa puita ei aina ohjeista huolimatta voida säilyttää. Puuston lisääminen ei kuitenkaan vaadi erillisten selvitysten käynnistämistä, vaan ratkaisuja voidaan tehokkaasti edistää suunnitte-

lun yhteydessä ja nykyinen ohjeistus tarjoaa hyvän pohjan tavoitteiden toteutumiselle.

Ohjeiden noudattamista voidaan kuitenkin parantaa niin kaavoituksessa kuin rakentamisen suunnittelu- ja toteutusketjun eri vaiheissa. Tämä tarkoittaa entistä parempaa puiden tilantarpeen huomioonottamista suunnittelussa, olemassa olevan puuston huolellisempaa kartoittamista ja mittaamista, säilytettävien puiden yksiselitteistä merkitsemistä, puiden kasvutilan rakennusaikaista suojaamista ja tiedonkulun parantamista. Ohjeiden noudattamista tulee myös valvoa. Puun vahingoittuminen rakentamisen yhteydessä voi tapahtua hyvin nopeasti. Siksi riittävien resurssien varmistaminen työmaiden valvontaan on tärkeää.

Vanhojen puiden säilyttäminen ja juuriston suojaaminen rakennusten rakentamisen yhteydessä

Vanhan puuston säilyttäminen mahdollistetaan suunnittelussa ja se edellyttää realistista arviota puun tilantarpeesta ja säilyttämisen todellisesta mahdollisuudesta. Tämä koskee erityisesti rakentamisen aikaisien tilavaatimusten parempaa huomiointia, sillä koneiden kulkuväylät, rakennustarvikkeiden säilytystilat ja turvallisen työskentelyn vaatimukset esimerkiksi kaivantojen luiskauksille ovat rakennusaikana riski puiden säilyttämiselle.

Rakennusvalvonta ohjeistaa ja valvoo tonttipuiden säilyttämistä ja viherkertoimen toteutumista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.5.2023 Helsingin rakennusjärjestyksen. Rakennusjärjestyksessä todetaan, että rakennettavalta tontilta saa kaataa vain ne puut, mihin lupapäätöksessä on annettu lupa. Mikäli tontilta on välttämätöntä kaataa puita asemakaavanmukaisen rakentamisen jouduttamiseksi ennen luvan myöntämistä, puiden kaatamisesta on ilmoitettava rakennusvalvontapalveluille 14 vuorokautta ennen puiden kaatamista. Rakennusluvassa, maisematyöluvassa tai muussa luvassa säilytettäväksi merkityt puut ja tontin luonnontilaiset osat on suojattava työmaa-aikana huolellisesti. Rakennusvalvontaviranomainen voi vaatia lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tai rakennustyötä valvottaessa, että rakennushankkeeseen ryhtyvä laatii tarvittavan suojaussuunnitelman.

Mikäli rakennusluvassa, maisematyöluvassa tai muussa luvassa myönnetään lupa puiden kaatamiseen, on luvassa tarvittaessa määrättävä puiden lisäistutuksista. Mikäli puita on kaadettu ilman lupaa ja siten, että puiden kaatamisen vaikutukset tontille tai ympäristöön ovat vähäistä suurempia, on tontille istutettava tarpeellinen määrä isokokoisia puita.

Uudis- ja lisärakennuksen rakennuslupahakemukseen on rakennusjärjestyksen mukaan lisäksi liitettävä laskelma kaupunkiympäristölauta-

kunnan hyväksymän viherkertoimen tavoitetason täyttymisestä. Viherkertoimen avulla voidaan varmistaa tontin riittävän vihertehokkuuden toteutuminen. Kerroin kannustaa olemassa olevan puuston säilyttämiseen.

Yleisten alueiden ja infrastruktuurin rakentaminen

Yleisten alueiden rakentamisen ratkaisusta päätetään katu- ja puistosuunnitelmissa, joiden laatimisessa noudatetaan kaupungin omia puihin liittyviä ohjeita ja monimuotoisuustavoitteita, ja hyödynnetään puuasiantuntijoiden osaamista. Puistoja suunniteltaessa lähtökohtana on useimmiten säilyttää olemassa olevaa kasvillisuutta ja sijoittaa rakenteita tai avoimia alueita vaativia toimintoja paikkoihin, joissa ei lähtötilanteessa ole puustoa. Esimerkiksi uusissa maalämpökaivojen sijoittamista koskevissa ohjeissa lähtökohtana on, että olemassa olevat puut säilytetään.

Peruskorjauksen yhteydessä kaduilta ja puistoista myös kaadetaan puita, jotka ovat yleensä huonokuntoisia tai ympäristölleen vaarallisia. Puiden kaatamissuositus perustuu silloin puunhoidon ammattilaisten tekemään kuntotutkimukseen. Näissä tapauksissa kaadettujen puiden tilalle istutetaan useimmiten uusi puu. Joskus yksittäisiä puita esitetään kaadettavaksi myös siksi, että puut kasvavat liian tiheässä ja kilpailevat kasvutilasta. Tavallisesti silloin halutaan suosia hyväkuntoisia maisemapuiksi kehittyviä puuyksilöitä. Joskus kohtuullisen hyväkuntoisia puita joudutaan kaatamaan aiemmin tehtyjen suunnitteluratkaisujen takia, esimerkiksi silloin kun puut on sijoitettu liian lähelle sellaista teknistä rakennetta, joka edellyttää puita vahingoittavia kunnostustöitä.

Kaivutöiden yhteydessä tapahtuva puiden juurten katkeaminen tai vaurioituminen on yksi merkittävimmistä kaupunkipuiden hyvinvointia uhkaavista tekijöistä. Mitä suurikokoisempia tai iäkkäämpiä puut ovat, sitä tarkemmin tulee puun kasvuympäristö rauhoittaa suurilta muutoksilta, sillä sen lisäksi että juuriston vahingoittaminen heikentää puun hyvinvointia, lisää juurten katkominen myös puun kaatumisriskiä.

Puiden läheisyydessä tapahtuvalle kaivamiselle on laadittu ohjeistuksia, joiden tarkoituksena on turvata riittävät suojaetäisyydet kaivutöiden ja puiden välillä. Kaivuita ei tulisi tehdä puun latvuksen laajuisella juuristoalueella (latvusprojektiio). Kaivun minimietäisyys vaihtelee silloin reilusta kahdesta metristä noin kuuteen metriin riippuen puun iästä ja koosta. Olemassa olevassa kaupunkirakenteessa ei suojaetäisyyksiä aina pystytä syystä tai toisesta noudattamaan. Silloin puita saatetaan joutua kaatamaan turvallisuussyistä, sillä maanomistajan on huolehdittava siitä, ettei puista aiheudu vaaraa ihmisten terveydelle ja omaisuudelle.

Kaivutöiden ohjeiden noudattamista tulee valvoa ja siihen käytettävien resurssien riittävyyttä arvioida. Säilytettäväksi arvioidut puut tulee merkitä suunnitelmiin selvästi ja työmaiden valvontaan tulee varata riittävät resurssit. Sanktioiden määrittäminen on myös tarpeellista, mikäli ohjeita ei noudateta ja säilytettäväksi merkityjä puita kaadetaan tai vahingoitetaan. Vielä tärkeämpää on kuitenkin lisätä yhteistyötä eri ammattilaisten kesken. Rakennushankkeissa puiden säilyttämistä haastaa hankkeiden pitkä ketju suunnittelusta rakentamiseen. Tässä ketjussa jokaisen pitäisi ymmärtää ne puiden kasvuvaatimukset, jotka ovat kriittisiä puiden säilyttämiselle. Puita säästävien työmenetelmien ja laitteiden kehittäminen tulee asettaa entistä selvemmin yhteiseksi tavoitteeksi. Kaivutöiden vahinkoja puille voidaan jo nyt monissa tapauksissa ehkäistä hyödyntämällä puille hellävaraisempia kaivutekniikoita, kuten ilmalapion käyttöä ja suuntaporausta. Ilmalapion käyttö on yleistynyt rakennushankkeissa, ja sen käyttöä edellytetään yhä useammin rakentamisen työhjeissa. Suuntaporauksen käyttö on vielä vähäistä, sillä se ei sovellu kaikkialle ja kustannukset ovat suuremmat kuin muilla tekniikoilla.

Uusien alueiden monimuotoisen ja tiiviin puuston turvaaminen

Uusilla alueilla on tärkeää varmistaa puiden hyvät elinolosuhteet pitkäjänteisesti huomioiden koko puun elinkaari. Puiden menestymisen ratkaisee se, kuinka paljon niille varataan tilaa ja miten kasvutila voidaan rauhoittaa rakentamiselta, erityisesti kaivutöiltä.

Asemakaavoituksessa ratkaistaan uusien katu- ja puistoalueiden ja tonttien mitoitus, rakentamisen paikat sekä kunnallistekniikan reitit ja vaikutetaan näin suoraan puiden kasvuedellytyksiin. Uusien asuinalueiden asemakaavoja laadittaessa analysoidaan alueiden olemassa olevan puuston ominaispiirteet ja arvot ja maankäyttöratkaisuissa pyritään aina mahdollisuuksien mukaan säilyttämään puita ja hyödyntämään niiden tarjoamia moninaisia ekosysteemipalveluja ja vaikutusta alueiden identiteetin rakentumiselle. Rakennusten paikkoja voidaan sovitella maastoon niin että puita säästyy. Suunnittelussa arvioidaan puiden säilymisen edellytyksiä sellaisilla alueilla, joille ei suunnitella rakennuksia tai liikenteen edellyttämiä tiloja.

Yleiskaavan tavoitteiden mukaisia tiiviitä asuinalueita rakennettaessa joudutaan kuitenkin lähes poikkeuksetta turvautumaan esirakentamistoimenpiteisiin, tekemään merkittäviäkin muutoksia maanpinnan korkeusasemiin, kaivamaan maata välttämättömän kaupunki-infrastruktuurin rakentamiseksi ja muuttamaan nykyisten kasvillisuusalueiden kosteus- ja valaistusolosuhteita. Tällaisessa toimintaympäristössä ei puiden säilyttämiselle ole aina realistisia edellytyksiä. Erityisenä haasteena puuston säilyttämiselle ja uuden puuston kasvulle tiivis-

sä korttelirakenteessa on pysäköintiratkaisu, joka perustuu kannen päälle rakennettaville piha-alueille. Pysäköinnin sijoittaminen rakennusrunkojen alle ja erillisten pysäköintitalojen rakentaminen ovat ratkaisuja, jotka voivat edistää maanvaraisten pihojen toteutumista ja mahdollistaa runsaamman puuston asuinalueilla.

Tonteilla istutettavien puiden määrää voidaan ohjata suoraan kaavamääräyksillä, mutta myös rakennusjärjestyksen edellyttämä viherkerrointarkastelu ohjaa olemassa olevien puiden säilyttämiseen ja uusien istuttamiseen. Silloin kun puiden säilyttäminen tonteilla on mahdollista, tunnistetaan alueet ja kohteet, joissa voidaan säilyttää olemassa olevaa puustoa, jopa yksittäisiä puuyksilöitä, ja annetaan tarvittaessa asemakaavassa tontteja koskevia puiden säilyttämiseen tähtäviä määräyksiä ja merkintöjä. Kaupunki on myös laatinut infopaketin taloyhtiöille korttelipihojen vehreyttämisestä.

Olemassa olevien puiden säilyttämisen edellytyksiä ja uusien istutusten suunnittelua voidaan tulevaisuudessa parantaa tietomallipohjaista suunnittelua hyödyntämällä. Helsingin digitaalista kaksosta kehitetään ja sitä on jo hyödynnetty esimerkiksi Hermanninrannan suunnittelussa. Hermanninrannan alueella on myös ollut mahdollista huomioida katupuiden ja maanalaisen yhdyskuntatekniikan sijoittaminen siten, ettei johtoverkoston kunnostaminen tulevaisuudessa tule vahingoittamaan puita.

Uusia mittausmenetelmiä ja laitteita hyödyntämällä voidaan entistä tarkemmin merkitä ajoissa suunnitelmakarttoihin maisemallisesti ja muut arvokkaat puut. Näin saadaan yksityiskohtaisia lähtötietoja sekä maankäytön suunnittelulle että rakentamiselle. Tämä parantaa puiden huomioimista, kun erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja voidaan mittatarkasti vertailla digitaalisesti ja kolmiulotteisena.

Yleisten alueiden maankäytön suunnittelussa tunnistetaan puiden säilyttämisen ja uusien puiden vaatimat tilatarpeet ja tämä otetaan huomioon katujen ja puistojen toteutussuunnittelussa. Kaupunkiympäristön toimialalla on juuri käynnistynyt Helsingin katuvihreäverkostoa koskeva selvitys, jonka päämääränä on löytää mahdollisuuksia lisätä katuvihreän määrää Helsingissä. Työssä kiinnitetään huomiota vähäpuustosiin alueisiin ja pyritään löytämään ratkaisuja puiden lisäämiseen. Selvitystyön toisena keskeisenä tavoitteena on nostaa esille nykyisen katuvihreäverkoston arvokkaat osat. Näiden kohteiden osalta puiden ja niiden kasvuolosuhteiden turvaaminen asetetaan korkealle tärkeysjärjestyksessä erilaisia toimenpiteitä suunniteltaessa. Katupuiden lisäämistä on jo vuoden 2023 aikana kokeiltu muuttamalla joitakin pysäköintipaikkoja istutusalueiksi.

02.09.2024

Kaupunkiympäristön toimiala on koostanut verkkoon kaikille avointa yleistä ohjeistusta monimuotoisen puuston istuttamiseksi. Kaupunkiti-laohjeessa on ohjekortteja kasvillisuuden suunnitteluun ja toteutukseen. Ohjekorteissa on tuotu esille puiden hyvinvoinnin turvaamisen, kulttuuriympäristön vaalimisen, luonnon monimuotoisuuden edistämisen, kiertotalouden ja ilmastonmuutokseen varautumisen näkökulmia. Kaupunkikasvioppaasta löytyy puolestaan opastusta kasvilajiston valintaan. Oppaan sivuilta löytyy noin 500 puuvartisten lajien ja lajikkeiden taulukko, josta löytyy paljon hyödyllistä tietoa muun muassa lajien soveltuvuudesta erilaisiin kasvuympäristöihin.

30.01.2024 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Minna Terho, suunnitteluasiantuntija: 09 310 39527
minna.terho(a)hel.fi

Pia-Liisa Orrenmaa, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 26419
pia-liisa.orrenmaa(a)hel.fi

§ 521

Helsingin kaupungin liittyminen Kunnallisen nuorisotyön yhdistyksen jäseneksi

HEL 2024-006051 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Daniel Sazonov: Palautetaan asia uudelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus katsoo, että esitetty jäsenmaksu on liian korkea, kun sitä verrataan muihin kaupungin jäsenyyksiin eri yhteyksissä.

Kaupunginhallitus suhtautuu periaatteellisesti myönteisesti kaupungin jäsenyyteen yhdistyksessä, mutta kehottaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa neuvottelemaan yhdistyksen muiden perustajajäsenten kanssa ratkaisun, jossa kaupungin jäsenmaksuosuus on selkeästi nykyistä matalampi.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus palautti asian yksimielisesti uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisopalvelujen ehdotus yhdistykseen liittymisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kunnallisen nuorisotyön yhdistys

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Helsingin kaupunki liittyy Kunnallisen nuorisotyön yhdistyksen jäseneksi.

Esittelijän perustelut

Kunnallisen nuorisotyön yhdistys on perustettu edistämään kunnissa tehtävän nuorisotyön asemaa ja siitä käytävää yhteiskunnallista keskustelua sekä kehittämään ammatillista nuorisotyötä ja sen osaamista.

Nuorisotyön kuntien välisestä yhteistyöstä on aiemmin vastannut Kunnallisen nuorisotyön kehittämisverkosto Kanuuna, jonka toimintaan myös Helsingin kaupunki on osallistunut. Kanuuna on toiminut vuodesta 2006 alkaen opetus- ja kulttuuriministeriön avustamana osaamiskeskusena. Sen toiminta on lakannut keväällä 2024 osaamiskeskuskauden päätyttyä.

Kanuunan tilalle on perustettu uusi Kunnallisen nuorisotyön yhdistys, joka sääntöjensä mukaan

- tukee kuntien välistä yhteistyötä ja vertaisoppimista verkostojen, konsultoinnin ja koulutusten avulla
- rakentaa yhteistyötä ja käy vuoropuhelua muiden kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa
- osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun ja vaikuttamiseen
- voi hakea rahoitusta kuntarajat ylittävillä hankkeilla ja toimia niissä toteuttajana, kumppanina tai koordinoijana
- seuraa nuoriin, nuoruuteen ja nuorisotyöhön liittyviä ajankohtaisia keskusteluja ja ilmiöitä
- tuottaa ja jakaa tietoa sekä hyödyntää ammatillisen nuorisotyön kannalta relevanttia tutkimustietoa.

Yhdistyksen perustajajäsenkuntina ovat Espoo, Jyväskylä, Lappeenranta ja Oulu. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut on ehdottanut, että myös Helsingin kaupunki liittyisi yhdistyksen jäseneksi.

Kaupunkistrategiassa asetettujen nuorisotyötä koskevien tavoitteiden osalta on perusteltua, että Helsinki vahvistaa nuorisotyötään ja sen edunvalvontaa myös valtakunnallisessa yhteistyössä. Liittyessään yhdistykseen Helsinki sitoutuu jatkossakin ammatillisen nuorisotyön kehittämiseen kuntien välisessä yhteistyössä. Kanuunan myötä luotu yhteistyörakenne jatkuu luontevasti uuden yhdistyksen alla. Helsinki tulee yhdistyksessä ehdottamaan, että se liittyisi nuorisotoimialan kattojärjestö Allianssiin.

02.09.2024

Yhdistykseen liittymisen ja siinä toimimisen kulut perustuvat kunnassa asuvien nuorten määrään. Sen perusteella Helsingin jäsenmaksun arvioidaan olevan noin 22 000 euroa. Jäsenmaksusta päättää yhdistykselle nimettävä hallitus, ja sen suuruuteen vaikuttaa myös mukaan lähtevien kuntien määrä. Jäsenmaksut ja muut yhdistyksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset maksetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan määrärahoista. Nuorisosiainjohtaja Mikko Vatkan on tarkoitus toimia kaupungin edustajana yhdistyksessä.

Talousarvion noudattamisohjeiden mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin liittymisestä yhdistysten jäseneksi. Jos toimiala ehdottaa liittymistä johonkin yhdistykseen, samassa yhteydessä tulee tarkastella toimialan jäsenyyksien kokonaisuus ja mahdollisuus luopua jostain toisesta jäsenyydestä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ei ole sellaista jäsenyyttä, josta olisi tarkoituksenmukaista tässä yhteydessä luopua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisopalvelujen ehdotus yhdistykseen liittymisestä

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Kunnallisen nuorisotyön yhdistys

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Nuorisopalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 493

HEL 2024-006051 T 00 01 06

Päätös

02.09.2024

Asia/27

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

26.08.2024 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Otto Meren ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

§ 522

Kaupunginvaltuuston 28.8.2024 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 28.8.2024 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

142 §, Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ei toimenpidettä.

143 §, Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Ei toimenpidettä.

144 §, Kyselytunti

Ei toimenpidettä.

145 §, Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

146 §, Eron myöntäminen varavaltuutetun luottamustoimesta sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan varajäsenen ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston varapuheenjohtajan valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle

147 §, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan varajäsenen valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle

148 §, Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan nuorisosaoston puheenjohtajan valinta

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille.

Tiedoksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle ja Taloushallintopalveluliikelaitokselle.

149 §, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2024

Asiasta tehdään erillinen täytäntöönpanoesitys myöhemmin.

150 §, Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2023

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnalle, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle ja sosiaali-, terveystoimi- ja pelastuslautakunnalle.

151 §, Suvilahden tiilisen kaasukellon käytettävyyden parantamista koskeva tarkennettu hankesuunnitelma

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle.

152 §, Melkinlaiturin peruskoulun ja päiväkodin uudisrakennuksen hankesuunnitelma

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle ja kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

153 §, Kannelmäen peruskoulun Runonlaulajantien toimipisteen korvaavan uudisrakennuksen hankesuunnitelma

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle ja kasvatus- ja koulutuslautakunnalle.

154 §, Lauttasaaren Vattuniemen keskuksen asemakaavan muutos (nro 12701), sis. liikennesuunnitelman

Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Oy:lle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle HSY, kaavamuutoksen hakijalle, kaavapäätöksestä tiedon pyytäneille ja Kymp/Talouden tuelle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle, kaupunginmuseolle ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

155 §, Tuomarinkylän Kuusmiehentien ja Tuohuskujan ympäristön asemakaavan muutos (nro 12871), sis. liikennesuunnitelman

Toivomusponsi kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle HSY, kaavamuutoksen hakijoille ja Kymp/Talouden tuelle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle, kaupunginmuseolle ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

156 §, Tuomarinkylän Paloheinän jokamiesgolfkentän laajennuksen asemakaavan muutos (nro 12900)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle HSY, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), Helsinki, Uudenmaan liitolle, kaavamuutoksen hakijalle ja Kymp/Talouden tuelle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle, kaupunginmuseolle, kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimialalle.

157 §, Suutarilan Puistolan asemanseudun monitoimitalojen asemakaavan muutos (nro 12887), sis. liikennesuunnitelman

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY:lle ja kaavapäätöksestä tiedon pyytäneille.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle, kaupunginmuseolle, Kuva/Nuorisopalveluille ja Kuva/Kirjastopalveluille.

158 §, Vartiokylän Myllypadontie 3:n asemakaavan muutos (nro 12784)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle, kaavamuutoksen hakijalle ja Kymp/Talouden tuelle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölau-

takunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle ja kaupunginmuseolle.

159 §, Länsimäentien pohjoisosa ja Laakavuoren korttelitalon ympäristön asemakaavan muutos (nro 12898)

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Helen Sähköverkko Oy:lle, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle.

Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, asemakaavoitukselle, kaupunginmuseolle, kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle ja sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimialalle.

160 §, Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite kohtuuhintaisten asuntojen lisäämisestä hyväosaisilla alueilla

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 11.9.2024

161 §, Valtuutettu Laura Korpisen aloite Helen Oy:n ja sen energiantuotantomistuksien säilyttämisestä kaupungin omistuksessa

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 11.9.2024

162 §, Valtuutettu Seija Muurisen aloite asuntojen lisäämisestä keskusta-alueelle

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 11.9.2024

163 §, Valtuutettu Titta Hiltusen aloite terveydenhuollon takaisinsoittojärjestelmän kehittämiseksi

Asia esitellään uudelleen kaupunginvaltuustolle 11.9.2024

164 §, Kokouksessa jätetyt aloitteet

Kokouksessa jätettyjen aloitteiden osoittamisesta vastattavaksi päätetään erikseen.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

02.09.2024

Asia/28

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

02.09.2024

Asia/29

§ 523

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 35.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto 26.8.2024
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto 27.8.2024

kaupunkiympäristölautakunta 27.8.2024

- ympäristö- ja lupajaosto 29.8.2024

- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 29.8.2024

- kulttuuri- ja kirjastojaosto

- liikuntajaosto

- nuorisajaosto

sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunta 27.8.2024

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto

- sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan yksilöasioiden jaosto 29.8.2024

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos 28.8.2024

- taloushallintopalveluliikelaitos

- työterveysliikelaitos 28.8.2024

- rakentamispalveluliikelaitos

- liikenneliikelaitos

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Maria Nelskylä, Kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

02.09.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 514, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522 ja 523 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 512, 513 ja 515 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

02.09.2024

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

02.09.2024

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

02.09.2024

Kaupunginhallitus

Juhana Vartiainen
puheenjohtaja

Sanna Lawrence
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Shawn Huff

Mika Raatikainen

Maarit Vierunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 10.09.2024.